

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

STRICT SECRET

Nr. 3 (59) — 1982

securitatea

1982

Exemplar nr.

633

STRICT SECRET

Cuprins

	<u>Pag.</u>
Sarcini prioritare ale aparatului de securitate	
Eficacitatea măsurilor întreprinse pentru executarea prevederilor Programului de măsuri al Departamentului securității statului pe anul 1982 referitoare la sarcinile de securitate în problemele legionară și cultsecte — general-maior Aron BORDEA	5
Probleme ce se impun să stea mai mult în atenția aparatului de contraspionaj — general-maior Dumitru GHERGUȚ	13
Unele aspecte cu privire la perfecționarea activității de informare. Contribuția unităților centrale și teritoriale de securitate la valorificarea operativă și eficientă a informațiilor — general-maior Gheorghe ZAGONEANU	19
ÎN SPRIJINUL ÎNVĂȚĂMINTULUI DE SPECIALITATE	
Hotărârile Congresului al XII-lea, celelalte documente de partid și actele normative în vigoare privind sarcinile actualului cincinal în domeniul proiectării și cercetării științifice ; organizarea și desfășurarea activității de contrainformații în sectoarele economice, în obiectivele din domeniul proiectării și cercetării științifice (consultație) — col. Traian TAULESCU, col. Gheorghe PRIOTEASA și cpt. Teodor PETRIȘOR	24
Documentarea acțiunilor de contraspionaj, Probleme care se ridică în diverse faze și modalități de soluționare a acestora (consultație) — col. Ion TAMEȘ și lt. col. Serghe SPÎNU	29
Organizarea și desfășurarea supravegherii informative în rindul navetiștilor din obiectivele economice — col. Vasile MOCANU, col. Nicolae BOGDANESCU și lt. col. Claudiu NOTOPOL	34
Factori psihologici de care trebuie să se țină seama în atragerea unor persoane la colaborare secretă și organizată cu organele de securitate — cpt. Ion LAZUREANU	37

Pentru cadrele care
indeplinesc sarcini
de securitate în
mediul rural

Dezbateri-opinii

**DIN EXPERIENȚA
NOASTRĂ**

Măsuri pentru îmbunătățirea calității rețelei informa-
tive pe profil de informații interne și a modului de
lucru cu aceasta corespunzător cerințelor etapei actuale
— lt. col. Ilie MERCE și lt. maj. Lucian FLOREA 43

X Eficiența măsurilor de prevenire luate în problema
„persoane care au solicitat plecarea definitivă din
țară, pretabile să comită fapte antisociale” — col. Traian
POPA și col. Aurel STANCU 49

**Insemnări pe marginea
unui schimb de
experiență**

Diversificarea metodelor de desfășurare și asigurare a
unui profund caracter practic-aplicativ procesului de
pregătire a cadrelor — lt. col. Petru GHINEȚ și cpt.
Gheorghe DUMITRU 55

**CADRAN
PROFESIONAL**

Proiectata „călătorie” a fost anulată — col. Ion
POIANA și mr. Nicolae TOMA 59

Explozia putea fi evitată? — lt. col. Gheorghe COSTEA
și lt. col. Constantin PUȘCACIU 63

SERIAL

X Implicații pentru munca de securitate ce decurg din
imunitățile și privilegiile diplomatice (III) — mr. Gheor-
ghe ILIE 66

**Din presa de
peste hotare**

Din arsenalul spionajului economic — Mihai DIANU 71

* * *

Caleidoscop — mr. Nicolae OLTEANU 74

* * *

Semnal editorial — lt. col. Enache PASCALE și mr.
Gheorghe VARGA 76

Dicționar

Ipoteza 77

* * *

Bibliografie la temele pentru pregătirea de specialitate
a cadrelor de securitate (pentru convocările din anul
1982) 79

Publicația este editată în cadrul Centrului de informatică și documentare.
Redactori : lt. col. Dumitru DĂNAU și mr. Ana PĂUNA.

„Așa cum am menționat nu o dată, în întreaga lor activitate comuniștii trebuie să servească interesele maselor, ale poporului. Ei nu au și nu pot avea drepturi deosebite în societatea socialistă. Ei au însă, ca revoluționari care în mod conștient s-au angajat să acționeze pentru înfăptuirea idealurilor socialismului și comunismului, datoria de a-și îndeplini cu cinste îndatoririle în toate domeniile de activitate.

O atenție deosebită trebuie să acordăm creșterii spiritului de răspundere și disciplinei în îndeplinirea neabătută a sarcinilor încredințate de partid și popor. În orice funcție s-ar afla, comunistul trebuie să dea dovadă de înaltă principialitate, de înaltă răspundere și exigență, să acționeze cu toată hotărârea pentru înfăptuirea legilor țării și a hotărârilor partidului. Comunistul nu trebuie să se împace cu lipsurile, cu neajunsurile, fiind mereu intransigent cu el însuși, ca și cu tovarășii săi de muncă“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Expunerea la Plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 1—2 iunie 1982)

First paragraph of faint, illegible text.

Second paragraph of faint, illegible text.

Third paragraph of faint, illegible text.

Fourth paragraph of faint, illegible text.

Small handwritten mark or number on the right margin.

Small handwritten mark or number on the right margin.

Small handwritten mark or number on the right margin.

SARCINI PRIORITARE ALE APARATULUI DE SECURITATE

General-maior ARON BORDEA :

Eficacitatea măsurilor întreprinse pentru executarea prevederilor Programului de măsuri al Departamentului securității statului pe anul 1982 referitoare la sarcinile de securitate în problemele legionară și culte — secte

Programul de măsuri al Departamentului securității statului pe anul 1982 constituie pentru aparatul de informații interne un îndrumar prețios, care ne-a jalonat activitatea în domeniile prioritare ale muncii.

I. Cu privire la activitatea în problema legionară, Programul prevede necesitatea continuării cu fermitate a măsurilor de asigurare a unui control informativ eficient asupra tuturor legionarilor din țară și străinătate, precum și asupra descendenților acestora, în vederea prevenirii și neutralizării oricăror acțiuni ostile statului nostru.

Acționînd în acest spirit, unitățile centrale și teritoriale de securitate s-au angajat cu mai multă răspundere pentru cunoașterea și prevenirea oricăror activități ostile din partea legionarilor, acordînd atenție deosebită lucrării informative a acestei categorii, precum și a descendenților cuprinși în priorități.

La aceasta au contribuit atît îmbunătățirea instruirii și dirijării rețelei informative existente, cît și completarea cu noi surse de informare din rîndul persoanelor cu calități și posibilități de pătrundere în intimitatea elementelor legionare.

În același timp, s-a îmbunătățit conlucrarea între unitățile centrale și teritoriale de securitate cărora le revin sarcini în problemă, asigurîndu-se o mai bună cunoaștere a preocupărilor legionarilor și a descendenților acestora ce lucrează în obiective economice, a celor suspecți pe linie de contraspionaj sau pe alte profiluri de muncă. Au fost identificați și verificați o serie de descendenți de legionari, majoritatea dintre ei fiind cuprinși în baza de lucru.

Ca urmare a măsurilor întreprinse s-au obținut date din care rezultă că unele elemente care au deținut funcții de conducere în organizație sau grupări subversive, prin atitudinea, preocupările și formele de manifestare, continuă să fie pretabile la inițierea anumitor acțiuni clandestine. Pe fondul concepțiilor legionare și al influenței propagandei anticomuniste din exterior, o serie de persoane din țară, îndeosebi din rândul celor care au deținut grade și funcții, foști condamnați, cu precădere intelectuali, au fost semnalate cu manifestări ostile. Principalele forme de activitate ostilă din partea acestei categorii de persoane se concretizează în : preocupări de elogiere a fostei organizații și a rolului acesteia, de realizare a unor legături cu emigrația legionară, redactarea de memorii și alte materiale cu conținut legionar, denigrarea și calomnierea politicii partidului și statului nostru sau alte acțiuni ostile.

În ceea ce privește atitudinea și preocupările descendenților de legionari, informațiile obținute atestă că unii dintre ei, sub influența părinților, a altor persoane cu care întrețin relații și a știrilor transmise la postul de radio „Europa liberă“, elogiază fosta organizație legionară, întrețin legături cu elemente dușmănoase din străinătate, au preocupări de redactare a unor scrieri cu conținut necorespunzător, exprimă intenții de a pleca din țară sau fac comentarii ostile.

Grupările legionare din exterior, sprijinite direct de serviciile de informații străine, sînt preocupate în continuare de intensificarea activității clandestine, urmărind revitalizarea organizației, și-au diversificat activitatea de propagandă legionară și de denigrare a orînduirii noastre socialiste.

În scopul consolidării organizației, căpeteniile legionare încearcă să găsească noi forme și metode de reactivare a celor care stau în expectativă, de înlăturare a conflictelor existente între grupări, precum și pentru numirea în conducerea organizației a unor legionari mai tineri.

Cu toate realizările obținute în aplicarea prevederilor programului de măsuri, în problema legionară continuă să se manifeste o serie de neajunsuri.

Astfel, cu prilejul inspecțiilor, controalelor și analizelor efectuate în problemă la securitățile județene Argeș, Brăila, Gorj, Prahova, Suceava, Mehedinți, Caraș-Severin, Bihor, Brașov, Călărași, Giurgiu, Sibiu, Vrancea, Timiș, Iași și a municipiului București a rezultat că nu se realizează un control informativ eficient asupra tuturor legionarilor, inclusiv a unora dintre cei cuprinși în priorități. În multe cazuri, informațiile obținute sînt superficiale, nu reflectă poziția politică și preocupările prezente ale legionarilor. În alte situații nu se aprofundează informațiile, pentru stabilirea cu certitudine a concepțiilor, intențiilor și atitudinii elementelor respective, a cauzelor care le determină să aibă manifestări dușmănoase.

Cu insuficient curaj sînt aplicate combinații informative și alte măsuri complexe pentru descoperirea canalelor secrete de legătură cu emigrația și a altor aspecte de clandestinitate ale activității legionarilor.

Lipsuri se manifestă și în activitatea de verificare și cuprindere în supravegherea și urmărirea informativă a descendenților de legionari,

deși informațiile existente atestă faptul că unii dintre ei sînt pretabili să desfășoare activitate ostilă. Ca urmare, cuprinderea în priorități a persoanelor din această categorie se realizează încă nesatisfăcător, fără continuitate și nu se corelează atitudinea ostilă a unora dintre aceștia cu preocupările lor profesionale, relațiile cu elemente cunoscute cu antecedente politice sau penale reacționare, precum și cu cetățeni străini.

Unele securități județene, între care Tulcea, Galați, Bacău, Arad, Constanța, Mureș, Ialomița, Teleorman, Cluj și a municipiului București, după identificarea descendenților, nu au efectuat o selecție riguroasă a tuturor celor care, prin activitatea profesională, deplasările ce le fac în exterior și relațiile pe care le întrețin, pot fi antrenați la acțiuni ostile și nu au organizat măsuri de control informativ deplin asupra acestora.

Asemenea măsuri se impun cu necesitate la toate securitățile județene, avînd în vedere că sînt descendenți care își desfășoară activitatea în învățămînt, sănătate, aparat de stat, în sectoarele de artă și cultură, avînd posibilitatea să încerce a difuza concepții legionare sau să întreprindă alte acțiuni ostile.

În activitatea de prevenire, se manifestă uneori lipsă de fermitate și operativitate, nu se urmărește gradarea măsurilor de neutralizare în funcție de gravitatea faptelor săvîrșite, de fanatismul și trăsăturile de caracter ale elementelor respective, precum și de antecedentele acestora. Ca urmare, unele măsuri preventive nu au eficiența scontată, ajungîndu-se la situația ca aceeași persoană să facă obiectul mai multor avertizări ori puneri în dezbatere publică. În acest sens pot fi exemplificate cazurile „Iconarul“, de la Suceava, „Olteanul“, de la Argeș, „Melnic“ de la Vîlcea, „Petre“ și „Haralambie“ de la Constanța și altele.

Nu se realizează încă o cooperare pe măsura nevoilor muncii, îndeosebi în controlul informativ asupra persoanelor care călătoresc în străinătate, lucrează în sectoare economice, a descendenților de legionari, precum și a legionarilor din emigrație care vin în vizită, a rudelor și legăturilor din țară ale acestora.

Existența neajunsurilor menționate se datorește și faptului că, la unele securități județene, analizele semestriale prevăzute nu s-au realizat întotdeauna cu exigența necesară, existînd unele cazuri cînd șefii securităților sînt doar informați cu privire la activitatea și rezultatele pozitive obținute, fără dezvăluirea critică și autocritică a neajunsurilor. Ca urmare, nu se trag concluzii operative cu privire la evoluția situației informativ-operative, iar măsurile de îmbunătățire a activității nu sînt de natură să stimuleze și să conducă la ridicarea calității muncii.

Neajunsuri s-au manifestat și cu privire la centralizarea, sintetizarea și raportarea informațiilor. Unele județe, între care Alba, Buzău, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Dolj, Hunedoara, Neamț, Prahova, Suceava, Vîlcea, Vaslui și altele au o contribuție redusă la informarea conducerii Departamentului securității statului.

Așa cum a rezultat din analiza efectuată în Consiliul de conducere al Departamentului securității statului, obiectivele și sarcinile cuprinse în Programul de măsuri corespund situației operative actuale, constituind cadrul organizatoric necesar pentru realizarea cunoașterii și neutralizării acțiunilor ostile ale legionarilor, legăturilor lor și ale descendenților acestora. Se impune, însă, ca unitățile centrale și teri-

toriale de securitate să acționeze, cu toată exigența și răspunderea, pentru îndeplinirea programului în întregul său conținut și executarea la un nivel calitativ superior a tuturor prevederilor acestuia.

II. În problema elemente ostile din rîndul cultelor și sectelor, Programul de măsuri pe anul 1982 al Departamentului securității statului prevede acordarea unei atenții sporite măsurilor de asigurare informativă a mediilor cultice și sectante, pentru cunoașterea și neutralizarea acțiunilor de proliferare a concepțiilor mistico-religioase, precum și de instigare a credincioșilor la nerespectarea legilor și la alte fapte de natură să aducă atingere securității statului sau să afecteze climatul politic din țara noastră.

Militînd pentru executarea acestor sarcini, aparatul de informații interne a acționat cu mai multă eficiență în dezvoltarea potențialului informativ, acordînd atenție persoanelor cu posibilități informative în locurile și mediile frecventate de emisari ai organizațiilor reacționare cultice și sectante din străinătate, legăturilor acestora din rîndul autohtonilor, deservenților cultelor, cadrelor didactice și studenților din învățămîntul teologic, precum și altor categorii de persoane prin intermediul cărora ar putea fi cunoscute aspecte de interes operativ.

Totodată, au fost selecționate sursele cu posibilități interjudețene și în străinătate, asigurîndu-se, după caz, instruirea cu sarcini ori pregătirea contrainformativă a acestora. Rezultate mai bune pe această linie au obținut securitățile județene Arad, Bihor, Iași, Maramureș și a municipiului București.

S-a asigurat o dinamică mai corespunzătoare a bazei de lucru, fiind cuprinse în evidența dosarului de problemă un număr mai mare de elemente.

Punîndu-se un accent deosebit pe creșterea fermității față de persoanele care, sub acoperirea religiei, au săvîrșit ori intenționau să comită fapte cu caracter ostil, antisocial, au fost destrămate o serie de anturaje și puse în dezbatere publică ori avertizate mai multe elemente. A crescut, de asemenea, numărul pregătirilor contrainformative individuale și de grup, cel al informărilor către organele de partid, precum și contribuția aparatului de securitate la demascarea caracterului retrograd, antisocial al unor secte, a preocupărilor dușmănoase ale unor elemente fanatice din rîndul acestora și implicit la combaterea misticismului.

În această privință, însă, se impun o conlucrare mai activă cu factorii educaționali, o contribuție sporită a organelor de securitate, prin mijloace specifice, la activizarea tuturor celor care pot contribui la contracararea expansiunii misticismului, a recrudescenței fenomenului religios cu toate implicațiile sale.

Au fost antrenate în mai mare măsură organele de miliție în valorificarea și soluționarea informațiilor privind infracțiuni de drept comun sau abateri de la normele de conviețuire socială, săvîrșite de persoanele din baza de lucru, prevenindu-se astfel erijarea celor vinovați în „persecutați” pentru concepții religioase ori politice.

S-au aplicat cu mai multă fermitate prevederile legale împotriva cetățenilor străini semnați cu preocupări ostile sub acoperirea religiei,

unii dintre aceștia fiind declarați indezirabili ori întrerupându-li-se dreptul de ședere în țara noastră.

Analiza informațiilor obținute în această perioadă atestă faptul că, în contextul recrudescenței activității ostile R. S. România, organizațiile, cercurile și grupările religioase reacționare, precum și oficiile de propagandă anticomunistă din străinătate acționează mai intens pentru antrenarea unor elemente fanatice, dușmănoase, din cadrul cultelor și sectelor, la activități ce lezează climatul politic existent în țară, fiind evidente încercările de a folosi religia drept pretext pentru imixtiune în treburile interne ale statului român.

Prima jumătate a anului 1982 marchează o adevărată ofensivă a centrelor și grupărilor ostile din străinătate împotriva țării noastre, caracterizată prin exacerbarea maximă a propagandei referitoare la pretinsa lipsă de drepturi ale credincioșilor, organizarea unor acțiuni pentru determinarea anumitor personalități politice și organisme de stat sau internaționale să intervină în favoarea unor cetățeni români care ar fi persecutați pentru activitate cultică sau convingeri religioase. De asemenea, Vaticanul și alte centre ale sale din Occident și-au intensificat activitatea împotriva țării noastre, incitând diferiți credincioși catolici la acțiuni de natură să lezeze politica statului în domeniul cultelor.

În vederea intensificării activității mistico-religioase și a menținerii sub influență a clerului și credincioșilor romano și greco-catolici din țara noastră, Vaticanul a trimis în perioada ianuarie 1981 — mai 1982, prin organizațiile sale „Caritas” și „Palatinus”, peste două milioane dolari și alte bunuri, constând în autoturisme, aparatură tehnică etc., destinate „ajutorării” a peste 2.000 persoane care activează în rindul acestor culte.

Concomitent, au sporit preocupările organizațiilor religioase reacționare din străinătate, de introducere pe căi clandestine în România a unor materiale mistico-religioase și cu caracter ostil.

Unele posturi de radio din Occident, între care „Monte Carlo”, „Vocea Speranței”, „Vaticanul”, „Deutsche Welle” și în mod deosebit „Europa liberă” preiau în emisiunile lor date și aspecte cu privire la pretinsa lipsă de drepturi și libertăți religioase din țara noastră, instigând în mod curent la emigrare, la acțiuni protestatare și cu caracter ostil.

Au sporit preocupările organizațiilor reacționare din străinătate de a folosi tot mai intens elementele dușmănoase din cadrul emigrației române în acțiunile potrivnice țării noastre. Astfel, sub patronajul cercurilor interesate, în ultima vreme, au luat ființă o serie de organizații religioase, în rindul cărora se numără „Comitetul creștin român din exil”, „Comitetul pentru salvarea creștinilor prizoniți și închiși din România”, „Ajutorul creștin pentru România” și altele.

Serviciul de spionaj american, prin intermediul unor organizații religioase folosite ca acoperire și a unor diplomați — cadre ale C.I.A., manifestă tot mai mult interes pentru cunoașterea situației unor elemente din cadrul cultelor și sectelor, cu scopul de a le sprijini și incita la acțiuni protestatare, ostile statului român.

Ca urmare a acțiunilor de instigare desfășurate de diverse cercuri și organizații religioase reacționare din exterior, se constată o activizare a elementelor fanatice din rîndul cultelor și sectelor din țara noastră.

Mutații mai importante au avut loc îndeosebi în rîndul cultelor neoprotestante și chiar în cadrul cultului ortodox, caracterizate de prezența unor elemente tinere, care s-au antrenat la acțiuni așa-zis protestatare, invocînd lipsa de drepturi și libertăți religioase.

Totodată, se remarcă o recrudescență a fenomenului religios, concretizată în încercări tot mai frecvente de înființare a unor noi secte sau grupări religioase anarhice, disidente, cu caracter nociv și ostil, la care sînt atrași tot mai frecvent intelectuali și alte persoane cu influență, unii dintre aceștia renunțînd la exercitarea profesiei, pentru a se dedica activității cultice și sectante.

Reține atenția preocuparea pentru diversificarea și conspirarea acțiunilor întreprinse, pentru găsirea unor forme abile, capabile să deruteze cetățeanul de rînd și autoritățile. Semnificativă în acest sens este acțiunea inițiată împotriva țării noastre prin intermediul sectei „Meditație transcendentă“, organizație neomasonică, a cărei activitate este controlată și coordonată de serviciile de spionaj american și englez.

Simulînd preocupări pentru propagarea unei noi metode științifice de refacere după efort, doi emisari ai sectei, care veneau în țară ca vizitatori la rude, au inițiat în activitatea sectantă, prin ședințe individuale secrete de ritual, mai multe persoane, marea majoritate ingineri, arhitecți, profesori, medici, studenți și elevi.

Practicile rituale și preceptele „Meditației transcendente“ acționează cu precădere asupra conștiinței aderenților, determinînd la aceștia o atitudine de izolare și înstrăinare de societate și de legile care o guvernează, precum și subordonarea totală, necondiționată față de emisarii sectei.

Se preconiza ca, în continuare, concomitent cu racolarea de noi adepți, să se treacă la o fază superioară, în cadrul căreia persoanele verificate și fanatice să fie selecționate și organizate după principii de conspirativitate deplină, pentru a fi folosite în activități de spionaj, teroriste și alte acțiuni ostile.

Desigur, descoperirea și curmarea acestei activități constituie un succes al organelor de securitate. Analizînd însă cu atenție și răspundere modul în care organele de securitate competente au acționat încă din decembrie 1977, cînd au avut loc primele inițieri și s-au obținut primele informații despre activitatea emisarilor sectei, se desprind cîteva concluzii, care atestă existența unor neajunsuri grave :

◆ Cu toate că emisarii au acționat deschis în cadrul unor organizații socialiste, făcînd întruniri de propagandă sectantă și de inițiere individuală, la care au participat surse ale organelor noastre și chiar ofițeri, datorită lipsei de profesionalitate și de răspundere cu care a fost privită „Meditația transcendentă“ și ca urmare a altor neajunsuri ale muncii informativ-operative în obiective, nu s-a sesizat la timp adevăratul conținut al activității lor. Deși ordinele de muncă stipulează clar necesitatea controlării cu mijloacele și metodele de securitate a tuturor activităților străinilor, timp de trei ani cei doi emisari au acționat ne-

stingheriți. Principala cauză rezidă în mentalitatea periculoasă care mai dăinuie la unii ofițeri, inclusiv șefi, că răspunderea lor se limitează la elementele din baza de lucru, și nu ar cuprinde toți suspecții din zona de competență.

◆ Chiar și atunci când s-au obținut unele informații privind activitatea emisarilor, ele nu au fost analizate și valorificate, ceea ce a împiedicat curmarea cu operativitate a acțiunii lor. Aceasta s-a datorat superficialității, rutinei și deopotrivă neajunsurilor existente în pregătirea politică și profesională a ofițerilor respectivi și a unora din șefii lor.

◆ Pe lângă neajunsurile îngrijorătoare manifestate în organizarea măsurilor specifice de securitate, a existat și o slabă legătură cu oamenii muncii și cu conducătorii unităților socialiste respective, din care cauză noi nu am cunoscut nici măcar ceea ce devenise de notorietate publică.

◆ Deși printre cei racolați s-au aflat persoane din județele Dolj, Caraș-Severin, Constanța, Prahova și altele, nici unul dintre inspectoratele respective nu a obținut informații despre activitatea ilegală a sectei menționate.

Ca urmare a propagandei ostile și a incitării din străinătate, a crescut numărul persoanelor cu intenții de a pleca definitiv din țară, majoritatea acestora fiind elemente fanatice și aventuriere, în special din rîndul cultelor neoprotestante de pe raza județelor Cluj, Constanța, Caraș-Severin, Dolj, Gorj, Mehedinți și Maramureș. Pentru obținerea aprobării de emigrare, astfel de elemente solicită sprijinul ambasadelor, adresează diverse memorii unor organizații și personalități politice din străinătate, cît și posturilor de radio străine, în special „Europa liberă“.

★

Măsurile de cunoaștere, prevenire și neutralizare întreprinse în spiritul prevederilor Programului de măsuri și-au dovedit în mare parte eficiența. Dar, față de amploarea și virulența acțiunilor ostile desfășurate sub acoperirea religiei, ele nu se ridică în întregime la nivelul cerințelor și sarcinilor complexe ale etapei actuale. Aceasta se datorește în principal faptului că, deși rețeaua a crescut numeric, ea nu asigură în întregime nevoile muncii, continuînd să existe obiective, locuri și medii neacoperite sau insuficient asigurate informativ, îndeosebi instituții de învățămînt teologic, cadre didactice, studenți și elevi, inclusiv străini care studiază în institutele din județele Alba, Sibiu și municipiul București. Datorită acestor neajunsuri nu s-au putut depista și neutraliza la timp unele acțiuni cu caracter ostil, ca : încercări de înființare a unor noi secte și grupări anarhice cu caracter nociv și antisocial, activități clandestine ale conducătorilor sectelor „Martorii lui Jehova“, „Advențiști-reformiști“, neoprotestanți, precum și ale unor clerici greco și romano-catolici. De asemenea, nu s-a putut preveni ca unii preoți ortodocși tineri, din județele Timiș, Hunedoara și Caraș-Severin, să transmită informații, memorii și alte materiale denigratoare postului de radio „Europa liberă“, precum și unor organizații religioase reacționare pentru a fi folosite în propaganda antiromânească.

Sursele de care se dispune în prezent nu oferă suficiente posibilități de penetrare informativă în centrele și organizațiile reacționare din străinătate. Cu toate acestea, la majoritatea securităților județene și a municipiului București se manifestă anumite rețineri în recrutarea de informatori din rîndul străinilor, prin care să se asigure realizarea acestui deziderat.

Datorită cauzelor menționate s-au obținut puține informații cu valoare operativă despre emisari și alți cetățeni străini care ne vizitează țara, ceea ce a permis ca unii dintre aceștia să circule nestingheriți prin diferite localități, să intre în posesia unor informații, scrisori, memorii și altor materiale, pe care le-au folosit în scopuri propagandistice ostile R. S. România. Mai grav este faptul că nici atunci cînd prezența unor emisari era deja cunoscută, nu s-au organizat măsuri complexe, de control informativ asupra activității acestora, în scopul prevenirii unor acțiuni dușmănoase.

Nu se acordă, în toate cazurile, atenția cuvenită descifrării destinației reale a fondurilor trimise de organizația „Caritas” din R. F. Germania și Austria unor deservenți și membri ai cultului romano-catolic.

Unele măsuri de prevenire și neutralizare întreprinse asupra emisarilor care desfășoară activități ostile sub acoperirea religiei și a legăturilor acestora din țară nu au fost suficient de ferme și ofensive.

Atît la nivelul Direcției I cît și al securităților județene există încă deficiențe în cunoașterea, analizarea, sintetizarea și raportarea cu operativitate a informațiilor, precum și în elaborarea de studii cu privire la evoluția fenomenului religios, cu implicații pentru securitatea statului.

Așa cum a rezultat din analiza făcută în Biroul executiv, Programul de măsuri în problema culte-secte nu a fost executat la nivelul cerințelor și exigențelor impuse de situația operativă de către toate unitățile centrale și teritoriale de securitate. Avînd în vedere mutațiile survenite și necesitatea îmbunătățirii activității de cunoaștere, prevenire și neutralizare a acțiunilor ostile desfășurate sub acoperire religioasă, este necesar ca toate unitățile de securitate cărora le revin sarcini pe această linie să acționeze mai hotărît în scopul aplicării Programului în întregul său conținut.

General-maior DUMITRU GHERGUȚ :

PROBLEME CE SE IMPUN SĂ STEA MAI MULT ÎN ATENȚIA APARATULUI DE CONTRASPIONAJ

Analiza efectuată recent în Biroul Executiv al Consiliului de conducere al Departamentului securității statului a scos în evidență că unitățile centrale și teritoriale de securitate au acționat în direcția îndeplinirii prevederilor *programului de măsuri „ALFA”*, obținând unele rezultate pozitive. Ca urmare, s-a îmbunătățit activitatea de verificare, avizare și pregătire contrainformativă a persoanelor care călătoresc peste hotare ; s-a prevenit plecarea în străinătate a unui număr însemnat de persoane care s-au dovedit a fi necorespunzătoare ; pregătirea contrainformativă și contactarea la înapoiere din străinătate a cetățenilor români au căpătat un caracter mai organizat, ceea ce a dus la obținerea unui plus de informații de interes operativ.

Rezultate pozitive s-au obținut și pe linia cunoașterii și contracarării acțiunilor ostile întreprinse de elementele dușmănoase din rîndul persoanelor care s-au stabilit legal sau ilegal în străinătate, al rudelor și legăturilor lor din țară sau de către cetățenii români care au revenit după ce au rămas ilegal în străinătate, au întârziat la înapoierea din exterior ori s-au repatriat.

Analiza menționată a reliefat, totodată, că măsurile informativ-operative întreprinse în rîndul categoriilor de persoane cuprinse în *programul „ALFA”* nu corespund pe deplin cerințelor apărării cetățenilor români de acțiunile serviciilor de spionaj, organizațiilor reacționare și posturilor de radio ostile R. S. România, identificării celor racolați sau determinați la acțiuni ostile, precum și clarificării operative a suspiciunilor existente în cazurile lucrate. Principalele neajunsuri sînt următoarele :

● *activitatea de pregătire contrainformativă* și, mai ales, cea de contactare la înapoiere a cetățenilor români ce se deplasează în străinătate în interes de serviciu sau particular nu se face la nivelul cerințelor impuse de agresivitatea serviciilor de spionaj, organizațiilor reacționare, posturilor de radio străine etc. Pe lîngă faptul că sînt contactate la înapoiere prea puține persoane, această activitate îmbracă pe alocuri și un caracter formal, nefiind tratată cu maximum de exigență și răspundere. Sînt inspectorate ca : Cluj, Mureș, Sibiu, Caraș-Severin, Iași și Securitatea municipiului București care au contactat la înapoiere un număr inadmisibil de mic dintre persoanele în cauză.

S-a constatat că eficiența activității de pregătire contrainformativă și contactare la înapoiere, reliefată de volumul informațiilor obținute, este foarte scăzută ;

● menținerea la un nivel ridicat a numărului cetățenilor români care au refuzat să revină în țară sau care au trecut fraudulos frontiera în 1981 și prima jumătate a anului 1982 și mai ales al celor cu studii superioare dovedește că persistă încă lipsuri foarte serioase în *activitatea de verificare a celor care pleacă în străinătate*, îndeosebi a celor ce se deplasează în interes particular. Mai grav este faptul că între cei rămași sînt și factori de decizie și cadre de conducere, deținători de secrete — unii chiar de secrete de importanță deosebită.

Unii ofițeri manifestă ușurință și în ceea ce privește verificarea elementelor aflate în baza de lucru sau în rețeaua informativă, acordîndu-le avizul fără să cunoască date semnificative privind intențiile ce le au, care să dea posibilitatea luării măsurilor de prevenire a rămîinerii lor ilegale în exterior. Ca urmare, au rămas în străinătate mai multe persoane aflate în baza de lucru sau în rețeaua informativă a aparatului de contraspionaj, central și teritorial ;

● nu s-a acordat atenția corespunzătoare *finalizării cazurilor lucrate* prin documentarea activității ostile și tragerea la răspundere penală, deși în unitățile centrale, unele inspectorate județene și Inspectoratul municipiului București sînt în preocupări cazuri în care se conturează astfel de activități.

Este necesar ca în viitor toate unitățile centrale și teritoriale de securitate să intensifice activitatea de verificare a cetățenilor români care solicită plecarea în străinătate, acordînd atenție prioritară deținătorilor de secrete — indiferent de funcție —, celor cu pregătire superioară și altor oameni de valoare, pentru a obține date semnificative care să dea posibilitatea luării măsurilor de prevenire a rămîinerii ilegale în exterior sau de atragere a lor la alte activități contrare intereselor statului român.

Trebuie să se ia măsuri pentru îmbunătățirea activității de încadrare informativă a delegațiilor, echipelor sportive și artistice, grupurilor de turiști care se deplasează în exterior etc., cu surse capabile ca, încă în faza de constituire a acestora, să furnizeze informații privind intențiile fiecărui membru din grup, precum și despre comportarea lor pe timpul deplasării în străinătate.

Toate persoanele pregătite contrainformativ individual și cele care au participat la pregătirile contrainformative colective și prezintă interes din punct de vedere al securității statului să fie contactate la înapoiere, iar rezultatele să fie consemnate în scris de către ofițeri sau persoanele respective.

Pentru a putea documenta mai operativ activitatea elementelor ostile și a crea posibilitatea tragerii lor la răspundere, șefii profesionali să ia în control direct toate cazurile în care se conturează activități ostile pe linia *programului „ALFA“*.

În anul 1981 și prima jumătate a anului 1982, *R. S. România a fost vizitată de numeroși corespondenți de presă, radio și televiziune străini* dintre care mulți au sosit ca invitați ai Ministerului Turismului.

Ca urmare a măsurilor informativ-operative întreprinse de aparatul de contraspionaj, pentru cunoașterea și controlarea preocupărilor aces-

tei categorii de străini, precum și în vederea prevenirii scurgerii de informații de natură să lezeze interesele statului român, au fost obținute date verificate care confirmă că *serviciile de spionaj și organizațiile reacționare din exterior continuă să trimită, sub această acoperire, cadre și agenți cu misiunea de a culege informații secrete, precum și alte date pe care să le folosească în realizarea unor acțiuni cu caracter diversiv-nist-instigator împotriva țării noastre.*

Pe timpul prezenței lor în țară, unele dintre persoanele respective sînt preocupate să surprindă aspecte negative din diferite domenii și să intre în contact cu elemente nemulțumite, „protestatari” ori care au solicitat emigrarea, vizitează ambasadele din București ale unor state capitaliste, căutînd să obțină date pe care să le folosească ulterior în campania de calomniere a orînduirii noastre socialiste. De asemenea, în același scop, în contactele oficiale ce li se organizează pun întrebări tendențioase, iar datele obținute le interpretează în mod denaturat, lezînd direct prestigiul internațional al R. S. România.

— Secția pentru România a postului de radio „Europa liberă” folosește în mod constant un grup de ziariști de la diverse cotidiane occidentale acreditați în R. S. România, pentru culegere de date și informații ce sînt folosite în realizarea unor emisiuni cu caracter denigrator la adresa țării noastre.

Se constată totodată că, în ultimul timp, anumiți ziariști cunoscuți cu activități ostile, pentru a se sustrage măsurilor noastre și a-și realiza scopurile propuse, au intrat în țară, pentru perioade scurte, în calitate de turiști, încercînd să contacteze și exploateze informativ diferite elemente din rîndul cetățenilor români, cunoscute cu probleme de securitate.

Analiza datelor prezentate și a altora aflate în posesia noastră evidențiază faptul că acestei categorii de străini trebuie să i se acorde o atenție prioritară de către organele de securitate în vederea asigurării unui control eficient al activității ce o desfășoară, a influențării și dezinformării lor, în scopul prevenirii scurgerii de informații care ar putea fi folosite în detrimentul intereselor statului nostru.

De asemenea, în cazul ziariștilor cunoscuți cu activități ostile trebuie să se acționeze cu mai multă hotărîre pentru compromiterea lor și obținerea de date în baza cărora să li se poată interzice intrarea în țară fără a afecta relațiile R. S. România cu alte state.

— Datele verificate deținute de aparatul de contraspionaj atestă faptul că, sub acoperirea activității oficiale, în ultimul timp, *lectorii străini aflați în R. S. România în cadrul schimburilor bilaterale sînt tot mai intens antrenați de serviciile de spionaj în culegerea de informații secrete, studierea unor persoane din rîndul cetățenilor români în vederea racolării, precum și în acțiuni de propagandă ostilă și diversiune ideologică.*

Ilustrative sînt cazurile a doi lectori francezi care au funcționat la Universitatea din Galați și, respectiv, la Institutul de învățămînt superior din Suceava. Aceștia au introdus în țară și răspîndit în rîndul unor studenți și cadre didactice materiale cu conținut fascist, anticomunist și denigrator la adresa țării noastre și a altor state socialiste.

Din rapoartele periodice întocmite de lectori rezultă că unii desfășoară o intensă activitate de cultivare a cetățenilor români cunoscuți cu diverse nemulțumiri, pe care îi alimentează cu grijă. Totodată, sînt preocupați să descopere sursele organelor de securitate, în care sens fac diferite teste cu persoanele din anturajul lor.

Se dețin date certe că unii lectori francezi, americani și vest-germani constituie surse de informații pentru anumiți ziariști străini care au publicat articole cu conținut denigrator la adresa realităților din R. S. România.

Deși sînt tot mai frecvente cazurile de folosire a lectorilor străini de către organele de informații pentru realizarea unor sarcini de natură informativă, atît unele servicii din unitatea centrală, cît și compartimentele teritoriale, pe raza cărora sînt asemenea străini, nu asigură încă un control informativ sistematic asupra activității acestora, îndeosebi a contactelor cu diplomați-spioni și cu legăturile suspecte din rîndul românilor.

Pentru executarea unui control informativ eficient asupra lectorilor străini și a prevenirii intrării lor în legătură cu elemente necorespunzătoare, atît la nivel central cît și în teritoriu, trebuie să se acționeze pentru crearea în jurul acestor categorii de elemente a unor anturaje formate din persoane verificate, aflate într-o formă sau alta în contactul organelor de securitate.

În același scop, precum și în vederea cunoașterii obiectivelor urmărite de serviciile de informații prin intermediul lectorilor și anihilării acțiunilor lor, paralel cu folosirea mai eficientă a potențialului informativ existent, se va acționa cu hotărîre pe linia studierii, verificării și atragerii la colaborare a unor surse din rîndul lor.

— O altă categorie de persoane ce trebuie să se afle cu prioritate în atenția aparatului central și teritorial de contraspionaj o constituie *doctoranzii și cercetătorii străini veniți în țara noastră în baza acordurilor bilaterale de schimburi cultural-științifice.*

Din datele obținute pînă în prezent rezultă că și această categorie de persoane este folosită intens în realizarea unor sarcini informative, activitatea lor fiind coordonată de diplomații-cadre de spionaj din ambasade. Se cunoaște cu certitudine că instituțiile care le acordă burse sînt folosite ca acoperiri de către organele de informații ale țărilor respective. Din analiza temelor de cercetare pe care aceștia și le-au ales rezultă că, deși vin din partea unor universități sau instituții diferite, temele respective nu se suprapun, fiecare referindu-se la perioade de timp, domenii de activitate și subiecte distincte; totodată, ele dau posibilitatea formării unei imagini de ansamblu, asigurînd o documentare științifică și reală a tuturor aspectelor ce interesează din țara noastră.

Aparent, unele teme de cercetare nu ar prezenta interes din punct de vedere al spionajului (exemplu: studierea păstoritului, originea și evoluția anumitor instrumente muzicale, teme de etnografie și folclor ș.a.), dar acestea oferă largi posibilități de deplasare în teritoriu și de contactare a celor mai diverse categorii de persoane, de la care pot obține informațiile ce-i interesează. Nu puține sînt cazurile în care astfel de „cercetători și doctoranzi“ americani, vest-germani, englezi au pătruns în zone interzise, au efectuat observări directe asupra unor obiective

militare și zone de importanță strategică, au intrat în contact cu elemente ostile — în special din rîndul naționalităților conlocuitoare — pe care le-au cultivat și instigat la acțiuni de dezordine și alte manifestări împotriva autorității de stat.

Aspectele menționate reclamă măsuri ferme pentru urmărirea, prevenirea și documentarea activității doctoranzilor și cercetătorilor străini. Între acestea, conlucrarea securităților județene pe raza cărora ei se deplasează în mod frecvent trebuie să fie sistematică și eficientă, iar ofițerii ce au în lucru asemenea cazuri să se deplaseze în localitățile în care merg obiectivele, pentru organizarea măsurilor ce se impun.

— Din informațiile obținute în procesul muncii și cazurile finalizate în ultima perioadă rezultă, de asemenea, că *serviciile de informații folosesc tot mai intens în acțiuni de diversivune ideologică emisari ai unor organizații propagandistice, cultice și sectante, ori ai altor asociații internaționale neguvernamentale și firme particulare.*

În anul 1982 au fost depistați și neutralizați mai mulți emisari, agenți de spionaj, care, în timpul vizitelor în România, au contactat anumite persoane, cunoscute cu poziție ostilă, sau pe membrii familiilor celor arestați, pe care i-au stimulat în acțiunile lor protestatare, au cules diverse informații, instigîndu-i, totodată, să-și lărgească acțiunile de influență și atragere a unor elemente cu concepții similare.

Cu toate măsurile întreprinse, și pe această linie continuă să se manifeste unele deficiențe în activitatea de securitate, mai ales pe planul supravegherii informative sistematice a legăturilor emisarilor străini din rîndul cetățenilor români.

Așa, de exemplu, organele noastre au depistat mai multe legături realizate în județele Arad, Brașov, Cluj, Constanța, Dolj, Sibiu și Timiș de un emisar american, agent CIA. După ultima vizită în România, efectuată în lunile mai-iunie 1981, nu s-a mai acordat atenția necesară descifrării naturii contactelor cetățenilor români cu străinul.

Recent, s-a stabilit că două cetățene americane sosite ca turiste în România au contactat unele din legăturile emisarului american, dar fără să se poată controla conținutul discuțiilor.

Această situație demonstrează că, pentru conspirarea acțiunilor în care sînt folosiți, unii emisari se schimbă periodic, rămînînd stabile obiectivele urmărite și uneori mijloacele folosite.

Cazurile finalizate evidențiază concluzia că unitățile de securitate trebuie să coopereze mai operativ și eficient pentru controlarea și clarificarea preocupărilor emisarilor străini și în urmărirea informativă calificată a legăturilor lor suspecte din rîndul cetățenilor români.

Cunoscînd faptul că serviciile de spionaj folosesc cele mai diverse metode în obținerea de informații și menținerea legăturii cu rețeaua, aparatul de contraspionaj — în conlucrare cu celelalte unități de securitate — trebuie să acorde o mai mare atenție — în special pentru depistarea legăturilor impersonale — *persoanelor care au preocupări pe linie de radioamatorism, filatelie, șah prin corespondență, celor care lucrează la stații meteo, stații locale de radio, telex, cooperative pentru depanare radio-televizoare, întreprinderi de transporturi internaționale,*

TAROM, precum și celor ce fac parte din asociații cum sînt: „API-MONDIA“, „AVIROM“, asociațiile columbofilă, chinologică și altele.

De menționat că majoritatea membrilor acestor asociații dispun de o pregătire superioară, lucrează în domenii de activitate ce prezintă interes pentru spionaj și au contacte directe cu străini care au preocupări asemănătoare.

Unele dintre acestea sînt patronate de Comitetul național român de protecția animalelor, afiliat la Federația mondială de protecția animalelor, astfel :

— Asociația chinologică numără cca 14.000 de membri, dintre care cca 6.000 în municipiul București ;

— Asociația columbofilă are cca 8.000 de membri.

Aceste două asociații sînt afiliate la federațiile internaționale de profil, organizează concursuri naționale cu invitați străini, participă la numeroase manifestări internaționale, zonale sau europene.

Majoritatea membrilor acestor asociații sînt medici, arhitecți, cadre universitare etc., sau chiar cadre militare, cum este în cazul asociației columbofile.

În cadrul Federației române de șah funcționează „Comisia centrală de șah prin corespondență“ și „Comisia centrală de problemistică și sisteme“ — ambele afiliate la federațiile internaționale de specialitate care au sediul în R. F. Germania.

Șahul prin corespondență are pe plan național cca 2000 membri, din care cca 600 participă anual la competițiile oficiale internaționale ca : olimpiade, campionate zonale și mondiale.

În cadrul comisiei de problemistică și sisteme activează cca 600 membri care întretin un intens schimb de corespondență de specialitate cu partenerii de joc din străinătate sau cu diverse reviste. Prin simbolurile cifrice însoțite de litere ale alfabetului se pot masca transmiteri cifrate sau înlesni schimburi filatelice valoroase, deghizate.

Participanții la aceste sisteme de joc sînt în marea lor majoritate intelectuali de valoare, ingineri, matematicieni, cercetători și alții.

Este necesar ca întregul aparat de contraspionaj central și teritorial să depună eforturi susținute pentru cuprinderea în preocupări a tuturor categoriilor de persoane, cetățeni străini și români, care prezintă interes pentru serviciile de spionaj, acordînd atenție prioritară documentării și finalizării cu rezultate operative a cazurilor în care se dețin date că desfășoară acțiuni de spionaj-trădare.

*UNELE ASPECTE CU PRIVIRE LA
PERFECTIONAREA ACTIVITĂȚII DE INFORMARE.
CONTRIBUȚIA UNITĂȚILOR CENTRALE
ȘI TERITORIALE DE SECURITATE
LA VALORIFICAREA OPERATIVĂ ȘI EFICIENTĂ
A INFORMAȚIILOR*

Activitatea de informare constituie parte integrantă a ansamblului muncii de cunoaștere și stăpânire a situației operative, de prevenire și combatere a faptelor și manifestărilor dăunătoare securității și intereselor statului nostru și se desfășoară în baza prevederilor ordinelor conducerii Ministerului de Interne și a Departamentului securității statului, a programelor și planurilor de măsuri elaborate pentru fiecare domeniu de muncă.

Situarea activității de prevenire pe primul plan al muncii organelor de securitate redimensionează conceptul de **cunoaștere a situației operative din zona de responsabilitate** și aduce în centrul preocupărilor sarcina de a desprinde **cauzele și împrejurările generatoare de infracțiuni** și alte fapte antisociale, lărgind considerabil sfera situațiilor, faptelor și fenomenelor care trebuie să facă obiectul **cunoașterii și informării**, pentru a se putea asigura la timp măsurile de prevenire corespunzătoare.

Fiind subordonată activității practice, de prevenire și combatere a faptelor de natură să lezeze securitatea și interesele statului, după cum bine se cunoaște, informarea trebuie să cuprindă trei elemente esențiale :

● descrierea cu claritate și exactitate a situațiilor, faptelor și fenomenelor care formează obiectul muncii practice ;

● explicarea cauzelor acestor situații, fapte și fenomene, precum și a evoluției lor ;

● prezentarea modului de acțiune în situația sau cazul la care se referă, adică a măsurilor întreprinse, eficacității lor și intențiilor de viitor.

În raport cu specificul muncii de securitate, **culegerea, înregistrarea, prelucrarea, transmiterea și valorificarea informațiilor** sint atribute fundamentale ale unităților informativ-operative, ale fiecărui ofițer și îndeosebi ale cadrelor de conducere. Fiecare unitate, subunitate și ofițer sint părți componente ale structurii sistemului informațional, cu rol activ în realizarea informării.

Activitatea de informare este desigur indisolubil legată și condiționată de cunoaștere, constituind în sinteză o dovadă esențială a competenței și răspunderii în muncă a fiecăruia dintre noi.

În acest context, **Centrului de informatică și documentare**, ca unitate de specialitate a Departamentului securității statului, îi revin sarcini importante în **perfecționarea organizării activității de informare**, raționalizarea evidenței operative, introducerea și folosirea mijloacelor moderne de prelucrare automată a datelor.

1. Selecționarea și raportarea faptelor și evenimentelor deosebite constituie o latură importantă a muncii de informare, ce se realizează în bună măsură prin Serviciul central de analiză și sinteză din Centrul de informatică și documentare.

Anul acesta, în primul semestru, aproape în majoritatea lor, securitățile județene au raportat la dispeșerat diverse fapte și evenimente deosebite din domeniul energiei electrice, industriei chimice, transporturilor și telecomunicațiilor, industriilor extractivă, siderurgică și metalurgică, agriculturii etc.

Cele mai multe informații au fost transmise de securitățile județelor **Vilcea, Hunedoara, Constanța, Tulcea, Caraș-Severin, Bacău și altele.**

De subliniat că, față de trecut, **a scăzut numărul faptelor și evenimentelor deosebite raportate cu întârziere.**

Cu toate acestea, **au mai fost cazuri de raportări cu întârziere.** De exemplu : Securitatea județului **Maramureș** a raportat în ziua de 8 martie despre două accidente de muncă ce au avut loc cu două zile înainte ; Securitatea județului **Galați** a raportat după 3 zile despre un incendiu și un accident de muncă ; de la județul **Buzău** s-a raportat cu o întârziere de 17 ore despre o explozie cu urmări grave ce a avut loc în clădirea unui centru de calcul. Despre altercația de la Complexul studentesc al Institutului de medicină și farmacie din **Iași** dintre studenții sirieni membri ai Organizației „Frații musulmani“ și cei de orientare baasistă, din noaptea de 22/23 iunie a.c., s-a aflat cu o întârziere de 12 ore, exagerându-se totodată numărul participanților la acțiunea de dezordine respectivă.

Au existat și alte situații când s-a raportat cu întârziere, s-au transmis date incomplete, confuze și ireale, care nu ne-au dat posibilitate să cunoaștem corect și la timp starea de lucruri, să apreciem gravitatea celor petrecute și să informăm mai departe.

În unele cazuri s-au manifestat **tendențe de denaturare a prezentații consecințelor unor evenimente.** Uneori se întâmplă cam așa : când evenimentele sînt urmare a unor neglijențe și nerespectări ale actelor normative se remarcă tendința de diminuare a daunelor ; dacă evenimentele sînt calamități naturale, se manifestă tendința de a amplifica daunele pricinuite.

Deși consecințele evenimentelor prezintă importanță deosebită în aprecierea gravității acestora și de regulă insistăm asupra lor, ele nu trebuie să fie raportate valoric decît atunci cînd pot fi apreciate cît mai aproape de realitate.

Cu toate că s-a atras atenția în mai multe rînduri, mai sînt situații cînd se raportează, ca „evenimente deosebite“, cazuri și fapte mărunte,

lipsite de importanță (cum ar fi, de exemplu, decesul unor străini bolnavi veniți la tratamente, îmbolnăviri ale unor cadre ale ministerului, avertizări și alte măsuri de prevenire etc.).

Mai grav este însă faptul că în raportarea unor informații apar cazuri de **încălcare a cerințelor compartimentării și conspirativității muncii**, atât în ceea ce privește relatarea unor evenimente cu caracter strict secret de importanță deosebită, pentru care există un regim special de informare, cum este difuzarea de înscrisuri cu conținut dușmănos, cât și în descrierea în amănunt a anumitor acțiuni și măsuri speciale întreprinse pentru soluționarea cazurilor raportate.

Iată de ce, **înlăturarea acestor neajunsuri și perfecționarea informării asupra evenimentelor deosebite va trebui să fie mai mult în preocuparea tuturor șefilor organelor județene de securitate.**

Potrivit prevederilor Hotărârii Biroului executiv al Consiliului de conducere al Ministerului de Interne din 12 iulie a.c., transmiterea unor evenimente sau informații cu caracter deosebit către ofițerii de serviciu pe minister sau pe Departamentul securității statului, atât în cursul zilei cât și al nopții, îndeosebi de la județe, se va face, după caz, de inspectorii șefi, șefii securităților sau ai milițiilor, evitându-se astfel circulația unor informații cu caracter deosebit în rîndul altor categorii de cadre ale Ministerului de Interne.

Ofițerii de serviciu pe minister și pe departament vor conlucra cu cadrele din compartimentele specializate ale Serviciului central de analiză și sinteză, în vederea elaborării documentelor de informare ordonate, cu respectarea normelor de compartimentare a muncii.

Datele și informațiile cu conținut deosebit transmise ofițerilor de serviciu în cursul zilei se raportează imediat, verbal, ministrului de interne și ministrului secretar de stat și șef al Departamentului securității statului și, numai la ordin, acestea se vor redacta în scris pentru a fi difuzate unităților sau cadrelor interesate.

În timpul nopții asemenea probleme se raportează verbal de către ofițerii de serviciu membrului Biroului executiv al Ministerului de Interne aflat la permanență, care, în funcție de gravitatea evenimentului, va raporta personal sau va da indicații ofițerilor de serviciu să raporteze conducerii Ministerului de Interne.

Noile reglementări prevăzute în hotărîrea menționată, care vor sta la baza refacerii Ordinului nr. 000712/1975, asigură o compartimentare strictă în raportarea evenimentelor, sporește operativitatea raportării și răspunderea față de conținutul datelor și informațiilor transmise, dezvoltă preocuparea pentru delimitarea cât mai precisă a ceea ce reprezintă și trebuie raportat ca eveniment deosebit pe fiecare linie de muncă, precum și pentru stabilirea modalităților și căilor concrete de raportare.

2. Problema cunoașterii și raportării stărilor de spirit negative este pusă cu tărie în fața întregului aparat de securitate, mai ales în condițiile intensificării și diversificării acțiunilor de propagandă ostilă din străinătate pentru denigrarea realităților noastre socialiste, cultivarea de neîncredere în trăinicia socialismului și pentru subminarea unității moral-politice a poporului în jurul partidului.

Aceasta este o problemă complexă, care privește, în aceeași măsură, toate unitățile de securitate și îndeosebi securitățile județene. Ele trebuie să-și aducă contribuția specifică la cunoașterea stărilor de spirit negative și au datoria să acționeze în concepția unitară stabilită de conducerea Departamentului securității statului.

În primul semestru al acestui an a existat preocupare la majoritatea unităților pentru informare despre aspecte, stări și manifestări negative alimentate și provocate în mod susținut de propaganda ostilă din exterior, mai ales de postul de radio „Europa liberă” și organizațiile naționalist-fasciste și iredentiste.

Continuă însă să se manifeste **neajunsuri în conținutul materialelor referitoare la unele stări de spirit negative**. Astfel, deși s-a criticat de mai multe ori, unele organe de securitate transmit pur și simplu liste cu afirmații făcute de diferite persoane în unele împrejurări, în care sînt preluate textual și fără discernămint tot felul de calomnii și expresii denigratoare la adresa politicii partidului și statului. Asemenea situații au apărut în unele materiale trimise de securitățile județelor Brăila, Covasna, Prahova, Sălaj, Galați, Sibiu și chiar de la Securitatea municipiului București.

Sînt, de asemenea, **cazuri cînd informarea se rezumă la opiniile unor persoane periferice, cunoscute în general ca nemulțumite** și ale căror păreri nu exprimă opinia colectivităților unde trăiesc.

Este de asemenea grav că apar în aceste informări **formulări confuze**, determinate și de necunoașterea prevederilor unor documente de partid și acte normative în vigoare, a realităților, precum și de superficialitatea cu care au fost elaborate documentele de informare respective.

Perfecționarea muncii de informare în domeniul stărilor de spirit negative, asupra tuturor fenomenelor legate de opinia publică ce prezintă interes pentru securitatea statului, necesită preocupare asiduă în vederea detectării lor cît mai din timp și elucidării cu operativitate a cauzelor care le generează. **Din ansamblul comentariilor trebuie reținute și raportate ideile de bază și nu calomniile și modalitățile particulare de manifestare a unuia sau altuia.**

Ținînd seama de conținutul concret al stărilor de nemulțumire și cauzele lor, un accent deosebit trebuie să fie pus pe **urmărirea și informarea sistematică asupra evoluției acestora în rîndul categoriilor principale de cetățeni din colectivele respective**. Practica de a se culege la întîmplare opinii de la persoane incompetente, neavizate, veșnic nemulțumite și a le prezenta ca opinii ale colectivității este periculoasă și dăunătoare cunoașterii operative și muncii de prevenire în ansamblul ei.

Despre stările de spirit negative trebuie să se informeze cu **regularitate**, atîta timp cît ele continuă să existe.

În concluziile la convocarea de instruire a cadrelor din conducerea unităților centrale de securitate și a șefilor securităților județene, tovarășul ministru secretar de stat Tudor Postelnicu a făcut o critică aspră practicilor de a colecta și trimite tot felul de nemulțumiri referitoare la aprovizionarea cu produse agroalimentare. Totodată, a

ordonat să se facă o **informare de profunzime, care să fie de folos factorilor cărora le este destinată.** În centrul atenției să se situeze cunoașterea cauzelor reale datorită cărora nu se asigură îndeplinirea întocmai a hotărârilor de partid și realizarea planurilor de producție în profil teritorial, să se informeze din timp despre apariția unor fapte și fenomene de natură să creeze nemulțumiri, pentru a se putea interveni cu măsuri preventive la momentele oportune. Datele și informațiile să se refere la probleme de fond, specifice muncii organelor de securitate și să nu se rezume la aspecte din competența altor organe.

De asemenea, tovarășul ministru secretar de stat a subliniat din nou necesitatea de a se acționa cu toată răspunderea pentru **îmbunătățirea conținutului de idei, ridicarea calității și sporirea eficacității informării** — pe probleme specifice — în unitățile economice privind, îndeosebi, realizarea producției pentru export, îndeplinirea planului la extracția de cărbune și țitei, folosirea utilajelor etc.

Înțelegînd bine că **informarea este un atribut fundamental al fiecărei unități** și în primul rînd al cadrelor de comandă, trebuie sporită preocuparea pentru organizarea și conducerea efectivă a acestei activități, astfel încît ea să se poată desfășura în concordanță cu evoluția muncii practice, să oglindească cu fidelitate realitățile din teren și activitatea aparatului din subordine.

O atenție deosebită să fie acordată verificării temeinice a informațiilor și sporirii exigenței față de calitatea acestora.

ÎN SPRIJINUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE SPECIALITATE

Hotărârile Congresului al XII-lea, celelalte documente de partid și actele normative în vigoare privind sarcinile actualului cincinal în domeniul proiectării și cercetării științifice; organizarea și desfășurarea activității de contrainformații în sectoarele economice, în obiectivele din domeniul proiectării și cercetării științifice

— consultație —

Realizările istorice ale poporului român în anii construcției socialiste sînt legate în mod nemijlocit de dezvoltarea științei și tehnicii, de aplicarea în producție și în întreaga viață economico-socială a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane.

În tot ceea ce practic s-a înfăptuit în societatea românească în acești ani se află organic încorporat și aportul științei, al cercetătorilor și specialiștilor din diferite domenii de activitate care, dezvoltînd și ducînd mai departe tradițiile valoroase ale gîndirii științifice românești, au contribuit la soluționarea problemelor complexe ale mersului înainte al patriei pe calea progresului și civilizației.

Documentele Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, Programul-directivă pe care l-a aprobat, de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000, reprezintă în acest sens o sinteză importantă a concepției partidului nostru cu privire la încorporarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în procesul istoric de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și crearea a premiselor materiale și sociale ale trecerii treptate la comunism.

Programul — directivă aprobat de Congresul al XII-lea face o amplă referire la direcțiile principale în care va trebui ca, în acest cincinal și în perioada următoare, să fie concentrate eforturile cercetării științifice și dezvoltării tehnologice.

Cercetarea nu este un scop în sine: ea nu poate fi considerată încheiată decît atunci cînd rezultatele ei se concretizează practic în producție. Cercetarea și proiectarea își justifică valoarea numai în măsura în care contribuie la sporirea veniturii naționale, la ridicarea bunăstării întregului popor. Eficiența cercetării științifice este cu atît mai mare cu cît ciclul: cercetare de laborator, stație-pilot, producție industrială este mai mic.

Progresul tehnologic, rezultat al procesului de inovare, nu se realizează în mod izolat, ci prin cooperarea dintre oamenii de știință din diferite țări, asigurînd rezolvarea problemelor majore de interes comun.

În cadrul acestei cooperări economice și tehnico-științifice, rezultatele valoroase ale muncii specialiștilor din diferite state au nevoie de protecție juridică pentru a putea fi valorificate în deplină securitate. De aici străduința statelor de a avea instrumente care să asigure rezultatelor muncii științifice, protecție deplină și să faciliteze transferul de tehnologie în condițiile cerințelor noii ordini economice internaționale.

În ultimul timp s-a accentuat preocuparea serviciilor de spionaj, precum și a unor firme străine, fie pentru a determina pe unii cercetători sau oameni de știință români să rămână în străinătate și să-și continue cercetările în folosul celor care i-au racolat, fie pentru a intra în posesia descoperirilor de valoare, înainte ca acestea să fie brevetate, mai ales a celor din industria chimică, construcții de mașini, de apărare, alimentară, metalurgică și ușoară.

Ca urmare, pe linia proiectării și cercetării științifice, așa cum prevede Programul de măsuri al Departamentului securității statului, direcția principală spre care este îndreptată munca de securitate constă în a apăra secretul creațiilor tehnico-științifice originale ce prezintă importanță deosebită și în protejarea autorilor acestora.

În activitatea de organizare a muncii de securitate în cadrul obiectivelor de cercetare-proiectare, trebuie avute în vedere câteva particularități, și anume :

● Efectele și urmările acțiunilor dușmănoase inițiate de persoane ce lucrează în sectorul de proiectare nu sînt imediate, ele apărînd mai tîrziu, cînd obiectivul economic este în construcție sau în exploatare și deci consecințele și pagubele materiale sînt greu de recuperat.

● Rezultatele cercetărilor conțin întotdeauna noutăți. În legătură cu acest aspect se menționează că este greșită părerea potrivit căreia nu toate cercetările ar aduce elemente noi sau — și mai grav — că, chiar dacă sînt astfel de elemente, ele nu au valoare deosebită încît să stîrnească interesul unor servicii de spionaj din țări dezvoltate. O astfel de părere, care în fapt înseamnă abandonarea totală ori cel puțin slăbirea măsurilor de apărare a secretelor, este o dovadă a necunoașterii unor adevăruri din istoria marilor descoperiri ale oamenilor, senzaționale pentru necunoscători, dar nu pentru cercetător, acesta știind că rezultatul final este rodul înlănțuirii unui lung șir de descoperiri aparent lipsite de importanță și valoare. Astfel de aparent banale noutăți au scos la lumină multe descoperiri senzaționale, iar alții o noutate de valoare mediocră într-un domeniu, aplicată într-un cu totul alt domeniu, a avut efecte spectaculoase.

● Activitatea de cercetare impune cheltuirea unor mari sume de bani. Ca urmare, așa cum afirmă persoane influente din țări capitaliste avansate, în prezent, spionajul economic este calea cea mai rapidă și rentabilă pentru obținerea secretelor de fabricație necesare modernizării tehnologiilor și, oricît de scump ar fi, el va costa întotdeauna mai puțin decît activitatea de cercetare necesară pentru obținerea unor rezultate echivalente.

● În cadrul acestor obiective își desfășoară activitatea oameni de valoare, specialiști și cercetători dintre care unii au efectuat specializări pe perioade lungi în diverse centre de cercetare din străinătate sau dese deplasări peste hotare pe perioade scurte de timp.

De aceea, trebuie avut în vedere că aceste perioade de ședere a specialiștilor în exterior oferă serviciilor de spionaj sau altor organizații interesate multiple posibilități de efectuare a unui studiu complex asupra

celor vizati, precum și ușurință în contactarea lor pe teritoriul țării serviciului de informații respectiv.

De asemenea, deplasările în străinătate pentru congrese, simpozioane, reuniuni științifice, comisii de lucru ale unor organisme internaționale, creează în mod inevitabil o serie de legături cu specialiști străini care se transformă, ulterior, în unele cazuri, în relații neoficiale.

Așa se explică numărul mare de specialiști care se află în relații de corespondență neoficială cu cetățeni străini din diferite țări.

● Existența unui număr mare de persoane cu rude și relații în străinătate, cu cereri de plecare definitivă din țară — unele avînd preocupări protestatatoare —, cunoscute că audiază și colportează știrile transmise de postul de radio „Europa liberă“ sau au legături cu acesta.

Activitatea de cercetare și proiectare va fi asigurată contrainformativ de la faza de programare și lansare a temelor de cercetare, pînă la crearea condițiilor de aplicare a rezultatelor cercetării în activitatea economico-socială.

◆ Potrivit ordinelor în vigoare, un accent deosebit se va pune pe cunoașterea și stăpînirea situației operative din institutele de cercetări și proiectări, centrele de calcul, stațiile pilot, locurile unde se experimentează tehnologii noi de fabricație ori se înregistrează sau se elaborează invențiile și temele importante de cercetare.

În acest scop se va analiza rețeaua informativă existentă în fiecare din aceste locuri și sectoare cu profil economic sau tehnico-științific, sub aspect numeric, precum și al capacității și eficienței, urmînd ca, în funcție de necesități, să fie completată cu persoane capabile a sesiza și informa despre probleme specifice din acest domeniu de activitate.

◆ În principal, rețeaua informativă va fi instruită și dirijată pentru a furniza informații despre :

— activitatea și atitudinea persoanelor din evidență ori suspecte care lucrează sau au acces la teme de cercetare cu caracter de nouitate tehnico-științifică și care prezintă importanță pentru economia națională. În cadrul supravegherii informative se va urmări asigurarea secretului cercetărilor, precum și protejarea specialiștilor din aceste locuri de muncă împotriva acțiunilor serviciilor de spionaj ;

— persoane ce lucrează sau au acces în locurile și sectoarele de cercetare și proiectare care au intenția de a pleca definitiv din țară ori să rămîină în străinătate cu ocazia deplasărilor oficiale sau în interes particular ;

— reprezentanți ai unor firme străine sau alți cetățeni străini care, cu ocazia vizitelor în țara noastră, manifestă interes pentru locurile unde se desfășoară activitate de cercetare, specialiștii care lucrează, condițiile de lucru și alte aspecte care fac obiectul muncii de securitate ;

— persoanele despre care se obțin date că sînt în atenția unor cercuri interesate din exterior sau că manifestă preocupare suspectă de natură a prejudicia interesele statului nostru vor face obiectul măsurilor de securitate ce se impun în funcție de particularitățile fiecărui caz.

◆ În cadrul activității de supraveghere informativă, ofițerii de contrainformații economice vor desfășura o muncă continuă de documen-

tare, în scopul cunoașterii și luării la timp a măsurilor ce se impun pentru :

— stabilirea temelor de cercetare și proiectare prevăzute în planurile obiectivelor, iar în cazuri deosebite a locurilor unde se fac pregătiri pentru lansarea unor noi lucrări, în afara celor planificate ;

— identificarea lucrărilor și cercetărilor care, în afara planului de lucru, constituie noutate pe plan mondial ;

— asigurarea contrainformativă a locurilor unde au loc asemenea cercetări, pentru prevenirea scurgerii de informații ;

— cunoașterea, verificarea și protejarea specialiștilor de valoare, angajați în cercetarea unor teme cu caracter secret sau de importanță deosebită.

Pe baza documentației întreprinse și a informațiilor obținute, în dosarul de obiectiv va exista permanent evidența temelor de cercetare ce se execută, a specialiștilor care lucrează sau a altor persoane care au acces la locurile unde se fac asemenea cercetări. De asemenea, această evidență va reflecta modul cum se multiplică, păstrează și se depozitează documentele referitoare la cercetări, precum și celelalte măsuri luate în scopul prevenirii scurgerii de informații sau date cu privire la tema cercetată, experiențele și rezultatele obținute.

În scopul prevenirii unor acțiuni ostile și a producerii de prejudicii economiei naționale, pe baza informațiilor primite se vor lua măsuri pentru :

— intensificarea verificărilor asupra persoanelor care lucrează la teme de importanță deosebită, proiecte, experimentări de noi tehnologii, invenții și care sînt cunoscute cu probleme pe linie de securitate. În procesul de verificare a acestora se va pune accent pe cunoașterea comportării lor, a legăturilor și relațiilor suspecte pe care și le creează ;

— identificarea persoanelor care manifestă preocupare pentru culegerea de date și informații privind cercetări, proiectări, invenții, experimentări de tehnologii sau altele vor face obiectul unor măsuri complexe de verificare. Indiferent de forma sub care vor fi lucrate cazurile respective, se va avea în vedere, cu prioritate, desfășurarea unei munci eficiente de prevenire a scurgerii oricăror informații, precum și curmarea acțiunilor ostile de natură a prejudicia interesele statului nostru. Persoanele despre care, în urma verificărilor întreprinse, reiese că au probleme ce le fac incompatibile cu desfășurarea activității în asemenea locuri de muncă, cu sprijinul conducătorilor organizațiilor socialiste, vor fi mutate în alte sectoare de activitate ;

— stabilirea invențiilor sau cercetărilor de valoare neaplicate în procesul de producție, precum și a cauzelor și persoanelor care au împiedicat aplicarea lor, luîndu-se, după caz, măsurile de securitate care se impun și informîndu-se, totodată, organele competente ;

— organizarea evidenței persoanelor care au lucrat sau au avut acces la cercetări strict secrete sau de importanță deosebită, plecate în exterior și care nu s-au mai întors în țară, în scopul stabilirii naturii relațiilor pe care le mențin cu unii foști colegi și a măsurilor de contracarare ce se impun. În caz de depistare a unor acțiuni ostile, elementele

respective vor fi lucrate prin dosare de urmărire informativă, în scopul prevenirii scurgerii de informații, documentării activității și tragerii lor la răspundere potrivit prevederilor legale ;

— asigurarea unui sistem eficient privind paza și securitatea obiectivelor sau sectoarelor unde au loc cercetări, proiectări ori experimentări cu caracter de noutate. În conformitate cu prevederile legale, împreună cu conducătorii organizațiilor socialiste se vor stabili modalitățile de acces, persoanele ce lucrează, sistemul de manipulare și păstrare a documentelor, paza obiectivelor sau sectoarelor, locurile unde se pot produce evenimente sau acțiuni ostile, luându-se măsurile ce se impun ;

— inițierea unor acțiuni de dezinformare, în scopul protejării cercetărilor importante, invențiilor, proiectelor și a specialiștilor angrenați în asemenea lucrări, pe baza unor planuri de acțiune cu sarcini și responsabilități concrete.

Dată fiind importanța lucrărilor ce se efectuează în sectoarele de cercetare și proiectare, ofițerii care răspund de aceste obiective se vor preocupa permanent pentru pregătirea contrainformativă a personalului muncitor, accentul punându-se îndeosebi pe păstrarea secretului activității profesionale.

În acest scop, pregătirea va avea un caracter diversificat, ea făcându-se atât prin discuții individuale, îndeosebi cu cei ce pleacă în exterior, privind păstrarea secretului cercetărilor la care lucrează, legăturile ce și le creează, pericolul de a intra în atenția serviciilor de spionaj, cât și colectiv, prin expuneri, proiectarea unor filme documentare, prelucrarea unor cazuri de încălcări ale prevederilor legale și a consecințelor lor nocive.

Colonel Traian TĂULESCU
Colonel Gheorghe PRIOTEASA
Căpitan Teodor PETRIȘOR

DOCUMENTAREA ACȚIUNILOR DE CONTRA- SPIONAJ. PROBLEME CARE SE RIDICĂ ÎN DIVERSE FAZE ȘI MODALITĂȚI DE SOLUȚIONARE A ACESTORA

- consultație -

Documentarea, ca o componentă a muncii desfășurate în cadrul dosarului de urmărire informativă, constituie o activitate deosebită a aparatului de securitate, de natură să confirme sau să infirme suspiciunile privind infracțiunea de spionaj — trădare.

Complexitatea activității de documentare în acțiunile de spionaj-trădare derivă din specificul acestora precum și din calitățile subiecților. Astfel :

- acțiunile de spionaj-trădare se desfășoară în condiții deosebite de conspirativitate, în care se recurge de cele mai multe ori și la mijloace tehnice moderne, perfecționate și profesionalizate, pentru realizarea legăturii impersonale (radio, scriere ascunsă ori convențională, căsuțe poștale, ascunzători sau semafoare grafice) ;
- consumarea momentului operativ de predare — preluare a informațiilor se realizează într-un timp foarte scurt, de multe ori în etape, cu angrenarea mai multor forțe aparținând serviciului de spionaj implicat ;
- unele acțiuni de predare-preluare a informațiilor sînt acoperite de activități cărora li se conferă un caracter oficial, pentru a nu trezi suspiciuni.

Toate aceste elemente sînt de natură să îngreuiereze procesul de documentare și probare a infracțiunii de spionaj-trădare, conferindu-i un grad sporit de complexitate și dificultate, care însă trebuie și poate fi soluționat.

În acest sens, menționăm cazul cetățeanului străin „Schiorul“, care venea frecvent în țara noastră ca turist, avînd sarcina să prospecteze informativ, din punct de vedere militar, zona Hunedoara, în care scop își crease relații cu soțiile unor ofițeri, exploatîndu-le informativ.

Pentru punerea la punct a sistemelor de legătură pe care le preconiza, „Schiorul“ a intrat în legătură cu un radioamator din zonă, căruia i-a cerut să-i confecționeze două aparate de radio emisie-recepție, aducîndu-i unele componente electrice din străinătate. Radioamatorul român i-a construit un astfel de aparat, pe care, după ce l-au experimentat împreună, l-a predat străinului, comițîndu-se astfel o infracțiune prevăzută și pedepsită de Decretul 544/1969, modificat prin Decretul 340/1981.

Întrucît „Schiorul“ urma să revină în țară pentru a prelua cel de-al doilea aparat, s-a inițiat o combinație soldată cu atragerea la cola-

borare a radioamatorului român și documentarea infracțiunii prevăzută de Decretul nr. 544/1969. La revenirea în țară a „Schiorului” pentru a prelua aparatul, s-a organizat un complex de măsuri pentru documentarea acțiunii sale, după care s-a realizat flagrantul la P.C.T.F. Stamora-Moravița unde, la controlul vamal efectuat cu ocazia plecării, s-a găsit asupra sa radioemittătorul respectiv. În baza procesului verbal de constatare întocmit, a fost reținut în țară și readus la Hunedoara, unde s-a început ancheta informativă. În procesul anchetei, a rezultat că „Schiorul” era în fapt ofițer de informații, Probîndu-se infracțiunea la Decretul nr. 544/1969, au fost luate măsuri corespunzătoare care au dus la contracararea activității spionului.

● Un rol deosebit în realizarea unei documentări secrete îl are *capacitatea ofițerilor de securitate de a aprecia și valorifica corespunzător activitatea aparent legală a cadrelor sau agenților de spionaj.*

Așa s-a acționat în cazul lui „Sandu”, director al unui birou de comerț exterior deschis la București, avînd rang diplomatic, despre care s-a stabilit că este folosit de atașatul militar al țării sale în culegerea de informații. Pentru a-și crea posibilități directe de informare, „Sandu” a preluat reprezentanța unui grup de firme specializate în construcții de mașini-unelte, de la care a obținut diverse avantaje materiale și, sub această acoperire, aparent legală, a încercat să pătrundă în întreprinderile beneficiare, unele dintre ele lucrînd și pentru producția de apărare. Această activitate de reprezentare ilegală ce contravenea Decretului nr. 15/1971 privind organizarea și funcționarea reprezentanțelor și organizațiilor economice străine în R. S. România a fost documentată cu sprijinul U.M. 0625/CP și a inspectoratelor județene pe raza cărora se aflau întreprinderile respective, prin obținerea notelor de convorbire și a contractelor semnate de „Sandu” în numele firmelor în cauză, iar paralel au fost luate măsuri de îngrădire a accesului la date și documente secrete.

Avîndu-se în vedere pericolozitatea activității lui „Sandu”, s-a apreciat ca oportună compromiterea acestuia față de ambasada țării sale pentru a fi retras de la post. În acest scop s-a exploatat faptul că, pe timpul unei deplasări temporare în afara țării noastre, la graniță, asupra lui „Sandu” au fost găsite documente și valori aparținînd unor cetățeni români pe care intenționa să le predea unor persoane din Occident. Reținîndu-i-se documentele și valorile respective, la revenirea în țară, „Sandu” a fost contactat sub acoperirea organelor de pașapoarte și, dovedindu-se contraindicat pentru recrutare, a fost informată ambasada țării sale asupra activităților ilicite desfășurate pe teritoriul R. S. România, care a dispus retragerea sa de la post. Pe baza documentării realizate în caz, s-a acționat în continuare pentru compromiterea lui „Sandu” față de centrala sa, unele firme reclamîndu-l pentru serviciile preferențiale prestate la București firmelor concurente, în schimbul cărora a primit comisioane substanțiale.

● Sarcinile organelor de securitate pe planul documentării acțiunilor de spionaj sînt îngreuiate și de *gama diversificată a formelor, metodelor și procedeelelor uzitate de cadrele de spionaj în stabilirea contactelor cu trădătorul, transmiterea instrucțiunilor sau primirea informațiilor.* Astfel :

— un cadru de spionaj, atașat militar, a recurs la folosirea cutiei poștale a elementului trădător, în care, după ce se rupea de filajul nostru, îi introducea bilete convenționale sau plicuri cu bani. Documentarea secretă a acestui procedeu a fost posibilă și s-a rezolvat în condiții optime printr-o cooperare corespunzătoare cu Direcția a IV-a și unitățile speciale „T” și „F”, împreună cu care s-a organizat un complex de măsuri adecvat, în holul imobilului unde opera diplomatul — spion. Astfel, pe lângă filajul clasic, s-a organizat un filaj local, de interior, care, inițial, verifica cutiile poștale ale locatarilor, iar după plecarea spionului, constata cărui locatar i s-a lăsat ceva în cutia de scrisori; a fost amenajată din punct de vedere tehnic-video o boxă în holul imobilului, ceea ce ne-a permis fotografierea spionului în momentul depunerii de material, constând dintr-un plic cu bani și un bilet convențional, care au fost ridicate în secret, fotografiate și consemnate în procesele verbale de constatare a unor acte premergătoare. Odată cu reținerea elementului trădător, la efectuarea percheziției oficiale, au fost ridicate bancnotele în cauză, probându-se proveniența lor de la cadrul de spionaj;

— în cazul unui cadru de informații ce acționa sub acoperire de comerciant, existau suspiciuni că primea informații de la legătura sa în timpul unor acțiuni oficiale, când se deplasau cu taxi-ul de la întreprinderea de comerț exterior la unitatea beneficiară, ambele aflate în Capitală. Pentru a verifica suspiciunea și a documenta acest moment infracțional, împreună cu unitățile speciale „F” și „T” s-a amenajat tehnic un taxi condus de un lucrător de filaj și s-au creat condiții pentru a-l „oferi” celor doi suspecți în momentul ieșirii lor de la întreprinderea de comerț exterior. Această măsură a confirmat suspiciunea, iar banda magnetică, declarația „șoferului” și fotografiile au documentat fără echivoc activitatea celor doi, arestați și cercetați ulterior.

● Probleme deosebite pentru organele noastre ridică *documentarea în cazul infracțiunilor consumate de spionaj-trădare cu autori necunoscuți*. Anii trecuți ne-au oferit o astfel de situație care se referea la faptul că un serviciu de spionaj a obținut prin doi agenți — dintre care unul român — informații despre unele aplicații militare. Pentru identificarea canalului de scurgere a informațiilor s-au făcut eforturi deosebite, împreună cu Direcția a IV-a, fiind necesar să se stabilească un cerc de suspecți apreciabil din care, treptat, să se elimine cei nevinovați. În final, când cercul de suspecți a fost limitat la o categorie de persoane dintr-o localitate din țară, s-a recurs la o combinație având ca idee centrală determinarea suspectului să se autodemaște. În acest sens, s-a constituit un colectiv restrâns pentru întocmirea documentelor necesare unei activități militare planificate de eșalonul superior, colectiv căruia i s-a atras atenția asupra securității depline a acțiunii proiectate. Rețeaua informativă inclusă în grup a „confiat” suspectilor, într-o anumită ordine stabilită de organele de contrainformații militare, unele date despre caracterul deosebit al sarcinilor primite, lăsând totodată să le „scape unele mici detalii” cu privire la importanța lucrării respective.

Nu după mult timp, unul dintre suspecți a început să manifeste realmente interes pentru cunoașterea conținutului acelei lucrări, angajând discuții cu membrii colectivului și, aspect foarte important, încer-

cînd s-a pătrundă sub diverse motivări în biroul destinat exclusiv acestora.

În această fază s-au luat măsuri de control complex și documentare a activității suspectului, după care s-au creat condiții reale ca membrii colectivului să plece în teren, cu excepția unui singur ofițer — sursă a organelor noastre — care a rămas la birou să „definitiveze” anumite situații.

Cînd suspectul a venit în biroul acestuia, sursa a fost „chemată” urgent la comandant pentru cîteva minute. Suspectul, încercînd să profite de împrejurarea ivită, a propus ofițerului să-l aștepte în biroul în care se aflau, dînd asigurări că nu va permite nimănui să intre înăuntru sau să ia cunoștință de conținutul documentelor. Se înțelege că, rămas singur, suspectul s-a uitat prin toate documentele aflate pe masa de lucru, notîndu-și într-un carnetel elementele esențiale ale activității ce se pregătea.

Puțin mai tîrziu, cînd a fost invitat la organele de contrainformații militare pentru unele relații, a trebuit să-și recunoască adevăratele preocupări și intenții, deoarece substanța capcanei chimice, imprimată pe miinile sale, îl acuza fără putință de tăgadă.

Iată, deci, o modalitate de a verifica o suspiciune și de a o documenta în cazuri mai deosebite lucrate pe linie de contraspionaj.

● Pentru ofițerul de contraspionaj, *problema documentării acțiunilor de spionaj-trădare nu trebuie să constituie o simplă activitate profesională, ci trebuie să i se acorde semnificația unei activități politice deosebite*, să se raporteze cazul în speță la coordonatele politicii noastre externe, conjunctura politică internațională, precum și la relațiile bilaterale cu statul căruia îi aparține spionul sau țara în favoarea căreia acționează trădătorul. Faptul că trebuie să primeze aceste interese majore nu înseamnă însă că legea nu trebuie aplicată, iar noi să rămînem martori-spectatori la afectarea unor valori materiale, politice și morale. De aici, necesitatea ca odată cu documentarea infracțiunilor de spionaj-trădare să fie documentate și activitățile ilicite drept comun sau imorale în care sînt implicați spionii și trădătorii, în vederea valorificării lor și, pe această bază, să se treacă la finalizări corespunzătoare pe linie de miliție, care au ca efect întreruperea și curmarea activităților îndreptate împotriva securității statului.

În acest spirit s-a acționat în cazul preotului ramano-catolic „Murgu”, care culegea și transmitea informații pentru Vatican și postul de radio „Europa liberă”, prin intermediul curierilor și emisarilor care-l contactau periodic. „Murgu” primise misiunea de a organiza un nucleu informativ din 10—12 persoane, prin care să intensifice activitățile informative împotriva țării noastre. Dat fiind complexitatea cazului și existînd indicii că „Murgu” era antrenat și în activități infracționale de drept comun, s-a acționat cu prioritate pentru documentarea și probarea acestora. Stabilindu-se și documentîndu-se că cel în cauză se face vinovat de săvîrșirea infracțiunilor de delapidare, speculă, fals și uz de fals, „Murgu” a fost cercetat și trimis în justiție, fiind condamnat, ceea ce a însemnat implicit și lichidarea activității sale de trădare pe care a recunoscut-o în timpul cercetărilor efectuate în perioada de detenție. Această soluționare a fost de natură să-l compromită pe „Murgu” în

cercurile ecleziastice, față de Vatican și „Europa liberă“, nelăsându-le loc pentru interpretări și speculații tendențioase de natură politică.

O orientare similară a fost adoptată și în cazul diplomatului „Cameleonul“, cadru de spionaj ce îndeplinea rolul de rezident, căruia, pe lângă documentarea activității de spionaj desfășurate împotriva țării noastre, i s-au stabilit și probat acțiuni infracționale de drept comun și comportări imorale, care îl compromiteau grav față de țara și familia sa. Surprins în flagrant în timpul unor astfel de activități și fiind contraindicat pentru recrutare, „Cameleonul“ a fost compromis față de serviciul de informații pentru care lucra, cercetat de organele de „miliție“, recuperându-se de la acesta și importante valori materiale și culturale, dobândite pe căi ilicite. Rezolvarea de această manieră a apărut ca un act firesc, normal, care nu a produs reacții defavorabile la adresa țării noastre și care a fost de natură să genereze perturbații în activitatea serviciului respectiv de spionaj.

Apreciem că se impune să insistăm asupra rolului ofițerului de securitate care concurează la identificarea, documentarea și finalizarea cazurilor de spionaj-trădare, fie că își desfășoară activitatea în contraspionaj ori în unitățile speciale „T“, „F“, „R“ sau „S“.

Credem că o coordonată majoră a realizării unei documentări corespunzătoare în asemenea cazuri o constituie discernământul profesional și capacitatea de previziune, sesizare și interpretare a unor fapte, gesturi și comportamente care fac parte intrinsecă din activitatea conspirată a spionilor și trădătorilor lor.

Având în vedere cazurile rezolvate în decursul anilor, în pofida gradului înalt de tehnicitate al adversarului, putem aprecia că, printr-o gândire politică și profesională profundă, cooperare adecvată, curaj, inițiativă și perseverență, putem realiza o documentare de calitate care să ducă la curmarea acțiunilor spionajului străin împotriva R. S. România.

Colonel Ion TAMEȘ
Lt. col. Serghe SPINU

Pentru cadrele care îndeplinesc sarcini de securitate în mediul rural

Organizarea și desfășurarea supravegherii informative în rîndul navetiștilor din obiectivele economice

I. Particularități specifice navetismului

Derivînd din legități economico-sociale, navetismul, într-o formă sau alta, în anumite perioade de dezvoltare, a existat și există în toate statele lumii.

În țara noastră, în unele zone, navetismul constituie încă o realitate obiectivă. Procente de peste 50% navetiști se regăsesc în unele obiective economice, situate, în special, pe raza județelor: Călărași, Giurgiu, Sălaj, Constanța, Brașov, Gorj, Cluj, Dolj, Dimbovița, Hunedoara, Maramureș, Suceava, Iași, Bacău, Galați, Brăila, Arad, Timiș, Prahova și a municipiului București. Pe ramuri economice, ponderi ridicate de navetiști o au obiectivele din minerit, construcții industriale, chimie, siderurgie și transporturi, precum și din unele institute de cercetări, stații pilot și secții cu producție specială situate în afara localităților.

Fără a teoretiza problema navetismului, apreciem oportun a sublinia unele caracteristici specifice acestui mediu, în care, conform ordinelor conducerii Ministeru-

lui de Interne și a Departamentului securității statului, trebuie să se organizeze măsuri informative de securitate:

◆ navetismul gravitează în jurul localităților dezvoltate ori în curs de dezvoltare, a marilor șantiere și platforme industriale;

◆ în cele mai multe cazuri grupurile de navetiști sînt omogene: după localități de domiciliu, locuri de muncă, nivel de pregătire culturală sau de specialitate;

◆ cea mai mare parte a navetiștilor utilizează mijloacele de transport în comun (tren, mijloace auto, ambarcațiuni fluviale etc.) iar o parte posibilități personale (autoturisme, biciclete etc.);

◆ navetismul se deslășoară pe distanțe variînd între 5—40 km., pe durate de una-două ore la un drum, reprezentînd în general 2—3 ore zilnic;

◆ navetismul poate fi temporar, sezonier ori permanent, în decursul mai multor ani;

◆ în rîndul navetiștilor se formează o psihologie aparte, se creează raporturi sociale particulare, fiecare persoană avînd în cadrul grupului de navetiști o anumită poziție, generată de pregătire, preocupări, calități personale, vîrstă, afinități, pasiuni sau vicii;

◆ în baza raporturilor staționice în decursul timpului și a poziției respective, între persoanele grupurilor, pe parcursul duratei navetei, au loc schimburi de idei, prezentări de știri și interpretări privitoare la aspecte politice interne sau evenimente internaționale, considerații referitoare la sarcinile profesionale, aprecieri asupra prietenilor, colegilor, șefilor din obiective, problemelor de familie, păreri despre artă, literatură, sport etc.;

◆ unora, navetismul le oferă condiții optime de timp și auditoriu pentru etalarea personalității sau a unor cunoștințe în domenii diverse;

◆ atmosfera, în timpul navetelor, uneori, este „punctată” de prezența și compor-

țarea persoanelor amatoare de băuturi alcoolice, jocuri de noroc și alte câștiguri ilicite, precum și ale elementelor turbulente care formează, la rîndul lor, „grupulețe” eterogene ca vîrstă și pregătire, printre care se remarcă cei cu antecedente penale.

Este lesne de înțeles ce mediu propice poate constitui navetismul pentru elemente antisociale, dușmănoase orînduirii noastre socialiste. Profitînd de particularitățile la care ne-am referit, în asemenea medii, elementele ostile pot afla secrete de stat pe seama pălăvrăgeliilor despre problemele de serviciu, pot lansa cu abilitate zvonuri și știri calomnioase și, chiar pot iniția activități dușmănoase. Nu de puține ori astfel de elemente au incitat la acte de dezordine invocînd sau exagerînd unele nemulțumiri legate de greutăți vremelnice în activitatea unor obiective, în aprovizionarea cu produse alimentare etc.

Mai subliniem încercările unor elemente sectante de prolierare a preceptelor mistico-religioase și de atragere de aderenți din rîndul navetiștilor.

II. Sarcini ale ofițerilor de contrainformații în sectoarele economice și din celelalte compartimente de securitate în organizarea și desfășurarea muncii de securitate în mediul navetiștilor

În ceea ce privește competența compartimentelor de muncă în asigurarea informativă a navetiștilor, considerăm că sarcinile nu pot fi strict delimitate între profilele de informații interne, de contrainformații în sectoarele economice sau de contraspionaj. Este clar că toate liniile de muncă au răspunderi comune în această direcție.

Din analizele efectuate cu prilejul inspecțiilor și controalelor asupra muncii de securitate alți în obiectivele economice cît și în mediul rural, a rezultat o insuficiență preocupare și atenție acordate măsurilor informative în acest mediu.

Astfel, este edificator faptul că în rapoartele de bilanț pe anul 1981, numai cîteva servicii din sectoarele de contrainformații economice au făcut referiri la munca informativă în rîndul navetiștilor.

Din constatările unor ofițeri din unitățile centrale de securitate care au participat la analize în județe, s-a desprins concluzia că nu se folosește coordonat și la para-

metri reali capacitatea informativă de care se dispune pe toate liniile de muncă, fiecare profil încercînd să rezolve izolat controlul informativ asupra navetiștilor.

Analiza cazurilor, a evenimentelor — unele cu consecințe grave — care au avut loc în obiectivele economice sau în legătură cu persoane din aceste obiective, conduce la ideea că tratarea simplistă, superficială a problemei navetiștilor, poate afecta esența muncii de prevenire.

În cazurile „Autobuzul” din județele Hunedoara și Timiș, „Prahoveanu” din județul Prahova, a celor de forțare a frontierelor în scopuri evazioniste și a celor de creare a unor stări turbulente în unele obiective de pe raza județelor Maramureș, Gorj și Suceava se regăsesc ca instigatori elemente ostile din rîndul navetiștilor, unele acțiuni fiind perfectate și pregătite în timpul deplasărilor spre sau de la locul de muncă.

Multe din evenimentele ce s-au produs în obiectivele chimice, siderurgice sau constructoare de mașini au fost rezultatul acțiunii sau inacțiunii unor persoane navetiste, care, avînd de îndeplinit sarcini importante în locuri vulnerabile, au acționat sub efectul alcoolului consumat înainte de a intra în serviciu.

În transporturi, există numeroase situații cînd elemente din rîndul navetiștilor produc perturbări în sistemul de trafic, periclitînd uneori siguranța circulației prin opriri forțate, așezarea de obstacole pe calea de rulare, defectarea instalațiilor de avertizare, semnalizare ori de acționare a barierelor, fără a mai aminti nenumăratele cazuri de acte huliganice și vandalism, de sustrageri și de degradări ale produselor destinate exportului etc.

Aproximativ 70—80% din personalul de pază a unor importante locuri din obiective sînt navetiști, mulți avînd sub pază valori deosebite sau — în cazul obiectivelor miniere — depozite de explozivi. Sînt frecvente cazurile cînd asemenea paznici nu sînt găsiți în posturi, transformă serviciul în loc de odihnă, oferind elementelor ostile posibilități de penetrare în locurile respective.

Fără de cele prezentate succint, apare cît se poate de lăscă și îndreptățită obligația organelor de securitate — prevăzută de altfel în ordinele de muncă și programele de măsuri — de a organiza o temeinică activitate informativă pentru identificarea și lucrarea elementelor pretabile la acțiuni ostile din acest important mediu.

Derivă de aici sarcina șefilor securităților județene de a realiza analize temei-

nice asupra modului cum se acționează în rîndul navetiștilor și de a asigura conlucrarea și pe această linie dintre compartimentele de securitate.

Considerăm necesar ca, în mod obligatoriu, la toate analizele periodice să fie abordată această problemă, prevăzîndu-se sarcini și termene adecvate pentru îmbunătățirea muncii, cu antrenarea, cînd este cazul, și a compartimentelor „T” și „S”.

Apreciem utilitatea ca la fiecare dosar de obiectiv să existe o situație cu elementele pretabile la acțiuni ostile din rîndul navetiștilor, indiferent dacă asemenea persoane sînt în atenția altor compartimente, precum și sursele folosite în supravegherea lor.

Trebuie să se acorde o mai mare atenție recrutării de surse din rîndul navetiștilor, care vor fi folosite în mediile, locurile sau obiectivele unde își desfășoară activitatea, atît de către ofițerii ce răspund de obiective economice, cît și de ofițerii celorlalte profiluri cu sarcini în mediul rural, pe baza unor analize comune a situațiilor operative, și, desigur, cu respectarea normelor de compartimentare.

Una din particularitățile activității de securitate în rîndul navetiștilor o constituie organizarea legăturii cu rețeaua informativă, știut fiind faptul că deseori timpul optim al întîlnirilor cu sursele este condiționat și limitat de orele sosirii și plecării mijloacelor de transport. De la caz la caz trebuie găsite soluții care să înlă-

ture impedimentele, în așa fel încît să nu existe pretexte pentru justificarea lipsei de surse în rîndul navetiștilor ori pentru motivarea încălcării principiilor de conducere și educare a rețelei informative.

În instruirea și dirijarea rețelei informative trebuie să se insiste mai mult pe formarea, la sursele navetiste, a unei conduite specifice acestui mediu, să se acționeze cu tact pentru a nu se face desconfirări, pentru a contribui la crearea unui climat sănătos, de opinie împotriva elementelor antisociale din rîndul navetiștilor și pentru semnalarea operativă a persoanelor instigatoare ori pretabile la acțiuni ostile.

În conformitate cu prevederile Ordinului 00140/1981, este necesar ca șefii securităților județene, ai compartimentelor de securitate și ofițerii cu sarcini în mediul rural să trateze mai profund și eficient această problemă — cu ocazia activităților de sprijin și control la posturile de miliție —, să asigure măsuri concrete de realizare a cooperării și a sporirii aportului acestor organe la munca informativă de securitate în rîndul navetiștilor.

Problematica tratată impune ca aprecierile reliefate cu ocazia inspecțiilor și controalelor de fond să se refere, în mai mare măsură, la această latură a activității de securitate.

Colonel Vasile MOCANU

Colonel Nicolae BOGDĂNESCU

Lt. col. Claudiu NOTOPOL

FACTORI PSIHOLOGICI DE CARE TREBUIE SĂ SE ȚINĂ SEAMA ÎN ATRAGEREA UNOR PERSOANE LA COLABORARE SECRETĂ ȘI ORGANIZATĂ CU ORGANELE DE SECURITATE

În exercitarea atribuțiilor de serviciu — între care și aceea de creare a unei rețele informative în obiectivele, locurile și mediile aflate în competența organelor noastre — calitatea și rezultatele muncii lucrătorilor de securitate sînt determinate în măsură considerabilă de modul de cunoaștere și evaluare reală și complexă a personalității și posibilităților persoanelor cu care intră în contact.

Întrucît o asemenea cunoaștere trebuie să se bazeze pe criterii și metode științifice, în dorința de perfecționare continuă a acestei capacități, se apelează, adesea, și la datele pe care ni le oferă psihologia socială.

În continuare vom încerca să relevăm unii factori psihologici de care trebuie să se țină seama în atragerea unor persoane la colaborare secretă și organizată cu securitatea, în dorința de a veni în sprijinul ofițerilor care recrutează sau lucrează cu rețeaua informativă, pentru a putea contura cit mai aproape de adevăr personalitatea candidatului la recrutare sau a persoanei recrutate.

După cum se știe, cunoașterea personalității candidatului la recrutare prezintă interes din mai multe puncte de vedere, dintre care amintim :

- alegerea celei mai corespunzătoare metode de recrutare ;
- stabilirea modalității de contactare ;
- educarea și folosirea lui ulterioară în calitate de informator sau colaborator.

Experiența muncii cu rețeaua demonstrează că activitatea de cunoaștere, pentru a fi eficientă, trebuie să fie de la început sistematică. Adică, pe de o parte să știm ce vrem să cunoaștem despre interlocutorul nostru, iar pe de altă parte să interpretăm corect datele obținute pentru a stabili cu ce persoană avem de a face și apoi, în funcție de acestea, să hotărîm ce metode de abordare să întrebuițăm pentru realizarea scopului propus. Trebuie să recunoaștem că foarte des, în practică, în rapoartele cu propuneri de recrutare, candidații sînt apreciați exclusiv pozitiv, se exagerează unele calități sau li se atribuie unele imaginare. Or, practica a demonstrat că nu întotdeauna cel recrutat era neapărat perfect, știut fiind că și trăsăturile negative în de natura ființei umane, ca urmare și acestea trebuie să fie evidențiate în raport.

● Considerăm că, atît în procesul studierii și verificării candidatului la recrutare, cît și pe durata colaborării, este necesar să se stabilească și să se aibă în vedere o serie de **caracteristici și trăsături de personalitate** ale acestuia respectiv :

— **Date privind memoria** subiectului, adică în ce direcție excelează acesta : memorie vizuală ; memorie auditivă ; rapiditatea înregistrării unor fapte și fenomene ; trînicia păstrării imaginii memorate ; exactitatea, promptitudinea și obiectivitatea reproducerii imaginii sau faptelor memorate.

— **Calitatea gîndirii**, între care, mai ales : capacitatea candidatului de a pătrunde în esența problemelor, independența în gîndire (candidatul cu o gîndire independentă nu caută soluții șablon, gata confecționate, ci caută să adopte soluții personale la orice problemă, elaborează noi interpretări după care se conduce în rezolvarea sarcinilor) ; orizontul gîndirii (priceperea candidatului în a lua în calcul o serie largă de probleme și de a analiza implicațiile faptelor sale, valorificînd în mod creator inteligența și imaginația sa).

În practică mai pot fi întîlnite : persoane care sînt încăpătînite în a-și susține punctul de vedere chiar dacă greșesc ; persoane ușor sau greu influențabile în luarea unor hotărîri ; persoane cu logică vîguroasă în tot ceea ce întreprind ; persoane care prezintă discrepanță — uneori flagrantă — între modul de a gîndi și cel de a acționa etc.

— **Gradul de pregătire și capacitatea de a progresa pe plan intelectual și profesional** — premisă a folosirii sale viitoare în realizarea unor sarcini de ridicată valoare operativă : școli sau cursuri absolvite ; cu ce rezultate ; cunoscător de limbi străine sau specialist în diferite ramuri ale economiei, științei și culturii ; autodidact, spirit practic ; are calități și perspective de a promova pe plan profesional, se simte realizat și este mulțumit ; capacitatea de a prognoza, conduce etc.

— **Aptitudinea de a penetra într-un mediu social** care prezintă interes pentru securitatea statului : are experiență bogată de viață ; se poate adapta la orice gen de discuții, indiferent de persoană sau mediu ; este caracterizat printr-un grad sporit de sociabilitate, se face ușor agreat, fără a crea suspiciuni sau a deveni ridicol ; are pregătire (cunoscător de limbi străine, specialist în domeniu) pentru mediul spre care va fi dirijat cu sarcini.

— **Capacitatea de a păstra un secret.**

● **Unele trăsături de caracter** care prezintă importanță în aprecierea personalității : egoist — altruist ; harnic — leneș ; curajos — laș ; corect — incorrect ; ferm — îngăduitor ; sincer — nesincer ; integru — slab, ponderat, neechilibrat, ezitant ; stăpînire sau nestăpînire de sine ; susceptibil sau nu la jigniri ; simțul datoriei, onoarei ; calm-nervos, iritabil, impulsiv ; perseverent — delăsător.

● În sfîrșit, nu trebuie neglijat **rolul temperamentului** în structura personalității candidaților și influența pe care acesta îl exercită asupra conduitei lor. Din acest punct de vedere este necesară o cunoaștere a trăsăturilor specifice, pozitive și negative, ale fiecărui tip temperamental (sanguinic, melancolic, coleric și flegmatic), lînindu-se cont de faptul că nici un exemplar uman nu este oglindă fidelă a unui anumit tip de temperament.

● **Profilul etico-moral al candidatului la recrutare.**

Rețeaua informativă este unul din instrumentele principale folosite în cunoașterea și combaterea acțiunilor cu caracter antisocial date în competența organelor securității statului. În ultimă instanță, lupta împotriva elementelor dușmănoase este o luptă de idei și nu ne pot fi indiferente instrumentele folosite în acest scop. De aceea, credem că este foarte important să cunoaștem :

— **Concepția despre lume** a candidatului (informatorului), adică ansamblul de idei, mentalități și prejudecăți (filozofice, politice, juridice, etice, estetice și religioase) care formează unitatea spirituală, conștiința sa individuală, atitudinea sa față de muncă, familie, oameni și față de sine însuși. Candidatul care prezintă un orizont îngust este un om limitat, închis în propria-i carapace, rămîne indiferent, străin față de evenimentele înconjurătoare, este lipsit de îndrăzneală în rezolvarea problemelor noi pe care i le ridică viața. Comite gafe și greșeli chiar și în propria lui specialitate, pentru că nu vede perspectiva, nu are inițiativă etc.

Candidatul cu o concepție științifică despre lume înțelege mai corect ideile, principiile pe care le urmează, este mai statornic, ferm și hotărât în ceea ce întreprinde.

— **Gradul de convingere.**

Se exprimă printr-o atitudine emotivă stabilă, atașament față de ideile exprimate și aplicate în viață, ceea ce determină concordanța dintre vorbă și faptă, adică seriozitate, respectarea promisiunii făcute, urmarea unei conduite corecte etc.

— **Atitudinea față de alți oameni și relațiile de reciprocitate pe care le au aceștia** cuprind relațiile în colectivul de muncă: dacă este atașat de colectiv și se străduiește pentru reușita acțiunilor acestuia sau pune mai presus interesele sale, se folosește de colectiv pentru atingerea scopurilor sale personale, este politicos sau grosolan etc.

Pentru a intra în intimitatea personalității sale trebuie cunoscut:

■ cum reacționează în cadrul colectivului (la: critică, laude, recompense, succese);

- ce atitudine are în relațiile de familie;
- relațiile cu sexul opus;
- relații individuale de prietenie, simpatie sau dușmănie;

— **Atitudinea față de muncă:**

◆ Gradul de înțelegere al scopului și semnificației muncii, pasiunea pentru muncă, hărnicie, conștiinciozitate; satisfacția pe care i-o dă munca.

— **Atitudinea față de sine:**

◆ Atitudinea față de propriile concepții ideologico-morale, poziția socială, reputația și înfățișarea sa exterioară, încrederea în forțele proprii, autocritica și autoexigența etc.

● **Trăsături psihologice care pot contribui la conturarea garanției că subiectul va accepta colaborarea, va fi corect și sincer cu organele de securitate:**

1. Inclinații pentru munca de culegere de informații care pot facilita acceptarea unei colaborări:

- pasiune pentru culegere de informații, impletită cu talentul și necesitatea de a-și satisface această pasiune;
- citește literatură de specialitate, vizionează filme, îi place să trăiască — spiritual vorbind — rolul jucat de un informator;
- îi place riscul (nu hazardul), împrejurarea de a avea o „identitate dublă“;
- este un tip curios pentru tot ceea ce se întâmplă în jurul său, îi place să fie, întotdeauna, bine și multilateral informat, sau îl obligă profesia să fie așa.

2. Motivația acceptării colaborării:

- sentiment puternic de patriotism;
- prin colaborarea cu noi își satisface o înclinație, o pasiune proprie, o chemare;
- se simte important, util;
- din simpatie pentru ofițerul de securitate recrutat;
- consideră că este o obligație legală, morală;
- din altruism;
- pentru a nu i se da în vileag fapte compromițătoare, imputabile (de către familie, șefi, prieteni).

3. Aspecte care pot conduce la concluzia că nu va trăda, va fi sincer și corect în relațiile cu organele de securitate:

- s-a angrenat în culegerea de informații și s-a atașat cauzei pe care o slujește;
- crede în cauza pe care o apără organele de securitate și consideră că este de datoria sa să-și aducă contribuția în această direcție;

— are simțul de dreptate dezvoltat, sentimentul că în acest mod ajută oamenii, colaborarea cu securitatea apreciind-o drept o modalitate de a lua atitudine împotriva cuiva care greșește, neputînd sta pasiv la acțiunile sau inacțiunile (evident ilegale) ale semenilor ;

— este un tip integru, care ține la cuvîntul dat ;

— pe parcursul colaborării i se creează psihic certitudinea că este verificat și nu are altă alternativă decît să fie corect ; faptul că minciuna, incorectitudinea pot fi oricînd descoperite și ar ajunge într-o postură neplăcută ;

— îi este jenă față de vreun eventual reproș din partea ofițerului în fața căruia s-a angajat să fie sincer și corect ;

— teamă de a nu fi considerat complice (moral) cu cel care a comis un act antisocial și el a asistat pasiv sau ne-a dezinformat cu privire la acesta ;

— dorește să nu cunoască nimeni, în afara ofițerului, faptul că el colaborează cu noi.

● **Cîteva mijloace prin care se pot obține asemenea date :**

a). **Prin rețeaua informativă**, cu condiția ca să știm de la început ce să-i cerem sursei despre candidat și cum să conspirăm interesul nostru față de aspectele respective ;

b). **Prin mijloace speciale**. Subiectul, pus în diferite împrejurări de viață, se manifestă ca atare, este „el însuși”, prilej cu care ies în evidență diferite trăsături psihologice ce pot întregi imaginea celui în cauză ;

c). **Observația psihologică** care, din punctul nostru de vedere, presupune observarea sistematică a activității și comportării candidatului în condiții obișnuite de viață (în familie, în profesie sau în timpul liber). Pornind de la unele manifestări exterioare, putem să descoperim semnificația lor psihologică. Refuzul repetat, de pildă, de a-și însuși părerile juste ale altora, dovedește încăpăținare, negativism, o părere prea bună despre sine, iar sublinierea meritelor personale, în diverse împrejurări, pot dovedi lipsa de modestie, lăudăroșenie etc.

Pentru a fi eficace, observația psihologică trebuie să se efectueze în mod sistematic, iar observatorul să aibă o anumită pregătire.

Unii specialiști în psihologie susțin că între aspectul fizic, conformația corporală a indivizilor și unele particularități de structură psihică există anumite legături. Dintre tipologiile mai larg răspîndite, reținem : tipul astenic, tipul picnic și tipul athletic.

În realitate se întîlnesc foarte rar indivizi care să corespundă întru totul unuia dintre aceste tipuri, însă sînt persoane care prezintă dominant anumite trăsături ale unei tipologii, întocmai ca și la temperament, lucru ce poate servi la cunoașterea mai profundă a oamenilor.

d) **Metoda explorării sau convorbirilor** care, în munca noastră, constă în purtarea de discuții (candidat, informator, element urmărit), pe baza unui program prestabilit, cu scopul de a cunoaște sau aprofunda unele aspecte concrete ale însușirilor sale psihice.

O mare însemnătate în metoda convorbirii o are **caracterul relațiilor** dintre ofițer și subiect, astfel ca, prin tonul întrebărilor, remarci, chiar insinuări, să determine pe candidat să reacționeze corect la întrebări, să-i declanșeze acele resorturi intime care să-l stimuleze în relatarea sinceră a unor fapte din care să rezulte exact ce ne-am propus, respectiv mai buna cunoaștere a acestuia.

Tactul ofițerului contează foarte mult în aceste împrejurări. Tactul dovedit în abordarea candidatului determină, pînă la urmă, climatul de înțelegere dintre ofițer și acesta. Dacă ofițerul conduce cu abilitate cursul discuțiilor, poate să-l determine pe candidat, pe de o parte, să fie corect în relatări, iar pe de altă parte, dacă întrevede o perspectivă utilă muncii, să și-l apropie sufletește, aspect care, de cele mai multe ori, — practica muncii a demonstrat-o — poate constitui liantul unei fructuoase colaborări viitoare.

Iată un caz: „Gelu”, element cu multe legături în rîndul străinilor, un tip cu atitudine cosmopolită ; în mediile pe care la frecventa afișa o solidă cultură generală, dar și unele păreri negative despre lucrătorii de miliție cu care avusese de-a face, deoarece fusese arestat în două rînduri, pentru infracțiuni de drept comun. Întrucît se bucura de prestigiu în mediile frecventate, faptul că atrăgea

atenția prin modul său vehement cu care își exprima nemulțumirile personale, elemente ostile i-au sugerat să se adreseze posturilor de radio străine, să desfășoare acțiuni cu caracter revendicativ și protestatar. Acestea scontau și pe o chemare a sa la organele de securitate, în vederea anchetării, aspect care ar fi amplificat spiritul de „martir” al lui „Gelu”, determinându-l să treacă astfel la acțiuni protestatere deschise.

Cunoscându-se aceste fapte, „Gelu” a fost chemat, în secret, la securitate, atît în vederea prevenirii unor fapte antisociale, cît și a influențării pozitive a acestuia. Dovedind tact, ofițerul s-a comportat cu multă deferență, atent, ferm, exact altfel de cum se aștepta „Gelu”. Surprinzînd anumite calități ale interlocutorului ca: simțul onoarei și demnității, interesul pentru cultură, dorința de a fi întotdeauna multilateral informat în diverse domenii, gîndire independentă, originalitate etc., toate pe fondul unei flexibilități relative a caracterului, și-a propus o apropiere treptată a acestuia, cu răbdare, iar în convorbirile ulterioare s-au relevat și calități pentru munca de informații, care au fost stimulate cu multă atenție și perseverență. Rezultatele acestei munci nu au întîrziat să apară: „Gelu” s-a simțit „obligat” să relateze, din proprie inițiativă, unele aspecte cunoscute de noi, dar și altele (despre care nu se cunoștea nimic), de ridicată valoare operativă, reușindu-se, în final, ca dintr-un potențial element ostil, cu intenții declarate de a comite acte antisociale, să rezulte un informator valoros.

Cazul prezentat mai demonstrează cit de mult contează ca în contactările efectuate, indiferent în ce scop (cunoaștere personală, contact în vederea atragerii treptate la colaborare, anchetă operativă, contact în vederea influențării etc.), pe baza datelor de cunoaștere obținute pînă în momentul respectiv, să ne propunem a stabili:

- ce date vrem să aflăm despre subiect în cadrul discuțiilor;
- ce trebuie să facem dacă a reacționat negativ la metoda propusă de noi;
- cum vom proceda în cazul cînd subiectul va relata mai multe aspecte decît așteptam etc.

În cadrul contactelor efectuate cu declinarea calității de ofițer de securitate, de regulă subiectul va deveni mai prudent; instinctul său de conservare îl determină să fie așa. De multe ori vrea să pară altfel decît este și, în consecință, va adopta o atitudine mai circumspectă, mai calculată, reușind în acest fel să-și mascheze unele trăsături ale firii sale. Tocmai de aceea, ofițerul trebuie să se comporte altfel pentru a-l face pe interlocutor să iasă din conduita pe care și-a propus să o adopte, determinînd un curs favorabil discuțiilor, în sensul dorit de noi.

Trebuie să avem în vedere că și subiectul, la rîndul său, îl studiază pe ofițer, țînta, tonul, modul de exprimare a acestuia, analizînd ce fel de om este cel căruia trebuie să-i dezvăluie niște intimități. Noi, spre deosebire de el, avem avantajul că reținem un minimum de date despre subiect, obținute prin mijloacele muncii informativ-operative.

După cum se cunoaște, în primul contact cu o persoană, realizăm intuitiv și apoi conștient o cunoaștere a unor însușiri psihice ale persoanei respective, față de care ne reglăm aproape automat propriile manifestări (gesturi, expresii, tonalitate etc.). Această apreciere se face pe baza elementelor exterioare cel mai ușor de sesizat: statura, țînta, mersul, gesturile, fizionomia, mimica, exprimarea.

Se formează, astfel, așa-zisa impresie care constituie cel mai important element de reglare reciprocă a comportamentului oamenilor. Acest moment poate crea și unele situații neplăcute, în special la ofițerii tineri, fără experiență, determinînd ezitări, incoerență în exprimare, stingăcii care pot compromite desfășurarea ulterioară a discuțiilor.

„Prima impresie” nu este o metodă de recomandat în cazul nostru, dar trebuie să ea avută în vedere.

Iată un caz: un tînăr ofițer, după un studiu sumar, și-a propus să facă cunoașterea personală a lui „Onea”, în etate de 22 ani, ce lucra într-un obiectiv turistic și care avea relații în rîndul unor străini, cu scopul de a-l atrage, în viitor, la colaborare.

În loc să acționeze așa cum își propusese inițial, impresionat de prezența tînărului care arbora o mină degajată, suris ironic și întrebarea „de ce atîta precauție în modul de a se întîlni”, ofițerul a invocat prevederile Legii 23/1971 și obligațiile ce decurg pentru el ca lucrător al O.J.T. Candidatul a răspuns că el cunoaște și respectă legea ca cetățean, că șederea lui în turism este trecătoare,

intrucit și-a găsit un serviciu mai bun, în altă parte. În acest moment ofițerul s-a pierdut, nu a știut ce să-i mai zică, creînd chiar o situație penibilă, salvată de șeful său profesional care a sosit între timp și și-a dat seama ce s-a întimplat, corectînd evidentă greșeală a tînărului ofițer. Cazul s-a finalizat în mod fericit pentru organele noastre, dar învățămintele au fost evidente. Acest caz demonstrează necesitatea unor mai dese contacte sociale ale cadrelor tinere, poate chiar începînd de pe băncile școlii.

★

Am încercat să punctăm cîțiva factori psihologici de care trebuie să ținem cont în atragerea treptată la colaborare, fără a avea pretenția de a fi abordat, în întregime, un capitol sau altul din activitatea de recrutare sau folosire a rețelei.

Experiența muncii demonstrează că un om nu poate fi cunoscut multilateral prin cîteva discuții chiar și de către un bun psiholog. De aceea, pledăm cu toată convingerea de partea celor care susțin că activitatea de cunoaștere a persoanelor din rețea trebuie să fie permanentă, începînd din momentul punctării și pînă la intreruperea legăturii, sau poate și după aceea.

Tema în sine este foarte pretențioasă, pe de o parte datorită complexității muncii informativ-operative, pe de altă parte datorită felului diferit de a fi al oamenilor. Chiar dacă nu au trăsături care să-i deosebească de media generală, ei nu sînt totuși la fel unul cu celălalt. Problema pentru noi se pune de a cunoaște acele particularități care dau ființei umane trăsăturile de personalitate. Odată stabilite datele respective, trebuie interpretate ca să putem aprecia dacă persoana studiată corespunde scopului propus, limitele în care poate fi folosită în muncă, ce tactică să adoptăm în contactarea sa, ce metodă de recrutare să folosim etc. Cunoașterea în profunzime a candidaților se impune, indiferent de metoda de recrutare propusă.

Căpitan Ion LĂZUREANU

Articolul prezentat face parte din tematica pentru pregătirea de specialitate a cadrelor de securitate. În cuprînsul lui au fost exprimate doar cîteva considerații ale autorului, tema fiind puțin studiată. Avînd în vedere vastitatea și complexitatea problemicii, aceasta rămîne deschisă pentru noi dezbateri.

DIN

EXPERIENȚA

NOASTRĂ

Măsuri pentru îmbunătățirea calității rețelei informative pe profil de informații interne și a modului de lucru cu aceasta corespunzător cerințelor etapei actuale

În Programul de măsuri al Departamentului securității statului pe anul în curs, concomitent cu stabilirea direcțiilor prioritare de acțiune pentru ridicarea muncii de securitate la un înalt nivel de calitate și eficiență, se acordă o atenție deosebită perfecționării și modernizării continue a mijloacelor și metodelor specifice de muncă, folosirii lor mai judicioase, în funcție de mutațiile ce se produc neconținut în situația operativă din domeniile și sectoarele de responsabilitate.

În acest context, un accent aparte se pune pe îmbunătățirea substanțială a întregului proces de creare, instruire, dirijare, verificare și folosire a rețelei informative, proces unic care de fapt dă conținut muncii informativ-operative și determină finalitatea întregii noastre munci — creșterea eficienței activității preventive în sfera de responsabilitate.

Educarea și instruirea sistematică și competentă a informatorilor, colaboratorilor, rezidenților și gazdelor caselor de întâlniri, verificarea permanentă a loialității lor și conspirarea deplină a legăturii cu aceștia sint activități asupra cărora trebuie să se insiste în mod deosebit, în vederea asigurării unei rețele informative cu un puternic potențial de acțiune, constituită din surse de calitate, apte să contribuie cu eficiență sporită la cunoașterea și prevenirea din timp a acțiunilor ostile și care să înțeleagă pe deplin semnificația politică și importanța socială a colaborării cu organele de securitate.

Analiza modului cum se lucrează cu rețeaua de către ofițerii de informații interne relevă că majoritatea covârșitoare a cadrelor noastre respectă cu strictețe ordinele și principiile de muncă cu acest instrument deosebit de important.

În ultima perioadă de timp, în toate serviciile și compartimentele operative s-au efectuat recrutări de calitate, există rețea cu care se lucrează bine, cu un aport substanțial la realizarea sarcinilor și cu ajutorul căreia s-au clarificat lucrări dificile și complexe, s-au întreprins acțiuni de influență, compromitere și dezinformare, jocuri operative și altele.

Nu este în intenția noastră să intrăm în detalii privind întreaga problematică a muncii cu rețeaua informativă și mai ales în ceea ce privește aspectele de ordin pozitiv. Așa încât ne vom referi, cu deosebire, la neajunsurile și lipsurile care continuă să se constate — de fapt, să se perpetueze — în munca cu rețeaua.

Teoretic, cel puțin, toți dintre noi subscriem *la ideea primordietății rețelei informative* în ansamblul mijloacelor specifice de securitate, dar practic nu acționăm cu consecvență pentru a-i conferi acestui mijloc rolul și valoarea pe care trebuie să le aibă.

După modul în care unele cadre tratează această activitate rezultă că ele nu au înțeles însă o problemă de fond: *că rețeaua este principala mijloc al muncii de securitate — și în nici un caz un scop în sine*. Acest aspect se reflectă mai ales în modul necorespunzător în care se pregătesc și se realizează unele recrutări.

Așa cum prevede art. 5 din *Ordinul nr. 000700/1975*, introducerea în rețea trebuie precedată de un studiu și verificări aprofundate, prin toate mijloacele muncii de securitate, care să ofere certitudinea că persoana punctată are posibilități de informare potrivit scopului recrutării și calități pentru această muncă, va accepta colaborarea cu organele de securitate și va fi loială și cinstită.

Teoretic este cunoscut faptul că activitatea de punctare, studiere și verificare a noi persoane, în scopul atragerii la colaborare cu organele de securitate, este și trebuie să constituie un proces de muncă organizat, permanent, proces în cadrul căruia criteriul exigenței constituie factorul determinant al nivelului de cunoaștere în obiectivele, locurile sau mediile date în responsabilitate.

Pornind de la prioritățile stabilite, într-o problemă sau alta, prin planul de căutare a informațiilor și programele de măsuri, în raport cu particularitățile problemei, se realizează punctarea și luarea în studiu a mai multor persoane din rîndul cărora va fi ales candidatul cel mai corespunzător.

Această cerință esențială a activității de creare a rețelei informative, din păcate, nu este avută în vedere întotdeauna, din care cauză se întîlnesc destul de frecvent *surse ce nu-și justifică introducerea în rețea*. Faptul că unii ofițeri nu respectă această regulă elementară de muncă este evidențiat de frecvențele situații întîlnite, cînd numărul persoanelor luate în studiu este *sub nivelul necesarului de recrutări*, ceea ce determină, în ultimă instanță, neîndeplinirea ritmică a sarcinilor de plan, recrutarea „*în fugă*” a unor persoane ori apelarea la reactivizări.

Crearea însă a unei baze serioase necesare activității organizate de recrutare a noi persoane presupune realizarea unei concordanțe reale între scopul urmărit și calitățile persoanelor punctate, în cadrul procesului de studiere și verificare ofițerul trebuind să culeagă probe „*în apărarea*” sau „*în acuzarea*” fiecărui candidat, pe baza cărora, în final, să-și formeze convingerea și certitudinea că a ales persoana cea mai indicată scopului urmărit.

Numai procedînd în acest mod, sau mai corect spus, respectînd și aplicînd cu răspundere această cerință a muncii, vom reuși să reducem considerabil numărul surselor care constituie un balast în activitatea noastră, să eliminăm fluctuația în rețeaua informativă care în unele perioade atinge procente îngrijorătoare.

Controalele efectuate la unele servicii de informații interne au scos în evidență că *nu în toate cazurile sînt cunoscute și se respectă*

prevederile ordinului sus-menționat, în sensul că unele persoane sînt introduse în rețeaua informativă fără a se efectua un studiu de profunzime, nu li se cunosc îndeajuns intențiile și concepțiile politice, fapt pentru care, nu după mult timp, sînt semnalate cu diferite probleme ce ar putea constitui motive pentru luarea lor în lucru și nicidecum pentru folosirea lor în culegerea de informații.

Aspectele menționate mai sus se mai pot completa și cu atitudinea unor surse informative care, tot datorită superficialității în studierea și punctarea lor, după introducerea în rețea, nu au furnizat nici un material informativ care să reliefeze concepțiile și atitudinea politică a persoanelor pentru care au fost recrutate, astfel că aportul lor este ca și inexistent.

Numai așa se poate explica faptul că mai sînt încă securități județene unde nu se asigură un control informativ eficient asupra tuturor persoanelor din baza de lucru, uneori chiar a celor din priorități, că există locuri și medii neacoperite informativ, în special în rîndul legionarilor, foștilor condamnați pentru infracțiuni împotriva securității statului, membrilor fostelor partide burghezo-moșierești, al sectanților, precum și al altor categorii de persoane din cadrul învățămîntului, artei-culturii, sănătății și justiției.

Din analiza activității de punctare, studiere și verificare a candidaților la recrutare din rîndul studenților străini au rezultat o serie de carențe ce țin de exigența cadrelor cu funcții de răspundere, de respectarea principiilor și instrucțiunilor de muncă și anume :

- studiul și verificările efectuate asupra unor candidați sînt incomplete, de suprafață, materialele obținute neputînd permite desprinderea de concluzii edificatoare în ce privește sinceritatea și loialitatea celui în cauză, relațiile cu funcționarii diplomați și natura acestora ;

- datele de cunoaștere referitoare la activitatea candidaților, anterior venirii la studii în țara noastră, precum și cele privind rudele lor apropiate sînt limitate, nu pot oferi o imagine corespunzătoare asupra mediului social din care provin și în care au trăit persoanele respective ;

- în unele cazuri, datele și informațiile existente nu oferă elemente edificatoare în ce privește garanția acceptării colaborării persoanei punctate cu organele de securitate.

Insuficiența studiului și verificărilor efectuate asupra unor candidați este demonstrată și de faptul că în unele rapoarte cu propuneri de recrutare nu sînt evidențiate datele cerute de principiile și normele de muncă.

În *Ordinul nr. 000700/1975* se precizează că în procesul creării rețelei informative trebuie „luate în studiu și verificare cele mai corespunzătoare persoane în vederea atragerii la colaborare“. Și este firesc să fie așa, pentru că aceste persoane vor deveni principalele noastre instrumente de muncă, în care urmează să investim încredere, prin intermediul cărora se rezolvă sarcini de o importanță deosebită și se realizează măsuri ce pot avea serioase implicații.

Or, din cazurile analizate putem desprinde concluzia că unii ofițeri n-au înțeles cerințele exprese ale ordinelor de a se face *recrutări din intimitatea elementelor urmărite, persoane atașate, cu putere de pătrundere* și care pot să furnizeze date de interes operativ în baza cărora să se poată exercita un control permanent asupra tuturor elementelor aflate în sfera de preocupare, în vederea prevenirii unor eventuale acțiuni ostile din partea acestora. Sarcinile de plan nu sînt o justificare pentru a face recrutări formale care, pe lângă că ne iau timp și eforturi, produc și alte prejudicii și creează iluzia că „*acoperim*“ informativ locurile și mediile și că „*stăpînim problemele*“.

O altă concluzie — de fapt o continuare a celor anterioare — care confirmă că unii ofițeri privesc recrutările ca pe o *simplă sarcină de plan* se degajă din modul cum se acționează după introducerea în rețea, cînd, de fapt, începe o nouă etapă, cel puțin la fel de dificilă, — de formare a acestor persoane pentru munca informativă, de exploatare și dezvoltare a posibilităților acestora, precum și de verificare a lor permanentă, pentru a depista pe cei care se eschivează în a furniza date ce interesează organele de securitate.

Îndeplinirea cerințelor *Ordinului nr. 000700/1975* necesită o muncă perseverentă, care exclude total lăsarea lucrurilor să se desfășoare la întimplare. Deși fcarte evidentă această necesitate, pe linia muncii cu rețeaua — în special privind educarea, folosirea și verificarea acesteia, potrivit principiului tratării individuale — au fost cazuri cînd unii informatori au scăpat de sub controlul organelor noastre, s-au angrenat în acțiuni ilicite, au rămas în străinătate, au refuzat colaborarea sau nu au fost folosiți pe măsura posibilităților.

În acest sens menționăm pe informatorul „*Simion*“ din problema culte-secte a unei unități de securitate, care, de la data recrutării — 1977 — nu a furnizat nici un material de interes operativ, deși întreținea legături cu cetățeni străini și nu a informat că membrii familiei sale aveau relații cu postul de radio „*Junge Welle*“. Asupra informatorului „*Victor Predescu*“, prezbiter al grupării „*Advențiști de ziua a 7-a*“, de la aceeași unitate, nu s-a acționat prin măsuri de neutralizare, cu toate că se cunoștea despre activitatea de prozelitism pe care o desfășura în rîndul tinerilor.

În ceea ce privește *verificarea permanentă a rețelei informative*, mai sînt ofițeri care nu înțeleg încă importanța acestei obligații, manifestînd o atitudine de credulitate, ceea ce conduce, în ultimă instanță, la scăparea de sub control a unor informatori și a unor sectoare de muncă, cu consecințe greu de reparat. Există informatori care s-au desconspirat între ei, au desconspirat legătura față de elementele urmărite, unii fiind neverificați de multă vreme.

Deși sînt situații cînd ofițerii se sesizează de aportul slab al unor surse, nu se alertează și nu-și pun probleme în legătură cu sinceritatea și loialitatea acestora.

În privința *modului de lucru cu rețeaua*, se remarcă la unii ofițeri un stil pasiv, de așteptare, de dirijare la general (aspect întilnit frecvent chiar și în cazul unor surse folosite în acțiuni informative). Ce așteaptă rețeaua „*dirijată*“ astfel : greșeli ale suspectilor sau greșeli din

proprie inițiativă? Experiența a arătat că rețeaua a dat rezultate pozitive în majoritatea cazurilor când s-a conclucrat pentru a-i aduce pe informatori în sfera de interes a elementelor urmărite, când s-au determinat reacții, destăinuiri din partea suspectilor, când mijloacele muncii de securitate s-au împletit, s-au completat. Sigur, pentru aceasta este nevoie să gândim mai profesional, să căutăm soluții inteligente și eficace prin care să rezolvăm situațiile complexe în care ajung uneori sursele noastre.

După cum este cunoscut, factorul determinant al creșterii eficienței muncii cu rețeaua informativă îl constituie *pregătirea și realizarea întâlnirilor*, care necesită din partea fiecărui ofițer competență profesională, inițiativă și un deosebit simț al proporțiilor în activitatea cu fiecare informator în parte.

Pregătirea temeinică a unei întâlniri presupune din partea ofițerului o delimitare concretă a sarcinilor imediate și de perspectivă, a sarcinilor de profil și a celor de competență generală a Ministerului de Interne, toate acestea raportate la capacitatea și calitățile informatorului, la posibilitățile și experiența sa informativă, la scopul pentru care a fost inclus în rețeaua informativă. Aceasta reprezintă, de fapt, conținutul unei alte reguli de bază a muncii cu rețeaua informativă și anume „tratarea individuală“ în trasarea de sarcini și instruirea asupra modului de realizare a lor.

Practica muncii a demonstrat că atunci când ofițerul pregătește corespunzător o întâlnire, atât sub aspectul sarcinilor ce urmează a le trasa cât și al condițiilor de realizare efectivă a acesteia, crește valoarea operativă a informațiilor și randamentul surselor, implicit aportul acestora la cunoașterea și stăpânirea situației operative. Dimpotrivă, atunci când, prin simpla programare a unei întâlniri și efectuarea acesteia „în fugă“ și în locuri neadecvate, se consideră ca fiind realizată, nu este cazul să ne mai întrebăm de ce randamentul unor surse este scăzut.

Analizând unele laturi ale conținutului activității de pregătire și realizare a întâlnirilor, ajungem la concluzia că aceasta ridică și probleme privind *seriozitatea actului de colaborare* cu organele de securitate, *creșterea responsabilității sursei* față de sarcinile trasate și nivelul calitativ de realizare a acestora, iar, în ultimă instanță, chiar și o problemă de educație a sursei respective.

Este de la sine înțeles că într-un anumit mod va primi și va acționa pentru realizarea sarcinilor un informator, atunci când acestea sînt concrete, antrenante, rezultate din problematica de securitate existentă în mediul unde acționează și altfel va privi sarcinile generale ori de genul „vedeți ce mai este nou“, „aveți în continuare în atenție mediul respectiv“ etc., „sarcini“ ce, din păcate, se mai întîlnesc uneori și care nu solicită nici interesul și nici răspunderea persoanelor cărora le sînt încredințate.

Cauzele neajunsurilor existente încă în munca cu rețeaua, dintre care la o parte am făcut referire, trebuie căutate în fiecare colectiv, la fiecare ofițer, la fiecare șef.

Particularitățile dintr-o problemă sau alta, în ceea ce privește munca cu rețeaua informativă, pe profil de informații interne, trebuie să

fie rezultatul înțelegerii corecte a ordinelor și aplicării lor creatoare și nicidecum al abaterii de la prevederile acestora.

În acest mod trebuie înțeleasă și abordată implicit rețeaua informativă din mediul rural. *Ordinul nr. 00140/1981* privind organizarea și desfășurarea muncii de securitate în mediul rural este elocvent în acest sens.

În concluzie, trebuie subliniat faptul că, având în vedere sarcinile și exigențele actuale, se impune ca toți ofițerii să acționeze cu fermitate pentru *sporirea gradului de profesionalizare* în munca cu rețeaua, aceasta desfășurându-se, în principal, în următoarele direcții:

◆ Respectarea strictă a ordinelor privind recrutarea rețelei și munca cu aceasta, cele mai grave deficiențe datorându-se tocmai încălcării unor principii — uneori elementare — de muncă privind recrutarea, studierea, verificarea, dirijarea, precum și analizarea surselor informative.

◆ Creșterea receptivității la particularitățile pe care le presupune crearea și folosirea rețelei de informații interne, în funcție de specificul mediilor și problemelor în care sursele își desfășoară activitatea. Aceasta trebuie să se reflecte în toate laturile pe care le incumbă munca cu rețeaua informativă.

◆ Cunoașterea profundă și în permanență a mutațiilor care se produc în situația operativă, pentru a putea crea și plasa în timp util rețeaua noastră acolo unde este necesară prezența ei pentru prevenirea infracțiunilor, a celorlalte fapte antisociale.

◆ Manifestarea unei exigențe sporite din partea șefilor profesionali pentru ridicarea în permanență a calității muncii cu rețeaua informativă.

Locotenent-colonel Ilie MERCE
Locotenent-major Lucian FLOREA

Eficiența măsurilor de prevenire luate
în problema „persoane care au solicitat
plecarea definitivă din țară, pretabile
să comită fapte antisociale“

În primul semestru al anului 1982, ca dealtfel și în ultimii ani, organele Securității municipiului București s-au confruntat, în procesul muncii, cu o diversitate de probleme ridicate de persoanele pretabile să comită fapte antisociale, pentru a determina autoritățile să le soluționeze favorabil cererile de plecare definitivă din țară. Din informațiile ce se dețin rezultă că cele mai frecvente acțiuni preconizate de persoanele din categoria celor care au solicitat plecarea definitivă din țară constau în :

— demonstrații cu pancarte în locuri publice, în grup sau individual ;

— intrarea în așa-zisa „grevă a foamei“ la domiciliu, înștiințând despre aceasta organele de partid și de stat, precum și unele organizații internaționale, redacții de ziare, posturi de radio străine, îndeosebi „Europa liberă“ ;

— baricadarea în locuințe și afișarea de pancarte și lozinci prin care să facă cunoscută acțiunea lor de „protest“, condiționind încetarea activităților respective de eliberarea și aducerea pașapoartelor la domiciliu ;

— trimiterea de scrisori și memorii la postul de radio „Europa liberă“ prin care se calomniază orînduirea noastră socialistă, sub pretextul că în România nu s-ar respecta drepturile omului, în special în materie de liberă circulație ;

— vizitarea unor ambasade din București, cu precădere cele ale S.U.A. și R.F.G., unde aceste elemente fac declarații tendențioase, se trec pe diferite liste care să fie trimise congresmanilor americani, Reuniunii general-europene de la Madrid și altor organizații sau organisme internaționale. Cu aceste prilejuri cer diverselor guverne și personalități străine să acționeze pentru a nu se mai acorda țării noastre clauza națiunii celei mai favorizate, dacă nu le sînt satisfăcute solicitările ;

— asocierea în grupuri pentru a organiza și desfășura, în comun, acțiuni „protestatate“, prin care „să intimideze“ organele de securitate, miliție și astfel să-și atingă scopul propus ;

— încercări de penetrare a dispozitivului de securitate și gardă pentru a înmîna conducerii superioare de partid și de stat memorii și scrisori ;

— retragerea copiilor de la școală, refuzul de a primi retribuția pentru munca prestată sau amenințarea că se leagă cu lanțuri în locuri publice ;

— șantajarea organelor de pașapoarte prin memorii, scrisori, precum și în timpul audiențelor, cu acte „disperate” de sinucidere, trecere frauduloasă a frontierei ori întreprinderea altor acțiuni de dezordine publică.

În ultimul timp, ca urmare a măsurilor ferme ce s-au întreprins, conform prevederilor programelor de măsuri, se constată că persoanele ce intenționează să comită astfel de fapte se tem că vor fi reținute și condamnate, din care motiv instigă soțiile la asemenea acțiuni. De regulă, se mizează pe faptul că femeile, însoțite de copiii minori sau însărcinate, nu sînt reținute și trimise în judecată.

Măsurile luate de Securitatea municipiului București în această problemă urmăresc contracararea producerii unor evenimente, care să degenereze în fapte ce ar putea leza securitatea statului. În funcție de acțiunile preconizate, organele de securitate au căutat și găsit soluții adecvate pentru fiecare caz în parte, folosind o gamă largă de mijloace, metode și procedee, care au condus la prevenirea sau la anihilarea acestora.

▲ **Cercetarea persoanelor în cauză și avertizarea lor** asupra riscurilor la care se expun prin comiterea unor astfel de acte este una dintre măsurile cele mai frecvente folosite de către organele de securitate ale municipiului București, prilejuri în care s-au invocat prevederile Decretului nr. 153/1970. Ca urmare, circa 90 % dintre persoanele avertizate au renunțat la intențiile lor, declarînd că vor acționa numai pe cale legală pentru soluționarea problemei.

Concludent în această privință este cazul unui electromecanic de la Direcția de poștă și telecomunicații a municipiului București, în vîrstă de 32 ani, care, în anul 1980, a solicitat plecarea definitivă în S.U.A. Despre acesta s-au obținut informații că intenționează să se adreseze postului de radio „Europa liberă”, să demonstreze cu pancarte pe străzile Capitalei, să penetreze dispozitivul de securitate și gardă pentru a înmina un memoriu și, în final, dacă nici în urma acestor acțiuni nu își va obține pașaportul, să încerce să treacă fraudulos frontiera.

La data de 11 martie 1982, s-a trecut la cercetarea lui, prilej cu care a confirmat, prin declarațiile ce le-a dat, materialele informative existente. Ca urmare, a fost avertizat, arătîndu-i-se riscurile la care se expune și consecințele grave ce le pot avea astfel de acțiuni. Cel în cauză, în declarația-angajament, arată : „Acum îmi dau seama că astfel de acte, pe care intenționez să le întreprind, nu sînt de natură să-mi urgenteze rezolvarea problemei, dimpotrivă, ele o îngreuiază, de aceea mă angajez ca, în viitor, să acționez pentru rezolvarea acesteia numai pe căi legale, să nu comit nici un fel de fapte antisociale ce ar putea duce, după cum mi s-a explicat, la privarea mea de libertate”.

▲ **Dezbaterea în comitetele oamenilor muncii și avertizarea în cadru lărgit** a persoanelor respective de către organele de securitate constituie, de asemenea, o măsură folosită în activitatea noastră.

Astfel, la data de 10 decembrie 1981, doi ingineri și doi muncitori de la diverse întreprinderi din Capitală, în vîrstă între 28 și 31 ani, au

fost avertizați, în prezența membrilor comitetelor oamenilor muncii din întreprinderile respective, pentru faptul că s-au asociat în grup, în scopul de a demonstra cu pancarte în Capitală, acțiune pe care intenționau să o facă cunoscută unor ambasade din București, precum și postului de radio „Europa liberă“, pentru a le asigura publicitatea.

În procesul cercetării și avertizării, cei în cauză au recunoscut intențiile lor, au făcut declarații complete și au dat detalii asupra modului de acțiune și a sarcinilor ce reveneau fiecăruia în desfășurarea și pentru reușita acțiunii preconizate.

După ce au fost avertizați și li s-a precizat că ei pot fi trimiși în instanță pentru infracțiunea de asociere în scopul săvârșirii unei infracțiuni prevăzută și pedepsită de art. 323 C.P., respectivii s-au angajat să renunțe la faptele lor și să acționeze numai pe cale legală, memorii și audiențe. Din urmărirea lor informativă, a rezultat că își respectă angajamentele asumate.

Menționăm că în astfel de cazuri, organele noastre au evitat punerea în dezbaterea colectivelor de oameni ai muncii sau avertizarea în cerc mai larg, pentru a nu se populariza ideile emigracioniste și acțiunile lor cu caracter „protestatar“.

▲ **Neglijarea aparentă a persoanelor care au declarat așa-zisa „grevă a foamei“**, în sensul că s-a evitat contactul nemijlocit cu acestea, urmărindu-se însă, prin măsuri secrete, să se cunoască activitatea lor și să se prevină comiterea altor fapte, este o altă metodă folosită și care s-a dovedit eficientă.

Semnificativ în această privință este cazul lui Dinu Leonida, de 29 ani, neîncadrat în muncă, care, în anii 1980—1981, a declarat de mai multe ori că intră în „grevă foamei“, anunțând Ministerul Sănătății și Ministerul de Interne. După 3—4 zile, cel în cauză a dat telefon la organele de pașapoarte, unde a făcut cunoscut că el „se află în greva foamei, nu i se acordă asistență medicală și nimeni nu-i dă nici o atenție“. I s-a răspuns că este o chestiune care-l privește personal.

Ca urmare a „indiferenței“ organelor noastre, sus-numitul s-a prezentat la audiență, unde a declarat că renunță la această formă de „protest“, întrucât „nimeni nu-l bagă în seamă“. În realitate, s-au întreprins măsuri pentru a se preveni ca sus-numitul să afișeze pancarte la balcon ori pe geamuri, prin care să facă publică acțiunea lui și să transmită știri în exterior.

Din materialele existente, se desprinde concluzia că în multe cazuri măsurile de descurajare au fost eficiente. Asemenea persoane afirmă, în mod frecvent, că nu știu ce să mai facă, că au intrat în „grevă foamei“, dar nimeni nu le-a acordat atenție, ar ieși să demonstreze cu pancarte în locuri publice, dar în această situație vor fi trimise în instanță și condamnate, lăsând la latitudinea destinatarilor să intervină din exterior în sprijinul lor.

▲ **Influențarea, prin contactarea directă sau prin rețeaua informativă din mediul acestor persoane, să renunțe la comiterea unor fapte antisociale** ce pot avea asupra lor consecințe nedorite. Rețeaua informativă a primit sarcina să propage în rîndul lor diferite idei, ca de exemplu :

— să evite asocierea în grupuri, deoarece se fac pasibile de tragere la răspundere penală ;

— să nu intre în „greva foamei“, întrucît nimeni nu le acordă atenție ;

— să nu iasă cu pancarte, fiindcă vor fi trimise în instanță și condamnate ;

— să nu înmîneze memorii și scrisori conducerii superioare de partid și de stat, deoarece în acest mod se fac suspecte de acte teroriste, iar cererile lor vor fi trimise spre soluționare tot organelor de pașapoarte, conform competențelor ;

— să nu se adreseze posturilor de radio străine, deoarece știrilor transmise de acestea nu li se acordă atenție. De la caz la caz, persoanelor care au stabilit legături cu posturile de radio în cauză li se aplică amenzi contravenționale sau avertismente, conform Legii nr. 23/1971.

În cadrul instruirii, informatorii sînt înarmați cu date necesare și exemple convingătoare.

▲ În situația cînd măsura avertizării luată asupra unor elemente asociate în grup, din care fac parte persoane cu și fără ocupație, n-a avut efectul scontat, s-a recurs la **trimiteră în judecată, în baza Decretului nr. 153/1970**, urmărindu-se destrămarea grupului și descurajarea celor încadrați în serviciu, în sensul de a renunța la acțiunile preconizate. Metoda s-a dovedit a fi eficientă în majoritatea cazurilor.

Semnificativ în acest sens este grupul de 12 persoane, avînd diverse ocupații — unele nefiind încadrate în muncă —, asupra cărora, în luna noiembrie 1981, s-a luat măsura avertizării. Aceasta a avut efect pozitiv doar asupra a 3 elemente, iar restul, după o perioadă de cinci luni, și-au reluat activitatea, racolînd la acțiunea lor și alte persoane. Grupul intenționa să comită o serie de fapte de natură să tulbure ordinea și liniștea publică și să intre în legătură cu posturi de radio reacționare. Pentru destrămarea grupului, în luna martie 1982, persoanele în cauză au fost reținute, în momentul întîlnirii lor pentru semnarea documentelor ce urmau să fie expediate postului de radio „Europa liberă“. Cu acest prilej, două persoane fără ocupație au fost trimise în judecată în baza Decretului nr. 153/1970 și condamnate la cîte 6 luni închisoare contravențională, restul fiind amendate, conform Legii nr. 23/1971.

În urma acestor măsuri s-a reușit destrămarea grupului care și-a încetat activitatea.

Sînt situații cînd unele elemente asociate în grupuri s-au sesizat că cei fără ocupație sînt trimiși în judecată, din care cauză s-au orientat să atragă numai persoane încadrate în muncă, scontînd că, în aceste condiții, nu se pot aplica prevederile Decretului nr. 153/1970.

Așa este cazul unui grup din București constituit din 12 persoane, printre care un economist la Fabrica „Crinul“, un geolog principal la Institutul de proiectări hidroenergetice, un inginer la Institutul de inginerie tehnologică și proiectare construcții de mașini și un avocat la Colegiul de avocați al municipiului București, avînd între 30 și 42 ani, care au solicitat plecarea definitivă în S.U.A. Aceștia se întîlneau în mod organizat la locuințele lor, în localuri și parcuri, cu scopul de a perfectă modul de acțiune. În acest sens, în zilele de 13—14 martie 1982, au mers la sediul Consulatului S.U.A. unde, cu sprijinul viceconsulului, au în-

tocmit o listă nominală cu persoanele care au cerut plecarea definitivă în S.U.A. și aveau o vechime mai mare de un an de la data depunerii cererii. Lista respectivă a fost însoțită și de un memoriu în care, după ce se făceau referiri la pretinsa „lipsă“ de libertăți democratice din țara noastră, se solicita Congresului american să nu mai acorde României clauza națiunii celei mai favorizate.

Cele 12 persoane, deși cercetate și avertizate de organele noastre, atît înainte de a întocmi lista respectivă cît și după aceasta, au continuat să desfășoare activitate antisocială. Primindu-se informații că vor să demonstreze, în ziua de 1 Mai 1982, cu pancarte și să penetreze dispozitivul de securitate și gardă prin realizarea unei busculade, împreună cu organele de miliție și de procuratură ale municipiului București, s-a trecut, în ziua de 30 aprilie 1982, la arestarea lor, începîndu-se urmărirea penală pentru comiterea infracțiunii de asociere în grup pentru săvîrșirea de infracțiuni, urmînd să fie trimiși în instanță.

S-au obținut date informative din care rezulta că despre arestarea grupului au luat cunoștință și alte elemente care au solicitat plecarea definitivă, pretabile să comită fapte antisociale. Drept urmare, astfel de persoane au făcut afirmații din care reiese teama să nu li se întimplă la fel, ceea ce i-a determinat să renunțe la intențiile pe care le aveau. Se desprinde concluzia că măsurile ferme întreprinse în astfel de cazuri, combinate cu cele de influențare, sînt de natură să determine elemente interesate să plece definitiv din țară, să acționeze numai pe căi legale.

În urma propunerilor făcute cu ocazia bilanțurilor asupra activității desfășurate în anul 1981, a orientărilor date și a măsurilor luate de conducerea Departamentului securității statului, precum și a sprijinului acordat de organele de partid, începînd din luna ianuarie 1982 s-a intensificat propaganda antiemigraționistă. Astfel, în presa centrală și la televiziune s-au prezentat o serie de articole și cazuri menite să reliefeze adevărata stare de lucruri din lumea capitalistă și situația grea a emigranților. În paralel, Televiziunea Română a prezentat filme pe acest profil, ca spre exemplu, serialul „Emigranții“, iar în presa centrală s-au publicat extrase din legislația unor țări ca : S.U.A., Canada, Australia, R.F.G. și Franța, privind statutul și condițiile emigranților, precum și criteriile de angajare în muncă a celor acceptați să intre în aceste state, care sînt discriminatorii în raport cu condițiile pentru cetățenii autohtoni. În același timp, informațiile date publicității în emisiunile TV și în presă privind creșterea șomajului în țările occidentale, accentuarea crizei energetice mondiale au dat naștere la reflecții serioase din partea unora dintre persoanele care intenționau să ceară plecarea definitivă din țară, precum și din partea celor care deja au solicitat acest lucru.

Efectul pozitiv al propagandei antiemigraționiste, conjugat cu complexul de măsuri întreprinse asupra persoanelor care au solicitat plecarea definitivă, în timpul avertizării lor, este semnificativ. În primul semestru al anului 1982, 165 persoane au înaintat cereri autentificate la Notariatul de Stat, prin care renunță la plecarea definitivă din țară, ceea ce este aproape egal cu numărul renunțărilor pe perioada anilor 1979—1981. Din materialele ce se dețin se desprinde concluzia că există o legătură directă între propaganda antiemigraționistă, de com-

batere a acestui fenomen prin mijloacele mass-media și numărul cererilor de renunțare.

Securitatea municipiului București a pus la dispoziția organelor de propagandă datele necesare pentru elaborarea unor astfel de programe, indicînd, totodată, persoanele repatriate care să fie contactate de ziaristi și prezentatori ai emisiunilor TV.

Eficiența acestor acțiuni rezultă și din declarațiile unor persoane care au renunțat la cererile de plecare definitivă din țară. Astfel, Damian Marin, de 26 ani, bijutier la Cooperativa „Artă și precizie“, care a solicitat în 1980 plecarea în Australia, a declarat : „Hotărîrea mea de a renunța la plecare este fermă și definitivă, căci mi-am dat seama din presă și emisiunile TV că nicăieri nu este mai bine ca acasă, oricîte greutăți ai întîmpina. Sînt un tînăr cu inima curată care nu mai poate fi influențat de tablele lor lucitoare sau de nu știu ce marcă de automobil“ ; iar Mirica Mihai, cioplitor în piatră, în vîrstă de 29 ani, a menționat : „Am făcut un pas pe care nu prea l-am gîndit ; nu are nici un rost să încercăm să ne realizăm profesional și material printre străini, atîta timp cît aici la noi în țară nici nu am încercat. Poate am fost și influențați, ceea ce nu ne disculpă“.

În final, se poate concluziona că măsurile întreprinse, prin rețeaua informativă, de influențare pozitivă a persoanelor pretabile să comită fapte prin care să afecteze climatul social-politic, discuțiile purtate cu acestea pe timpul cercetării și avertizării, alte măsuri inițiate, precum și influența exercitată de presă și emisiunile TV au jucat un rol determinant în realizarea prevenirii săvîrșirii unor acțiuni antisociale, de natură a afecta securitatea statului.

Colonel Traian POPA
Colonel Aurel STANCU

DIVERSIFICAREA METODELOR DE DESFĂȘURARE ȘI ASIGURARE A UNUI PROFUND CARACTER PRACTIC-APLICATIV PROCESULUI DE PREGĂTIRE A CADRELOR

⊙ Concluzii și opinii desprinse din consfătuirea cu ofițerii instructori de învățământ din unitățile centrale

De la an la an, în aparatul de securitate se amplifică eforturile consacrate sistematizării și generalizării experienței pozitive dobândite de comandanți, de organele și organizațiile de partid în sporirea eficienței activității de perfecționare a pregătirii cadrelor.

Mutațiile survenite în toate profilurile activității organelor de securitate, cu implicații asupra organizării și desfășurării procesului de instruire a cadrelor, reprezintă premise firești pentru legarea și mai strânsă a învățământului de practica muncii.

Întregul sistem de perfecționare a pregătirii cadrelor are menirea să formeze aptitudini și să mențină deprinderi pentru îndeplinirea la un înalt nivel a misiunilor încredințate.

Ridicarea pe o treaptă superioară a competenței politice și profesionale a cadrelor presupune, totodată, dezvoltarea capacității de a gândi creator și a acționa operativ și calificat, în contextul unei situații operative dinamice și complexe, caracterizată uneori prin momente imprevizibile și evoluții contradictorii.

Din acest punct de vedere, învățământul de securitate se confruntă astăzi cu cerința de a-și formula cât mai clar opțiunile privind metodică instruirii la locul de muncă. Diversificarea și perfecționarea permanentă a arsenalului metodologic oferă conducătorilor de grupe instrumentele de evaluare corectă, realistă a măsurilor întreprinse în fiecare etapă de instruire și, mai ales, a modului de realizare a obiectivelor învățării.

Orientarea metodologică neadecvată are consecințe negative asupra caracterului practic-aplicativ al învățământului și, în mod inevitabil, asupra finalității acțiunilor de instruire.

★

Pornind de la cerința că optimizarea permanentă a procesului de instruire la locul de muncă impune examinarea critică a metodelor și mijloacelor folosite, din inițiativa *Comitetului de partid din Departamen-*

mul securității statului, cu sprijinul Serviciului independent cadre și învățământ, a fost organizată — așa cum am informat cititorii în numărul trecut al publicației — o consfătuire cu ofițerii instructori cu pregătirea de specialitate din unitățile centrale de securitate.

În cadrul consfătuirii au fost prezentate referate de către ofițerii instructori din *Comandamentul pentru tehnică operativă și transmisiuni, Direcția a V-a și Unitatea specială de luptă antiteroristă*, pe tema „*Diversificarea metodelor de desfășurare și asigurare a unui profund caracter practic-aplicativ procesului de pregătire a cadrelor*“.

Atît referatele, cît și intervențiile ofițerilor instructori din Direcțiile a III-a, a IV-a și a VI-a au constituit un util schimb de experiență, referindu-se îndeosebi la *modalitățile practice de realizare* a activităților de instruire la locul de muncă.

Astfel, s-a subliniat că măsurile întreprinse în cadrul unităților centrale de securitate au avut în vedere *nevoile de instruire specifice cadrelor din fiecare compartiment de muncă*, în raport cu atribuțiile încredințate.

La rîndul lor, formele de desfășurare a învățămîntului au avut, în mare parte, un *pronunțat caracter practic-aplicativ*, cu implicare directă în rezolvarea unor sarcini concrete de muncă.

De exemplu, unor categorii de ofițeri pe profil tehnic li s-au stabilit, la începutul anului, teme de studiu și cercetare, pe care le-au executat pe parcursul anului de învățămînt, iar la verificările finale au prezentat referate asupra lucrărilor întocmite ori privind proiectul unor prototipuri, întrucît asemenea lucrări au aplicabilitate imediată în muncă și contribuie la rezolvarea unor teme din planurile de cercetare ale unităților.

Pornindu-se de la creșterea complexității sarcinilor profesionale, determinată de perfecționarea procedeeleor și mijloacelor de acțiune folosite de elementele din atenția organelor de securitate, de la necesitatea asigurării unui grad sporit de fiabilitate aparaturii și tehnicii utilizate, precum și de la imperativul sporirii operativității în executarea măsurilor specifice, în planurile tematice ale grupelor de învățămînt din compartimentele tehnic-operative a fost prevăzut un *număr mai mare de ore pentru activități aplicative*. Acestea se desfășoară în laboratoare, cabinete operative ori în atelierele de producție și întreținere, sub conducerea unor specialiști competenți sau a șefilor nemijlociți.

Participantii dobîndesc astfel cunoștințe și deprinderi noi, își lărgesc orizontul de cultură profesională și, în același timp, rezolvă sarcini concrete de muncă, la un nivel calitativ superior, sub o calificată îndrumare metodică.

În procesul de transmitere și fixare a cunoștințelor profesionale pot fi utilizate cu mare randament materiale *tehnico-didactice moderne*, cu deosebire *mijloace audio-vizuale*, care stimulează interesul cadrelor pentru autoperfecționare, accentuînd astfel caracterul participativ al instruirii.

A rezultat, ca un aspect demn de reținut, că la unitățile din care fac parte ofițerii instructori participanți la discuții, peste 70% din temele prevăzute în planurile de învățămînt la locul de muncă servesc pregătirii practice de profil. *Activitățile practic-aplicative* își găsesc expresia în

lucrări, ședințe și exerciții tactic-operative, antrenamente, aplicații ori situații de luptă simulate.

Militându-se cu energie pentru *mai buna integrare a învățămîntului cu practica*, expunerile și dezbaterile prevăzute pentru cadrele din compartimentele informative au fost activate prin *folosirea intensă a mijloacelor audio-vizuale*, pe care unele unități le-au conceput și realizat cu posibilități proprii : schițe, scheme, desene, diapozitive, înregistrări magnetice, filme didactice de specialitate.

Experiența dobîndită de unitățile centrale în organizarea și desfășurarea învățămîntului propriu a demonstrat că trebuie să se țină seama tot mai mult de *particularitățile și cerințele specifice de instruire a adulților*. Recurgerea facilă la metode și procedee didactice de tip școlar *diminuează motivația învățării și gradul de participare intelectuală și afectivă* la procesul instruirii profesionale.

Pentru înlăturarea unui asemenea neajuns, care persistă în activitatea multor conducători de grupe, se impune ca, fără a se renunța la folosirea metodelor clasice de asimilare, să se organizeze prioritar *activități aplicative, strîns ancorate în practica muncii, ca : experiențe și lucrări de laborator, exerciții cu aparatura de control din dotare, aplicații de cooperare între compartimente ori cu alte forțe din afara unităților, dezbateri de caz cu relevarea soluțiilor adecvate, prezentarea — unde este posibil — a unor emisiuni de televiziune cu circuit închis, precum și a filmelor didactice de specialitate.*

În desfășurarea procesului de instruire s-a folosit în ultimul timp, cu o frecvență și o eficacitate sporite, metoda *dezbatelor pe bază de referate*.

La această metodă s-a recurs, de regulă, în cazul acelor teme de mai mare complexitate, la care a apărut necesitatea sintetizării unor probleme și aspecte, a prezentării succinte a experienței dobîndite într-un domeniu sau altul, a reliefării stadiului și perspectivelor muncii etc. Pentru elaborarea referatelor au fost desemnate cadre cu mai multă experiență în domeniile abordate, precum și cu capacitate de sesizare și sintetizare a problemelor de real interes.

Metoda a dat rezultate acolo unde cursanții în totalitatea lor au studiat temeinic bibliografia, astfel încît prezentarea referatelor a constituit o bază pentru dezbaterile pertinente a temelor.

Pe această cale se ajunge la problematizarea dezbaterilor, ceea ce conduce în mod nemijlocit la creșterea interesului participanților.

Consfătuirea a relevat că în ultimul timp a luat extindere și metoda *analizării unor cazuri finalizate*, cu precădere din cele mai recente, întrucît au avantajul de a prezenta interes mai mare.

După ce un caz de mai mare complexitate este finalizat prin măsurile operative cunoscute, sînt analizate atît aspectele pozitive, dar mai ales cele negative ale modului de acțiune a organului de securitate. Totodată, sînt evidențiate procedeele folosite de cei urmăriți, modalitățile de conspirare a acțiunilor informative etc.

Un mijloc ce suscită interes este *filmul efectuat în secret asupra unor momente operative* (recepții, tratative, alte întîlniri), care poate releva, mai ales, procedee de transmitere a informațiilor, reacții ale persoanelor ce prezintă interes în diferite împrejurări ș.a.

Folosirea unui asemenea film, ca modalitate activă de instruire, se dovedește deosebit de utilă și în procesul de pregătire a cadrelor, cu condiția însă de a se asigura și compartimentarea și secretizarea necesare. De asemenea, este utilă vizionarea secvențelor de film, realizate cu ocazia unor misiuni. Analizarea, pe această bază, a acțiunilor bune și a greșelilor săvârșite în timpul unor momente operative permite desprinderea de concluzii menite să contribuie la perfecționarea executării misiunilor din diferite domenii, îndeosebi a celor de securitate și gardă.

În finalul dezbaterilor, din partea *Serviciului independent cadre și învățământ* s-au prezentat unele concluzii privind necesitatea și modalitățile implicării mai organice a unităților centrale în instruirea efectivelor din compartimentele corespondente județene, precum și principalele sarcini de etapă ale învățământului organizat la locul de muncă.

În context, s-a subliniat că, deși s-au obținut unele rezultate bune, totuși, unii ofițeri cu funcții de conducere ori direcționali din unitățile centrale, cu ocazia deplasărilor în județe, nu au manifestat interes și preocupare pentru instruirea pe profil a cadrelor din compartimentele corespondente. În insuficiență măsură s-a dovedit preocupare pentru completarea și îmbunătățirea planurilor tematice, prezentarea unor expuneri pe diferite teme, conducerea de lucrări practice ori dezbateri, prelucrarea prevederilor anumitor acte normative, administrarea de teste, controlarea și orientarea studiului individual, verificarea calității materialelor elaborate în scop de pregătire la nivel local etc.

S-a accentuat că cerințele de etapă ale învățământului organizat la locul de muncă impun ca acesta să fie adaptat la sarcinile și ideile de mare forță revoluționară cuprinse în excepționala expunere a secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, la Plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 1—2 iunie a.c. Este necesară o mai bună integrare a întregului învățământ de specialitate și militar în unele obiective și sarcini ale activității politice, ideologice și educative.

Pe de altă parte, s-a relevat că de la începerea actualului an de învățământ au apărut probleme, situații și sarcini noi, care se impun a fi reflectate corespunzător în planurile tematice. *Permanenta îmbunătățire a planurilor tematice* reprezintă nu doar o prevedere a dispozițiilor, ci și o cerință imperativă a muncii, conform nevoilor concrete de instruire a cadrelor de securitate.

Totodată, trebuie să se asigure și în domeniul pregătirii o desăvârșită disciplină, în ceea ce privește *respectarea termenelor prevăzute* pentru diferite activități de învățământ, *parcurgerea integrală a temelor, folosirea cu maximă eficacitate a timpului afectat*.

În cuvîntul de încheiere a consfătuirii cu instructorii din unitățile centrale, *secretarul Comitetului de partid din Departamentul securității statului*, tovarășul colonel Marcu Ioan, a apreciat utilitatea unor asemenea întâlniri de lucru pentru creșterea calității și eficacității procesului de instruire la locul de muncă.

De asemenea, a învederat necesitatea generalizării experienței pozitive acumulate, subliniind în același timp că realizarea obiectivului esențial — acela ca învățământul desfășurat în unități să aibă o contribuție

cît mai substanțială la îndeplinirea sarcinilor și misiunilor organelor de securitate — necesită, implicit, o atenție deosebită din partea șefilor profesionali care au și calitatea de conducători ai grupelor de învățămînt. Aceștia au datoria să folosească metode eficiente de pregătire, astfel încît să ferească actul instructiv de stereotipizare, să-i mențină valențele sale creative.

S-a evidențiat ca principală concluzie a consfătuirii aceea că, întrucît eficacitatea și calitatea procesului de instruire au o înrîurire directă asupra rezultatelor obținute în planul activității profesionale, este firesc și necesar, totodată, ca randamentul învățămîntului să fie interpretat și apreciat strict prin prisma contribuției sale la perfecționarea muncii practice. Implicit, acestea trebuie să fie și criteriile de apreciere a activității instructorilor cu învățămîntul.

Lt. colonel Petru GHINEȚ
Căpitan Gheorghe DUMITRU

CADRAN PROFESIONAL

PROIECTATA „CĂLĂTORIE” A FOST ANULATĂ

Analizele efectuate au scos în evidență că situația operativă pe profil antiterorist este influențată și determinată de proliferarea actelor de violență în țările capitaliste, de ideologiile de tip fascist, neofascist și ale extremei dreapta care întrețin așa-numita „strategie a neliniștii” și tulbură conștiințele labile, de propaganda anticomunistă desfășurată de oficine reacționare și posturi de radio străine care afectează comportamentul anumitor persoane și din țara noastră certate cu etica socialistă și legile statului.

Cunoscîndu-se periculozitatea actelor de terorism și urmările deosebite în situația în care ele s-au produs, ordinele și programele de măsuri stabilesc sarcini și răspunderi menite să conducă la realizarea dezeratului principal — prevenirea. În acest cadru, de cea mai mare importanță se dovedește a fi verificarea complexă, urmată de punerea în lucru de îndată, cu aportul și al altor organe și apoi finalizarea cu măsuri operative a oricărei informații. Acestea au fost, de fapt, comandamentele după care s-au ghidat și în spiritul cărora au acționat ofițerii compartimentului de specialitate din cadrul Securității județene Sibiu, în cazul pe care îl prezentăm.

Prin rețeaua de profil s-a primit informația că o anume „Jeni“, din Sibiu, ar face parte dintr-un grup de tineri organizați în vederea evaziunii din țară, prin deturnarea unei aeronave de pe cursele interne. În vederea asigurării reușitei acțiunii, elementele respective ar fi intrat în legătură cu o stewardesă, pentru a le facilita introducerea la bordul avionului a unui pistol ce urma a fi folosit pentru determinarea echipajului să schimbe ruta de zbor și să aterizeze cu aeronava pe un aeroport dintr-un stat occidental.

S-a trecut de îndată la exploatarea informației și, în scurt timp, după eforturi colective intense, a fost identificată „Jeni“. Iată profilul moral al acesteia : la 21 de ani nu reușise să se stabilizeze într-un loc de muncă, să aibă o profesie definită. În schimb, frecvența barurilor și restaurantele, căuta anturajul străinilor și se deplasa „pentru distracții“ în municipiul Brașov și în stațiuni turistice de pe raza județului. Provenea dintr-o familie destrămată, cu un exemplu negativ sub aspectul moralității oferit chiar de propria-i mamă. Prin numeroasele ei legături „pasagere“ a fost identificată și una mai stabilă, în persoana lui „Marcel“. Deși încadrat într-o întreprindere din Sibiu, la cei 27 de ani, „Marcel“ nu avea o familie, îi plăceau anturajele dubioase, frecvența localuri, căuta compania unor străini. Din urmărirea informativă s-a stabilit ca legătură apropiată un străin venit în vizită pe raza județului, care părea să complice și mai mult cazul.

Fiind controlate deplasările pe care le făcea „Jeni“ pe raza județului Brașov, a mai fost stabilită o legătură care, de asemenea, verificată și exploatarea, avea să adauge alte dovezi atât de utile în procesul de documentare și apoi de finalizare a dosarului de urmărire informativă. Este vorba de „Karol“, instrumentist într-o formație de muzică ușoară.

Cu multă eficacitate au fost selectate și folosite momentele operative prielnice, rezultate din complexul de măsuri întreprinse : dirijarea de surse temeinic instruite pe lângă elementele urmărite, inclusiv a unui informator al Securității județene Brașov, care a fost interpus pe lângă „Marcel“ și „Jeni“ ; controlul întâlnirilor în care se discuta planul de acțiune ; reținerea infractorilor în momentul încălcării unor prevederi legale și cercetarea lor ; efectuarea percheziției domiciliare și ridicarea probelor etc.

Momentele operative exploatare au fost : prinderea în flagrant a lui „Marcel“ care sustrăgea produse din întreprinderea unde își desfășura activitatea ; cercetarea lui „Karol“, întrucât săvârșise un accident de circulație cu pierderea vieții de către victimă ; reținerea lui „Jeni“ pentru vagabondaj și prostituție.

Declarațiile infractorilor la organul de cercetare penală lămuresc pe deplin cazul. Să le dăm cuvântul :

— „Karol“ : „Jeni“ mi-a confiat că s-au hotărât să fugă peste graniță, scop în care au pregătit un plan ; că din grup mai fac parte 5 băieți și o stewardesă de la TAROM, care efectuează curse între Sibiu și București. Mi-a propus să plec și eu cu ei și, în același timp, să-i ajut

în sensul de a le da pistolul pe care îl aveam la domiciliu. Bineînțeles că acest pistol nu funcționează, ci doar poate speria pe cineva. După ce l-am găsit, l-am recondiționat; arată ca un pistol adevărat. Despre existența acestui pistol „Jeni” știa. Ea mi-a spus că planul lor este următorul: grupul care intenționează să fugă a intrat în relații cu o stewardesă. Aceasta urmează să introducă pistolul în avion, precum și cuțite de luptă pe care să le ascundă și să le predea grupului respectiv după ce avionul se pune în mișcare. „Jeni” mi-a relatat că băieții din grup au studiat modul cum este asigurată securitatea aeronavei în zbor, unde stau luptătorii care însoțesc avionul. Ei au pus la punct toate amănunțele în legătură cu deturnarea și modul de acțiune. Printre altele, „Jeni” mi-a relatat că stewardesa va preda pistolul și cuțitele grupului, în momentul în care va duce tava cu cafele și băuturi, iar ei se vor îngriji ca, în ziua respectivă, să ocupe o bună parte din locurile avionului, încît să poată imobiliza pe luptători, după care să oblige echipajul avionului să schimbe direcția, să ajungă în Franța, ținînd sub amenințare echipajul pînă ce vor vedea din avion Turnul Eiffel.

Eu nu le-am promis nimic, doar că o voi căuta pe „Jeni” la Sibiu, lucru pe care l-am făcut de mai multe ori. Cu aceste prilejuri, „Jeni” mi-a confiat mai multe amănunte despre fugă, și anume: grupul este organizat și condus de un oarecare „Marcel”, prieten și vecin cu ea, pe care la a doua vizită în Sibiu mi l-a prezentat.

„Marcel” mi-a spus că este de acord să mă primească în grupul lor, confirmîndu-mi cele spuse de „Jeni”. La domiciliul său mi-a arătat un cuțit pumnal, cu două tăișuri, precizînd că va confecționa și altele pentru a le folosi în acțiune.

...Pistolul despre care este vorba în declarație se află la domiciliul meu, ascuns sub dulapul din sufragerie“.

— „Jeni”: „Despre intențiile mele de fugă din țară, prin deturnarea unui avion, am vorbit cu „Marcel”. El m-a instruit și mi-a dat sarcina să-l caut pe „Karol”, să-l atrag în grup și să ne dea pistolul, să-i transmit că la Sibiu sîntem organizați într-un grup în scopul plecării ilegale din țară prin deturnarea unui avion de pe cursa București-Sibiu, scop în care am fi intrat în relații cu o însoțitoare de bord ce urma să ne ajute.

„Marcel” mi-a dezvăluit că planul lui prevede ca unul din grup să se așeze în partea din spate a avionului, pentru a imobiliza pe luptători, altul în față, pentru a intra în cabina piloților, iar eu să rămîn în mijlocul pasagerilor, în scopul definitivării planului. „Marcel” urma să facă deplasări la București cu avionul pentru a completa studiul și planul de deturnare. El trebuia să stabilească ce cantitate de carburant are un avion la bord, cît poate zbura, unde să se plaseze fiecare membru din grup. Și-a procurat o hartă pentru a calcula distanța București-Paris și necesarul de combustibil. O asemenea hartă am avut și eu la domiciliu, fiindu-mi ridicată la percheziție.

În grup s-a discutat și despre eventuala confecționare de către noi a mai multor pistoale, fie artizanal, fie după sistemul matriței, în serie,

prin turnarea pieselor dintr-un anumit aliaj. Ideea cu matrița a fost a lui „Marcel“, însă „Karol“ i-a explicat că nu se poate.

Întrebându-l pe „Marcel“ cu cine urmează să deturnăm avionul, mi-a răspuns că oameni de încredere pentru asemenea acțiuni sînt.

Declar că personal nu știu și nu cunosc să fie amestecată în această acțiune de deturnare vreo stewardesă, aceasta fiind un personaj inventat și inclus în planul lui „Marcel“ pentru a ne determina pe noi să luăm parte la acțiune și, în special, pe „Karol“ pentru a ne procura armament.

Recunosc că i-am împărtășit planurile, intenționînd să particip la acțiunea de deturnare, în scopul de a ajunge în S.U.A., unde se găsește fostul meu concubin“.

— „Marcel“, cunoscut și cu porecele „Asu“ și „Georgini“ : „...Am discutat de mai multe ori cu „Jeni“ despre faptul că o serie de tineri, atît cunoscuți de-ai ei, cît și de-ai mei, au reușit, prin diferite procedee, să fugă din țară. În timp ce discutam cu „Jeni“ despre modalitatea de a fugi din țară, aceasta mi-a povestit că ea îl cunoștea pe „Karol“, care era amator de a pleca în orice mod din țară. Am rugat-o pe „Jeni“, iar ea a fost de acord, să-l invităm pe „Karol“ la Sibiu, să avem o discuție în trei, pentru a-i cunoaște intențiile și să discutăm împreună modalitățile de evaziune.

„Karol“ mi-a confirmat ceea ce îmi spusese anterior „Jeni“, despre faptul că are la domiciliul său un pistol. La rîndul meu, i-am arătat cuțitul tip stilet. Împreună cu „Karol“ și „Jeni“ am discutat varianta de a fugi din țară. În situația în care am deturna un avion din Sibiu, s-a discutat cum să procedăm ca să fim siguri că ajungem într-o țară capitalistă și problema dacă avionul are suficient carburant. Eu am sugerat ideea că cel mai potrivit ar fi să fugim în Franța, avînd ca reper Turnul Eiffel, care poate fi văzut din avion și atunci am fi siguri că ne aflăm deasupra teritoriului francez.

Este adevărat că la domiciliul meu, cu ocazia percheziției efectuate de organele de miliție, s-au descoperit un cuțit tip stilet, o hartă cu zborul avioanelor editată de TAROM, mai multe obiecte primite de la un străin pentru a le comercializa, precum și mărfuri sustrase din întreprindere. Recunosc că am săvîrșit faptele pe care le-am descris mai sus și îmi dau seama că ele sînt destul de grave“.

...Proiectata „călătorie“ a lui „Marcel“ și a complicilor săi a fost anulată. Au fost trimiși în justiție pentru săvîrșirea infracțiunii de asociere în grup, prevăzută de art. 323, al. 1 Cod penal. „Marcel“ urmează să răspundă și pentru infracțiunea de furt din avutul obștesc, prevăzută de art. 208 raportat la art. 224 al. 1. Cod penal.

Colonel Ion POIANA
Maior Nicolae TOMA

EXPLOZIA PUTEA FI EVITATĂ ?

Lucrările de montaj al celei mai moderne instalații de fabricare a amoniacului, achiziționată de statul nostru de la o firmă străină, se apropiau de sfârșit. Încă o zi, două și colosul de oțel, înălțat cu eforturi deosebit de mari, urma să intre în probe tehnologice pentru verificarea parametrilor și producerea mult așteptatului amoniac, materia primă a îngrășămintelor azotoase.

Specialiștii chimiști care concurau la montaj se mândreau că ei vor fi aceia care vor reuși să stăpânească colosul ce reprezenta cea mai nouă cucerire a științei și tehnicii mondiale. Pregătirea lor temeinică de specialitate se vedea în curajul cu care acționau la manevrele locale, sub ochii atenți ai partenerilor străini care verificau modul cum au prins viață planurile tipărite.

Montajul instalației unicat cerea o încordare mai mare a minții și brațelor. Miile de metri de conducte legând compresoarele de aer cu coloanele de sinteză; cuptoarele uriașe, cu sobele de ardere simetrice așezate, evidențiau înfrumusețea montajului.

Mulți dintre specialiștii străini dovediseră că apărau interesele firmei cu mult devotament, arătându-se bine pregătiți în calitatea lor de asistenți tehnici. Unii însă își petreceau timpul liber prin marile restaurante ale Capitalei și veneau în șantier mahmuri, nervoși, fără poftă de muncă.

Pînă la terminarea probelor tehnologice răspunderea pentru buna funcționare și atingerea parametrilor proiectați revenea partenerului străin, aceasta încheindu-se odată cu predarea instalației părții române.

Lucrările de montaj s-au terminat: ziua pornirii sosise. Totul se liniștise ca și cum nimeni nu se mai afla în această cetate a chimiei. Operatorii nerăbdători erau la posturile lor pentru a urmări comportarea mașinilor. Cazanul de aburi fusese aprins și ridică vertiginos temperatura. Trebuia să se efectueze spălarea interioară a instalației înainte de a se începe procesul de fabricație a amoniacului. La tabloul de comandă, situat deasupra hălei compresoarelor, inginerii, maștrii și operatorii, laolaltă cu spe-

cialiștii străini, urmăreau aparatele de măsură și control, clătînd mulțimi din cap.

Din partea firmei străine, specialistul „Ferry” conducea procesul; cei doi operatori români „Chivu” și „Ionică” executau comenzile primite de la acesta. Pe platformă alți operatori urmăreau funcționarea mașinilor.

„Ferry”, așezat pe un scaun în fața pupitrului de comandă, resimțea oboseala „petrecerii” din noaptea trecută, de la Athenê Pallace. Nu reuși să-și revină nici după ce, părăsindu-și pentru o clipă postul, își spălă fața cu apă rece. Capul continua să-l doară îngrozitor. Ar fi fost mai bine să li cerut rezidentului să-l schimbe, însă acum era prea târziu. Reveni la pupitru și urmări procesul ce se desfășura sub ochii săi. Spălarea instalației era pe sfârșite, urmînd ca în coloane să fie introdus gazul de sinteză.

Cei doi operatori români au efectuat manevrele, anunțînd totodată pe colegii lor din hălă compresoarelor începerea procesului de fabricație a amoniacului. Acele aparatelelor

de măsură s-au ridicat vibrând ușor în jurul cifrelor indicând temperatura și presiunea la care se ajunseser. Penițele acestora zgîriau liniștite diagramele de hîrtie ce urmau să fie studiate a doua zi de grupul de specialiști pentru a concluziona mersul procesului.

„Ferry” nota plictisit în registrul de comenzi momentul introducerii gazului de instalație. La un sfert de oră după aceasta, el comandă celor doi operatori introducerea aerului. Operatorii l-au privit surprinși. A introduce aer în conductele în care se află gaz de sinteză la temperatura de 700 grade și peste 400 atmosfere presiune, înseamnă să se facă un amestec exploziv. Ca urmare ei s-au apropiat de „Ferry”, cerîndu-i să repete comanda. În puținele cuvinte românești pe care le învățase „Ferry” repetă nervos: aer, aer. În zadar încercă „Ionică” să-i explice pericolul ce-l reprezintă introducerea aerului că „Ferry” nici nu-l auzea. El consemnase deja în registrul de comenzi introducerea aerului. În fața acestei situații, „Ionică” ieși în fugă pentru a transmite neîntîrziat conducerii manevra dictată de străin. La celălalt capăt al firului i s-a comunicat: „Nu introduceți aer. Vin imediat”. Dar manevra nu a

mai putut fi oprită, deoarece „Ferry” personal operează introducerea aerului.

„Ionică” se repezi la butonul de avarie dar, în acel moment, o bubuitură puternică cutremură întreaga platformă. Explozia ce s-a produs a fost auzită pînă în oraș.

Oișterul de securitate care, alături de ceilalți specialiști, veghease ca lucrările să decurgă normal, a înțeles că se petrecuse ceva grav. Se urcă în mașină și se avîntă cu toată viteza spre Combinatul chimic.

Pe lîngă halele compresoarelor grămezi de cioburi de sticlă și conducte aruncate unele peste altele dovedeau că avusese loc o explozie puternică.

Ajuns la tabloul de comandă, cei doi operatori români i-au relatat, pe scurt, cele întîmplate, arătînd spre „Ferry” care ședea la pupitru, cu capul în palme, nemișcat, fără pic de sînge în obraz. În cîteva clipe, oișterul hotărî începerea neîntîrziată a cercetărilor pentru a nu da posibilitate străinului să distrugă registrul în care consemnase comanda greșită, singurul document prețios în dovedirea vinovăției sale. Se apropie de „Ferry” și, cu o mișcare energică, trase registrul de sub coatele acestuia. Luat prin surprindere, străinul nu a reacționat imediat, ca

apoi, să se repeadă spre oișter pentru a reintra în posesia prețiosului document.

— Ușurel, domnule, că ne trebuie registrul, îi spuse oișterul. Mii de scuze dacă v-am trezit, adăugă cu puțină ironie.

„Ferry” tremura tot. Fie de ciudă că i se luase registrul, fie de teama urmărilor neglijenței sale.

Lăsîndu-l pe „Ferry” în grija lui „Ionică”, oișterul, însoțit de „Chivu”, coborî pe platformă, unde-i găsi pe toți operatorii la posturile lor, nevătamați, dar speriați de acest eveniment neașteptat.

— Nu vă îndepărtați de instalații, tovarăși, le spuse oișterul, și mai ales nu permiteți să fie mișcat ceva din loc pînă nu veți fi anunțați că s-a terminat cercetarea.

În acel moment, directorul combinatului se îndreptă spre platforma avariata. Oișterul îi relată cele ce auzise, arătîndu-i, totodată, registrul. După ce parcurse cu privirea notările făcute de străin, spuse cu amărăciune:

— Ce om nenorocit. Toate strădaniile noastre de a pune la termen în funcțiune instalația au fost zadarnice. Apoi, tăcuși, își continuă drumul pe lîngă coloanele lungi de țevi deplasate sau aruncate de la locul unde fuseseră montate. La rezervorul se-

cundar o conductă groasă se căsca lăsînd să se vadă interiorul înnegrit de iumul exploziei. Era locul unde gazul de sinteză a făcut impactul cu aerul și a produs ruptura.

În timp ce examinau avariile suferite de secția amoniac, discuția le-a fost întreruptă de către „John”, rezidentul firmei care, cu o figură răvășită din pricina alcoolului consumat, se repezi spre director, fără nici o urmă de politețe, să-i smulgă registrul din mîină. Sesizînd intenția străinului, directorul înmîină olișterului registrul și acesta, retrăgîndu-se, dispăru pentru un moment.

Revenind la secția amoniac, unde discuțiile între rezident și director nu mai conțineau, olișterul puse registrul pe masă. Rezidentul s-a repezit, ridicîndu-l și strîngîndu-l irenetic la piept. Directorul a încercat să-l oprească, dar un semn scurt al olișterului îl făcu să se retragă. Înțelesese...

Nu trecu mult și își făcu apariția grupa operativă pentru efectuarea cerce-

tării la fața locului. Olișterul le făcu semn să-l însoțească și ieșiră lăsînd pe cei doi să-și continue discuțiile contradictorii.

Comisia tehnică, ce fusese alcătuită din rîndul specialiștilor români, stabilise clar că explozia se produsese dintr-o manevră greșită. Specialiștii străini care concureau la cercetare, deși erau convinși de cauzele exploziei, căutau să dea vina pe... cei care au montat instalațiile, adică pe partea română.

Cercetarea făcută de comisia tehnică, împreună cu datele obținute de grupa operativă a securității concluziona vinovăția operatorului „Ferry”.

Președintele firmei, chemat de urgență de conducerea combinatului, după ce i s-a arătat fotocopia filei din registrul de comenzi, scrisă de „Ferry”, a avut o discuție cu acesta în prezența lui „John”. După tonul dialogului, se părea că întrevederea nu fusese prea amicală.

La consfătuirea din biroul directorului, s-a con-

cluzionat că reparațiile însumau circa 9 milioane lei. Pus în fața unor probe de necontestat, președintele firmei a acceptat plata.

Timp de două săptămîni s-a lucrat fără întrerupere la remedierea avariilor provocate de explozie. Probele tehnologice au fost reținute și amoniacul a fost obținut la parametrii proiectați. Se vedea satisfacția, dar cu ce eforturi...

Această explozie se produsese din vina partenerului străin, dar putea fi totuși evitată dacă s-ar fi adoptat unele măsuri privind pregătirea olișterilor în probleme privind funcționarea instalațiilor și desfășurarea procesului tehnologic. De asemenea ar fi fost necesară instruirea mai temeinică a colaboratorilor de la tabloul de comandă pentru a acționa cu mai multă fermitate în astfel de împrejurări.

A fost o lecție aspră, dar s-au tras multe învățăminte.

Locotenent-colonel

Gheorghe COSTEA

Locotenent-colonel

Constantin PUȘCACIU

Implicații pentru munca de securitate ce decurg din imunitățile și privilegiile diplomatice (III)

Drepturile speciale de care se bucură misiunile diplomatice și personalul lor — cunoscute sub denumirea de *imunități și privilegii diplomatice* — sînt destinate să creeze cadrul de siguranță necesar desfășurării activității acestora, ca organe de relații externe ale statelor. Dealtfel, în preambulul *Convenției de la Viena din 1961* se spune că scopul imunităților și privilegiilor diplomatice este nu de a avantaja pe diplomați, ci de a asigura îndeplinirea eficace a funcțiilor misiunilor diplomatice, ca organe de reprezentare ale statelor.

Practica muncii de securitate a evidențiat că aceste avantaje legale sînt exploatate în permanență de serviciile de spionaj, prin trimiterea în țara noastră de cadre și agenți sub acoperire diplomatică.

O problemă cu implicații directe pentru activitatea ce o desfășurăm o constituie *privilegiul ce-l au diplomații de a nu-și notifica deplasările* efectuate în teritoriu. De această prevedere caută să profite îndeosebi atașații militari, în încercările lor de a se deplasa inopinat în anumite zone, în condiții cit mai discrete, pentru a întreprinde acțiuni cu caracter informativ.

Acest privilegiu — al neobligării la notificarea deplasărilor din localitatea de reședință — este exploatat tot mai intens și de alte cadre sau agenți de spionaj, atunci cînd au de îndeplinit sarcini informative în diferite zone ale țării.

Spre exemplu, diplomatul occidental „*Andrei*“, cadru de spionaj, s-a deplasat inopinat într-o localitate din teritoriu situată la peste 500 km, călătoria efectuînd-o cu avionul. Ajuns în localitate, a rezultat că majoritatea timpului, pînă a doua zi cînd a revenit în orașul de reședință, și l-a petrecut în hotel, fără a desfășura vreo activitate. Ulterior, s-a stabilit că „*Andrei*“ folosea asemenea deplasări pentru ca la înapoiere să călătorească în același avion cu un cetățean român, aflat de mai mult timp în atenția serviciului de spionaj respectiv. Acest exemplu scoate în evidență, pe de o parte, ingeniozitatea ce stă tot mai mult la baza unor astfel de acțiuni, dar și faptul că oricît de bine ar încerca să acționeze un cadru de informații, în activitatea lui apar și momente de slăbiciune sau chiar greșeli, care pot avea o valoare deosebită dacă sînt cunoscute la timp de organul de contraspionaj.

Acest caz evidențiază necesitatea imperioasă de a cunoaște în cele mai mici detalii activitatea și comportarea unui cadru de informații, pe tot timpul cât se află la post. Numai pe baza unei cunoașteri profunde se poate ajunge la identificarea scopului informativ urmărit de spion și înlăturarea variantelor cu caracter de dezinformare pe care acesta încearcă să ni le plaseze.

Privilegiul nenotificării deplasării este exploatat de cadrele și agenții de spionaj cu acoperire diplomatică și pentru realizarea de contacte „fulger” sau îndeplinirea altor sarcini informative în zone turistice ale țării. Se remarcă tot mai mult predilecția de a acționa în anumite zile sau ore când scontează că autoritățile nu se află în alertă sau acționează cu efective restrânse (de exemplu, în zile de sărbători legale, la ore matinale sau foarte târzii, precum și pe timpul nopții, în mod legendat). De multe ori, activitățile „la vedere” din timpul zilei au caracter de dezinformare. Din aceste considerente se impune ca măsurile ce se întreprind asupra unui diplomat spion să aibă continuitate, pentru a putea descifra acțiunea informativă din noianul activităților de dezinformare, pentru mascare, derută și plasare a autorităților pe piste false.

Mai trebuie avut în vedere, de asemenea, că anumiți diplomați-spioni se deplasează în zone „neutre” unde realizează contacte informative cu persoane care vin din alte localități. Așa a procedat, spre exemplu, diplomatul spion „Tudor”, care s-a deplasat într-un centru universitar din teritoriu „pentru a lua legătura cu lectorul”, conațional al său. În urma măsurilor de control întreprinse a rezultat că întâlnirea cu lectorul a reprezentat doar un pretext, respectiv partea de dezinformare din planul acțiunii sale. În realitate, „Tudor” a contactat în condiții discrete pe cetățeanul român „Victor” venit în vizită la rude din alt centru universitar, ambii cazându-se la același hotel. Contactul s-a realizat seara târziu, când spionul se înapoia de la o masă oferită de lector. Obținerea unei asemenea informații a fost posibilă pentru că prezența spionului în zonă a fost tratată cu toată seriozitatea, acționându-se cu scrupulozitate și nu cu superficialitate, formal.

Statutul diplomatic cuprinde și alte imunități și privilegii. Dintre acestea, *inviolabilitatea* este una dintre cele mai vechi imunități diplomatice, consacrată în articolele 22, 24 și 30 ale *Convenției de la Viena*. Această inviolabilitate are o dublă consecință; pe de o parte, statului acreditar îi incumbă obligația de a nu lua nici o măsură de constrângere (executare silită, arestare, detenție) față de misiunea diplomatică și față de membrii ei, iar pe de altă parte, de a le acorda o protecție specială, materială și juridică.

Inviolabilitatea misiunii diplomatice presupune :

● *Inviolabilitatea sediului*, care constă în interzicerea pătrunderii în localurile misiunii diplomatice fără consimțământul șefului misiunii.

Dacă, spre exemplu, un reprezentant al autorităților din statul acreditat se prezintă direct la misiunea diplomatică spre a remite un act, o citație, aceasta poate fi interpretată ca o nerespectare a inviolabilității. De aceea, pentru a evita complicațiile, orice demers de acest gen trebuie făcut prin Ministerul Afacerilor Externe.

Se mai pune problema : dacă a izbucnit un incendiu la o ambasadă, pot autoritățile competente să pătrundă în localul acesteia? Răspunsul este unul singur : fără permisiunea șefului misiunii, nu poate pătrunde în ambasadă nici o autoritate a statului acreditat.

În legătură cu inviolabilitatea misiunii, se pune și problema *azilului diplomatic*, adică dacă misiunile diplomatice au dreptul de a acorda protecție cetățenilor statului acreditat, urmăriți de autoritățile acestuia pentru comiterea de infracțiuni, care încearcă să se refugieze în localul lor. Curtea internațională de justiție a statuat că nu există nici o regulă de drept internațional care să consacre azilul diplomatic, acordarea acestuia fiind un amestec în treburile interne, o știrbire a suveranității statului acreditat.

Problema inviolabilității sediului misiunii diplomatice are, prin urmare, o semnificație deosebită pentru organele de securitate, în situația în care de acest drept beneficiază unul sau mai mulți spioni ce acționează împotriva țării noastre sub acoperire diplomatică. În asemenea condiții, ne confruntăm cu situațiile menționate, care îi avantajează pe spioni. Totuși, aceasta nu înseamnă că problema e fără soluții, iar cadrele de securitate trebuie să asiste dezarmate la încălcarea legilor și săvârșirea de acte care periclitează securitatea statului. Această particularitate impune ca măsurile ce se întreprind să poarte amprenta unui grad sporit de calificare, curaj și competență profesională, a unei înalte responsabilități pentru a nu prejudicia relațiile diplomatice ale țării noastre cu un stat sau altul, dar și pentru a nu permite — sub paravanul imunității diplomatice — comiterea de acte ostile.

Totodată, mai trebuie avut în vedere și faptul că ascunderea spionului în spatele inviolabilității sediului misiunii diplomatice se dovedește în practică doar un avantaj aparent pentru el. Ca să obțină informații secrete, spionul se vede, de cele mai multe ori, obligat să iasă din sediul misiunii și să acționeze pe un teren al nostru, care nu-i mai conferă inviolabilitatea locului. Pentru aceasta sînt necesare cel puțin două condiții și anume : să veghem ca deținătorii de secrete să respecte legea și să nu se ducă ei la spioni în incinta misiunii diplomatice ; să-l atragem pe spion în locuri convenabile, unde să acționăm sigur și ofensiv. Procedînd în acest mod, apărăm datele secrete și pe deținătorii lor, fără a afecta relațiile diplomatice.

● *Inviolabilitatea documentelor misiunii, a arhivelor, a corespondenței diplomatice.* Potrivit art. 24 din *Convenția de la Viena*, acestea sînt inviolabile în orice moment și în orice loc s-ar afla. Această inviolabilitate este absolută și durează și în caz de rupere a relațiilor diplomatice sau de conflict armat. Valiza diplomatică nu poate fi deschisă sau reținută.

Implicația pentru munca de securitate este că, în practica serviciilor de spionaj, valiza diplomatică prezintă o importanță deosebită.

Legătura secretă dintre spionii din ambasadă și centrală este facilitată în condiții de securitate deplină de această inviolabilitate. Din moment ce o informație secretă a ajuns în valiza diplomatică, de regulă, drumul ei spre centrala serviciului de spionaj nu mai poate fi oprit, dar în anumite împrejurări poate fi controlat prin măsuri specifice.

● *Inviolabilitatea membrilor misiunii.* Personalul diplomatic al unei misiuni beneficiază de inviolabilitatea locuinței, a persoanei și bunurilor sale. În art. 30 pct. 1 din *Convenția de la Viena* se stipulează că locuința particulară a diplomatului se bucură de aceeași inviolabilitate ca și localurile misiunii.

Inviolabilitatea domiciliului diplomatului nu înseamnă că organele de securitate nu au dreptul să acționeze împotriva aceluși diplomat care depășește limitele legale pentru care îi este recunoscut acest privilegiu. Dacă el își folosește domiciliul pentru a desfășura activitate de spionaj sau a întreprinde alte acțiuni ostile statului nostru, avem nu numai dreptul, ci și datoria de a iniția măsuri specifice, calificate, de demascare și curmare a acestora. Desigur că și în asemenea situații este nevoie de discernămint și de o pregătire minuțioasă a fiecărei măsuri.

Unele implicații pot apărea și cu privire la *imunitatea de jurisdicție* a misiunii și personalului diplomatic.

Imunitatea de jurisdicție înseamnă nesupunerea judecării tribunalelor statului acreditat și constituie un tratament special, acordat misiunilor diplomatice și membrilor personalului diplomatic, pentru a le permite să-și îndeplinească în condiții optime funcțiile ce le revin.

Imunitatea de jurisdicție nu înseamnă scutirea diplomaților de una din obligațiile lor fundamentale și anume: respectarea legilor statului acreditat. În caz de încălcare, sint apărați prin imunitate doar de sancțiunea legilor respective, dar acest lucru nu înseamnă că nu se pot lua nici un fel de măsuri.

De exemplu, în cazul imunității de jurisdicție penală, dacă un diplomat a comis o infracțiune, el este absolvit de sancțiunea legii penale, neputând fi arestat sau judecat. Poate fi însă declarat *persona non grata*. În practică au existat situații când s-a recurs la o asemenea măsură în cazul unor diplomați. Cauza a constituit-o depășirea funcțiilor ce le aveau și, în special, a funcției de informare. Nemulțumindu-se cu informarea licită, unele guverne încredințază „sarcini speciale“ anumitor „diplomați“ care, la adăpostul privilegiilor și imunităților diplomatice, desfășoară activitate de spionaj sau inițiază alte acțiuni de amestec în treburile interne ale statului acreditat.

În activitatea ce o desfășurăm trebuie avut în vedere că declararea ca *persona non grata* a unui diplomat ridică probleme cu implicații deosebite în sfera relațiilor bilaterale la nivel statal. De aceea, sint de preferat acțiunile care vizează *compromiterea spionului* și, pe această bază, determinarea centralei să-l retragă de la post. Procedind astfel, ajungem la același scop — îndepărtarea spionului din țară — fără a afecta relațiile diplomatice. În plus, ne asigurăm și un alt avantaj, respectiv, inițierea de jocuri operative, de pătrundere în serviciile de spionaj dușmane.

Cu privire la *imunitatea de jurisdicție administrativă* prevăzută de art. 31 din *Convenția de la Viena*, aceasta se aplică în special în cazul contravențiilor la normele legale ce reglementează circulația pe drumurile publice, diplomatul neputând fi supus unei amenzi.

În asemenea situații, autoritățile statului acreditat pot să trimită misiunii o notă prin Ministerul Afacerilor Externe prin care să ceară respectarea dispozițiilor legale din partea diplomatului contravenient. În

caz de repetare, statul acreditat poate recurge la măsura ridicării permisului de circulație.

Actul normativ emis pentru reglementarea circulației în țara noastră a membrilor misiunilor diplomatice, respectiv H.C.M. 2373/1969, oferă posibilități legale de acțiune și pentru cadrele de securitate cu atribuții în contracararea acțiunilor cadrelor și agenților de spionaj cu acoperire diplomatică. Astfel, în Hotărâre se precizează că, din motive de securitate națională, accesul în unele locuri și pe anumite itinerarii este interzis sau altfel reglementat, lucru de care trebuie să țină cont și misiunile diplomatice.

Aceasta ne oferă atât dreptul, dar mai ales datoria de a acționa prompt în cazul în care ne sesizăm că anumiți diplomați se „rătăcesc” în zone interzise.

În asemenea situații conduita noastră trebuie să fie intransigentă. Nu trebuie să ne întrebăm dacă diplomatul „o fi greșit sau nu”, ci trebuie să-i dovedim prezența sau faptul de a fi fotografiat în locuri interzise și să raportăm imediat situația pe cale ierarhică, pentru a se lua măsurile ce se impun de către organele în drept.

Imunitățile de ordin vamal, fiscal, de asigurări sociale pot să determine, de asemenea, implicații pentru munca organelor de securitate.

Spre exemplu, în articolul 36 al *Convenției de la Viena* se prevede că diplomatul este scutit de inspecția bagajelor, cu condiția să nu existe motive serioase de a se crede că acestea conțin obiecte care nu fac parte din cele destinate uzului misiunii sau personal, ori lucruri al căror import sau export este interzis de legislația statului acreditat. În cazul când există suspiciuni întemeiate că bagajele conțin astfel de obiecte, organele statului acreditat pot să le deschidă. Inspecția trebuie făcută în prezența reprezentantului diplomatic.

Trebuie menționat că, potrivit reglementărilor române în vigoare, importul și exportul bunurilor membrilor personalului misiunilor diplomatice se efectuează pe baza cererilor de import și export cu scutire de taxe vamale, la care se anexează un inventar complet al acestor bunuri.

În situația unor bunuri importate anterior, fără inventarul întocmit cu prilejul importului și avizat de organele vamale, exportul nu poate fi făcut decât cu avizul Comisiei Centrale de Stat a Patrimoniului Cultural Național.

De avizul aceleiași comisii este nevoie și în cazul bunurilor culturale ce nu fac parte din patrimoniul cultural național, dar sînt creații ale autorilor în viață, transmise cu titlu oneros sau gratuit membrilor misiunilor diplomatice.

Cunoașterea unor asemenea prevederi este necesară întrucît din practica muncii a rezultat că unii diplomați încearcă să eludeze prevederile legale, pentru a scoate din țară opere de artă sau alte valori deosebite.

Rolul hotărîtor în prevenirea unor astfel de acțiuni ale diplomaților revine muncii informativ-operative, pentru a se cunoaște din timp intențiile de însușire pe nedrept a unor asemenea valori și, pe această bază, să se adopte măsuri corespunzătoare.

Maior Gheorghe ILIE

DIN ARSENALUL SPIONAJULUI ECONOMIC

În țările capitaliste, spionajul economic, ca fenomen specific, determinat de goana după profituri cât mai mari, este în continuă creștere. Ca urmare a „cererii”, o serie de firme s-au specializat deja în producerea de avaratură și echipamente care să faciliteze realizarea obiectivelor de spionaj, precum și descoperirea și scoaterea din funcțiune a mijloacelor de ascultare și supraveghere ale concurenților. Astfel, firma engleză „Allan International” fabrică echipamente pentru emisie și ascultare secretă. Din această categorie face parte și stiloul emițător (fig. 1.) Micro-

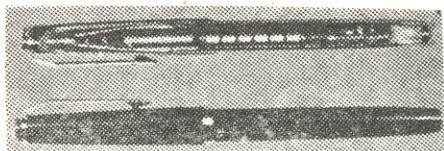

Figura 1

fonul încorporat este atât de sensibil, încât recepționează vocea umană chiar la o distanță de 15 metri, emițând până la 50 metri. În timpul scrisurii, înregistrările sînt de mai slabă calitate, deoarece scîr-

țitul penitei pe hîrtie constituie un impediment. Schematic, stiloul emițător arată ca în fig. 2.

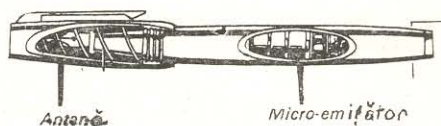

Figura 2

Firma mai produce minuscule aparate de formatul unor pachete de țigări, care înlesnesc ascultarea de convorbiri timp de 600 ore, „microfoane cu cavitate pneumatică”, nedetectabile cu mijloacele de verificare antiemițător obisnuite, care amplifică semnalele sonore ale pereților și ușilor, permițînd audierea convorbirilor din camere alăturate. Aceeași firmă realizează și dispozitive de ascultare de mărimea unei bucăți de zahăr cubic; singurul inconvenient constă în găsirea unor surse de alimentare care să le asigure un timp lung de funcționare.

Brelocul minuscul (fig. 3) este în fond un microemițător realizat de firma ame-

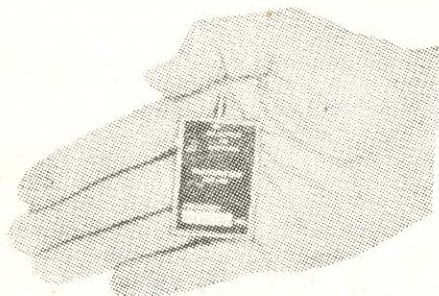

Figura 3

ricană „A.I.D.”, care se aplică pe bordul autoturismului, se „uită” pe pernă, sau se lipește pe partea interioară a caroseriei. De asemenea, emițătoarele de acest gen pot fi montate și în prizele de curent (fig. 4), în diferite obiecte, ca scrumiere,

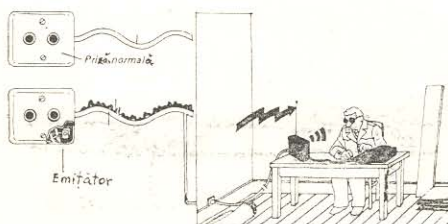

Figura 4

brichete sau în ceasul de mână, cum sînt cele realizate de societatea „Sipe Electronic” din R.F.G. (fig. 5 și 6), precum și

Figura 5

Figura 7

în inelul din deget (fig. 7). Emisia se face, de obicei, pe banda cuprinsă între 85—

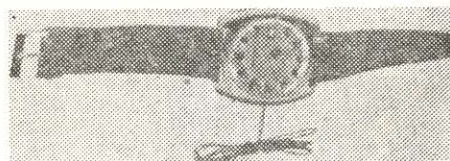

Figura 6

110 MHz sau 150—450 MHz. Pentru ascultare, se folosește un receptor obișnuit cu selectivitate sporită.

Firma „Allan International” mai produce camere de luat vederi, care detectează obiectele pe baza emisiunii de radiații infraroșii, la o depărtare de 10 km., chiar și pe timp de noapte.

„Audiotel International” din Anglia a realizat aparatul din fig. 8, cunoscut sub

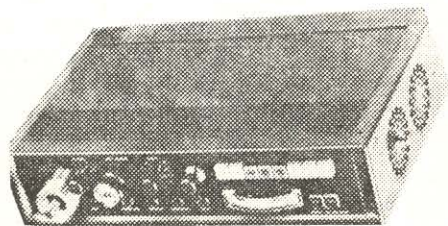

Figura 8

numele de „Scanlock Mark 5”, pentru depistarea eventualelor emițătoare.

Dar electronica pusă în slujba spionajului nu a scăpat din vedere nici posibilitățile de aflare a unor secrete prin supravegherea și ascultarea convorbirilor telefonice. Cum rareori se poate instala o stație de ascultare permanentă în subsolul imobilelor, conversațiile sînt captate și retransmise de un emițător cu modulație în frecvență, care are mărimea unui bob de orez, ceea ce permite ca stația de ascultare să se depărteze mult de locul supravegheat. Dar pentru interceptarea concomitentă a 24 de linii, „Audiotel Inter-

national" a creat un nou aparat (fig. 9). În cazul când convorbirea este importantă se pot lua note sau înregistra pe magne-

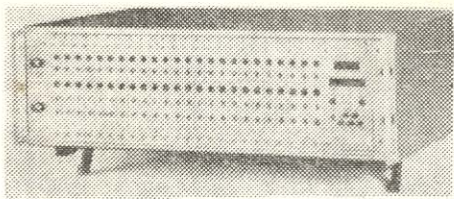

Figura 9

tofon. Cu ajutorul unui dispozitiv care numără impulsurile electrice se identifică numărul de telefon chemat, înregistrându-se, în același timp, ziua, ora și minutul conversației.

Pentru a se detecta folosirea mijloacelor de ascultare electronică, mai multe firme străine au realizat așa-numiții „analizatori de linie” care, de fapt, sînt niște aparate de măsurare a intensității, tensiunii și impedanței. Totodată, unele aparate dispun de un dispozitiv de asigurare a securității secretului convorbirilor. Un astfel de aparat, produs de o firmă britanică, se numește „linie pentru inter-

ferență, detectare și analiză”, pe scurt „Linda”, și beneficiază de ultimele cuceriri științifice în tehnologia circuitelor integrate. Firma pariziană „Protexarms” a confecționat echipamentul (fig. 10), numit „TAE-001”, în vederea detectării locurilor

Figura 10

unde se interceptează convorbirile telefonice. În S.U.A., firma „Lea” a realizat și comercializează deja „Line Mark 640”, care creează o rețea de bruiaj continuu, astfel încît numai abonații pot să se audă între ei.

Traducere și prelucrare Mihai DIANU

■ PSIHOPROFILUL

Într-o măsură din ce în ce mai mare, serviciile secrete ale marilor puteri recurg la psihoprofilul ca la un eficient mijloc care să servească la elaborarea de prognoze în domeniul evoluțiilor politice. În sensul modern al termenului, psihoprofilul se bazează pe lucrările unui istoric britanic (Renald Syme) care, studiind în profunzime semnamentele morale și intelectuale ale primului împărat al Romei antice, precum și ale familiei și susținătorilor acestuia, nu s-a oprit doar la câteva aparențe, ci a căutat să dea o a treia dimensiune evenimentelor. El s-a străduit astfel să stabilească mobilurile și țelurile acțiunilor, definind tipuri de reacții psihice și chiar procese de gândire.

Apoi, psihoprofilul a fost folosit din ce în ce mai frecvent de serviciile secrete engleze sub denumirea de „proso-profile”, iar după ultimul război mondial termenul de „prozopografie” — desemnând totalitatea procedeelelor utilizate pentru întocmirea psihoprofilurilor — a intrat în vocabularul curent al specialiștilor.

În accepțiunea generală a termenului, psihoprofilul este un studiu psihologic efectuat asupra unui subiect sau a unui grup de subiecți care cooperează într-o activitate de natură decizională, studiu ce are drept scop cunoașterea personalității acestora, a gradului lor de integrare în sistem, precum și evaluarea reacțiilor pe care, probabil, ei le-ar manifesta în niște situații speciale. Demn de reținut este însă faptul că, în vederea realizării unor psihoprofiluri exhaustive, serviciile secrete se folosesc de o largă gamă de procedee și mijloace, legale sau ilegale. Orice detalii privind caracterul, obiceiurile și înclinațiile — inclusiv starea sănătății și modul de reacție la situații neprevăzute etc. — constituie piese valoroase în mozaicul psihoprofilului subiectului luat în studiu. Pentru obținerea acestora sînt utile contactele directe (oficiale ori neoficiale), investigațiile privind atmosfera de lucru statornicită în diferite perioade între factorii de decizie colectivă, spionarea vieții particulare, observarea comportamentului individual în diverse momente ale luării deciziilor ș.a.m.d.

Rezultă deci că psihoprofilurile constituie un instrument de lucru mult mai complex decît o fișă de identitate obișnuită, arta utilizării lor sistematice reprezentînd azi o ramură distinctă de activitate specializată („prozopografia”).

■ „LEGEA G-10”

Controlul corespondenței poștale cu Răsăritul nu mai e demult un secret în R. F. Germania. Într-adevăr, s-a recunoscut în mod public de către însuși unul dintre șefii Cancelariei federale că „Serviciul federal de informații” (B.N.D.), aflat în subordinea acestei Cancelarii, controlează zilnic un uriaș volum de corespondență cu statele răsăritene (R.D.G., Cehoslovacia, Ungaria, U.R.S.S., România etc.).

Mai mult, există un cadru legal, adoptat de parlamentul R.F.G. cu numeroși ani în urmă, care asigură efectuarea fără prea multe probleme a controlului trimiterilor poștale („Legea G-10”).

Organele vest-germane specializate în acest domeniu își exercită atribuțiile spre a asigura o „profilaxie” care să contribuie la menținerea „securității, ordinii de drept și a celei de stat”. Potrivit punctului de vedere oficial, exprimat la nivelul Cancelariei, „profilaxia” menționată slujește... „cauza destinderii politice, întrucît nu se poate concepe destinderea fără stabilitate, iar aceasta, la rîndul ei, se bazează pe securitate politică și militară, capacitatea de apărare împreună cu politica destinderii fiind de natură să asigure pacea”.

Practic, controlul trimiterilor poștale se efectuează, de regulă, în conformitate cu o modalitate ca aceea prezentată în cele ce urmează.

La ora 7 dimineața, de la Oiciul poștal din München, Hopfenstrasse 10, se ridică sacii cu corespondență sosită din Ungaria, România, Cehoslovacia și Iugoslavia, adresată destinatarilor din localitate și din împrejurimi. Apoi, autoduba ce transportă sacii se deplasează la un kilometru distanță, în curtea casei din Schwanenthalerstrasse nr. 91. Aici se află „Centrala specială de prelucrare a datelor Bonn 2, sucursala München”, unde sacii cu corespondență sînt luați în primire, fiind apoi restituiți poștei (de regulă, după opt ore).

În celelalte orașe germane, controlul corespondenței se face în compartimente de muncă purtînd denumiri ca „Administrația federală de bunuri/bunuri speciale” sau „Serviciul de studii pentru probleme străine” — toate, de fapt, aflate în structura „Serviciului federal de informații” — (ce răspunde, ori de cîte ori este cazul, și unor cerințe ale contraspionajului).

Scrisorile sînt fotocopiate, expeditorii și destinatarii sînt luați în evidență, iar întreg volumul de date obținute pe aceste căi este exploatat de centrala BND. După cum s-a exprimat un specialist al acestei centrale, „se controlează intensiv tot ceea ce se poate obține”; interesează cu prioritate starea de spirit, informațiile politice, militare, datele despre persoane, situații, împrejurări etc.

■ „CEA MAI IMPORTANTĂ ARMĂ”

Actualmente, intensificarea pe toate căile a propagandei îndreptate împotriva țărilor socialiste reprezintă un obiectiv prioritar al autorităților S.U.A. Creșterea virulenței acestei propagande este promovată în mod practic îndeosebi de directorul Agenției de informații a S.U.A. („U. S. Information Agency”, prescurtat U.S.I.A.), dar tendința de mărire a „eficienței propagandei” urmează fidel o intenție exprimată în cercurile înalte ale administrației de stat americane și anume aceea de a face din mijloacele informării în masă „poate cea mai importantă armă dintre toate”.

Însuși postulul de radio „Vocea Americii”, în pofida faptului că și-a intensificat activitățile de propagandă anticomunistă pe toate lungimile de undă, i s-a reproșat o „...nepermisă slăbiciune” în domeniul propagandei proamericane și lipsă de discernămint pe linia selecției informațiilor destinate difuzării, precizîndu-se că asemenea informații pun uneori guvernul S.U.A. într-o lumină mult mai defavorabilă decît aceea pe care o propagandă cît de cît abilă trebuie s-o admită pentru a păstra aparențele democrației.

Beneficiind de dotări tehnice ultramoderne în domeniul radioelectronicii terestre și spațiale, organismele însărcinate de guvernul S.U.A. cu intensificarea propagandei au trecut la realizarea pe scară largă a unor programe de manipulare și dezinformare, menite să promoveze cu orice preț interesele hegemonismului american. Cadrul general al acestei propagande a fost stabilit în trei programe prezentate, în proiect, Congresului S.U.A. de către administrația Reagan: „planul politic”, „planul privind stimularea și sprijinirea disidenților în țările comuniste” și „planul privind exportul de democrație”.

■ EXTREMA DREAPTĂ ȘI POLIȚIA

Urmărirea acțiunilor ce au drept scop reorganizarea grupărilor de extremă dreaptă reprezintă o preocupare primordială a diverselor organe din Ministerul de Interne al Franței. În legătură cu această preocupare, cadrele cu atribuțiuni în această problemă din Ministerul de Interne au de executat numeroase misiuni pe linia asigurării securității în țară, a depistării legăturilor dintre extremiștii de dreapta din interiorul țării și aceia din exterior, precum și pe linia menținerii ordinii și liniștii publice.

Realitățile situației interne a Franței au arătat însă că ministerul respectiv este uneori depășit de diverse evenimente. Din acest motiv — potrivit unor informații date oficial publicității — pentru viitorul apropiat guvernul a preconizat considerabile creșteri ale numărului celor ce lucrează în diferite compartimente ale activităților de siguranță și poliție. În anul 1982, de exemplu, personalul organelor Ministerului de Interne din Franța va spori în total cu încă 6.000 de cadre. Printr-o asemenea mărire a efectivelor se va obține, totodată, o mai mare descentralizare a operațiunilor specifice organizate de acest minister.

Maior Nicolae OLTEANU

● De curînd, sub egida **Unității speciale de luptă antiteroristă**, a fost difuzată în unitățile **Ministerului de Interne**, prin grija **Serviciului editorial și cinematografic**, lucrarea intitulată **„Problematica actuală a acțiunilor teroriste“**, pe care o recomandăm în scopul desprinderii de concluzii și învățăminte pentru activitatea antiteroristă a întregului aparat.

În analizarea terorismului internațional, autorii lucrării pornesc de la înțelegerea trăsăturilor esențiale ce caracterizează acest fenomen în etapa actuală, și anume : **amplourea, mobilitatea, cooperarea, precum și sferale lui de manifestare**, stabilite pe baza unor criterii.

Pentru utilitatea cărții pledează toate aspectele de fond ale problemei, abordate într-o modalitate de largă accesibilitate și care vizează : **organizarea și pregătirea acțiunilor teroriste ; formele, metodele și procedeele de bază ale actelor teroriste ; mutațiile survenite în evoluția terorismului internațional ; concluziile și învățămintele pentru activitatea antiteroristă a organelor și formațiunilor Ministerului de Interne.**

„Problematica actuală a acțiunilor teroriste“ constituie, prin considerațiile de aleasă ținută profesională ale autorilor, susținute de o bogată cauzistică, un instrument necesar în activitatea de instruire a cadrelor noastre, **chemate să prevină și să combată, pe teritoriul Republicii Socialiste România, orice act terorist.**

Semnal editorial

● **„Creierul serviciilor secrete“** — traducere, tipărită și difuzată de **Serviciul editorial și cinematografic** — ne prezintă date și aspecte incitante despre personalitatea și activitatea unui fost șef al serviciilor secrete israeliene.

Este vorba despre Iser Harel care a sosit în Israel în anul 1929, venind din Uniunea Sovietică. **Caracter puternic și îndrăzneț, deosebit de instruit și avînd foarte mare putere de muncă**, a reușit, cu propriile idei, să pună pe picioare serviciile secrete israeliene și să elucideze cazuri dintre cele mai complicate, dovedindu-se un as al războiului din umbră. S-a retras din activitate datorită unui dezacord avut cu Ben Gurion și n-a mai vrut să revină în nici un chip asupra acestei hotărîri.

Deși autorul (cadru al serviciilor secrete israeliene) a pus în această carte accentul pe personalitatea șefului, vorbind destul de rar de colegii și colaboratorii săi, el subliniază, totuși, că **fără munca sutelor de agenți devotați, curajoși și integri**, Harel n-ar fi reușit să obțină aceste răsunătoare succese.

Prezentînd principalele reguli ale războiului secret, cum ar fi necesitatea compartimentării severe a muncii, criteriile de recrutare, categoriile de informații ce trebuie căutate, metodele și mijloacele de infiltrare, săvîrșirea de acte teroriste și de combatere a acestora etc., **„Creierul serviciilor secrete“** este o carte utilă pentru instruirea cadrelor de securitate, care, însă, sînt obligate, evident, să o studieze cu discernămint, avînd în vedere poziția politică și socială a autorului.

Locotenent-colonel Enache PASCALE
Maior Gheorghe VARGA

I P O T E Z A

I. Dacă analiza și sinteza — separat sau în conexiune — s-au impus a fi metode esențiale și în munca de securitate, ipoteza, prin valoarea sa euristică*), se dovedește, de asemenea, indispensabilă în orice domeniu sau fază a activității informativ-operative ori de cercetare efectuată de organele de securitate.

Ipoteza — se menționează în dicționarul filozofic — este o presupunere, explicație provizorie, enunțată pe baza unor fapte, conexiuni și legi cunoscute, cu privire la anumite legături între fenomene, la cauza sau mecanismul intern care le produce. În sens logic, ea este o supoziție, premisă sau punct de plecare a unui argument. În sens epistemologic — este o formulă referitoare (în mod imediat sau în ultimă instanță) la fapte care nu au constituit sau nu pot fi obiectul unei experiențe, fiind susceptibilă de corectare pe baza unei cunoașteri noi. Ca metodă de lucru, ipoteza este o presupunere cu caracter provizoriu, formulată pe baza datelor experimentale existente la un moment dat, care ghidează pe omul de știință în cercetările sale ulterioare, în proiectarea unor noi experimente, permite sistematizarea materialului experimental existent și descoperirea unor fapte noi, necunoscute.

Tocmai în aceasta constă esența problemei: descoperirea unor fapte, cunoștințe noi; ipoteza este, deci, o sursă de cunoaștere, prin intermediul căreia se ajunge la noi date și informații care să orienteze cercetarea, investigația...

În calitatea ei de presupunere de natură provizorie, enunțată fie în temeiul

datelor și informațiilor existente la un moment dat, fie pe baza intuiției ori chiar a unor impresii subiective, ipoteza reclamă o gândire mobilă și perspicace, experiență și imaginație, eliberare de schematism și șabloane. Practica a relevat că intuiția și impresiile de moment se dovedesc, în anumite situații, mai eficiente decât orice metodă de investigație. Din acest motiv, se afirmă că nu există procedeu privilegiat pentru a intra în posesia unei ipoteze valoroase, plauzibile, singura ei legitimitate fiind a se arăta eficace. Dovedindu-se eficientă, rezistind verii-cărilor, ea se transformă în cunoaștere indubitabilă, în fapt fundamentat obiectiv.

Cu alte cuvinte, la ipoteză se recurge în cazul explicării unei situații de fapt ce nu poate fi lămurită cu ajutorul cunoștințelor acumulate până în momentul respectiv, deci în cazul în care nivelul de cunoaștere este depășit de structura și caracteristicile faptelor reale. Într-o asemenea situație, condițiile de rigurozitate care transformă o presupunere oarecare într-o ipoteză, adică într-un instrument eficient de lucru, sînt:

- 1) analiza completă a materialului factual existent, privind starea de lucruri reală;
- 2) uarea în considerare a legăturilor deja cunoscute;
- 3) respectarea cerințelor de consistență ale ipotezei.

Aceste cerințe de consistență asigură concordanța dintre conținutul ipotezei și faptele observate care au generat presupunerea, ceea ce se anticipează urmînd să fie compatibil cu ceea ce s-a observat pînă în momentul respectiv. Astfel, ipoteza formulată trebuie să fie realistă, deoarece presupunerile lipsite de acoperirea materialului concret seamănă mai curînd a etichetări și, uneori, pe lîngă că nu contribuie la înțelegerea situațiilor obiective, pot da naștere unor stări de spirit negative în rîndul unor categorii de persoane.

*) euristic = care servește la descoperirea unor cunoștințe sau fapte noi.

De asemenea, ipoteza trebuie să fie verificabilă, deci să se refere doar la acele fapte ce pot fi confruntate cu practica, cu experimentalul. Totodată, ipoteza urmează să fie emisă numai când se dispune de un număr suficient de fapte observabile, ceea ce presupune o deosebită răbdare în organizarea cunoașterii, ca și o apreciere obiectivă, lucidă, a valorii datelor și informațiilor dobândite, rodul observației trebuind să fie apreciat în primul rând calitativ și abia apoi cantitativ.

II. Referitor la rolul specific al ipotezei în procesul muncii de securitate, este de remarcat că multitudinea aspectelor, ca și complexitatea acestei munci, impun în mod necesar, pentru cunoașterea permanentă și stăpânirea situației operative, elaborarea și verificarea continuă a unor ipoteze de lucru, mereu corectabile și chiar transformabile integral. Înseși abandonările unor ipoteze pot să se producă relativ frecvent, în caz că ipotezele respective nu s-au dovedit verificabile sub toate aspectele, sau în caz că n-au fost realiste, ori dacă datele care ar fi trebuit să servească la fundamentarea lor n-au fost destul de concludente. Este însă necesar ca abandonarea unei ipoteze să nu aibă drept efect crearea de goluri în procesul muncii de securitate, cu atât mai mult cu cât construirea ipotezei presupune în majoritatea cazurilor verificări minuțioase și rezolvarea unui volum mare de sarcini cu ajutorul unor metode, tehnici și mijloace specifice. În acest scop se impune, de regulă, ca pentru toate situațiile ce apar în munca practică să se prevadă mai multe variante (versiuni) de acțiune și de folosire a unor procedee individualizate pentru fiecare caz în parte, avându-se totodată grijă ca, în măsura posibilităților, trecerea de la o variantă la alta să se poată face cu minimum de pierderi, în cel mai scurt timp și cu cât mai puține perturbații. În domeniul cercetării penale,

de exemplu, versiunile respective pot fi de natură generală ori particulară, versiunile generale fiind îndeobște supoziii privind obiectul și subiectul unei anume infracțiuni, în timp ce versiunile particulare se referă la: locul și timpul comiterii infracțiunii, numărul și identitatea infractorilor etc.

În ce privește verificarea versiunilor, este de menționat că aceasta trebuie să se facă, pe cât posibil, concomitent, iar nu succesiv, pentru fiecare problemă de rezolvat în cadrul lor punându-se întrebările: când, unde, cum, de către cine, cu ajutorul cui și în ce scop? Sarcina verificării versiunilor poate fi socotită realizată doar dacă sînt înlăturate toate versiunile în afară de una: aceea care este confirmată de toate faptele stabilite în cauză.

Obligativitatea verificării concomitente, paralele, a versiunilor nu trebuie însă înțeleasă ca fiind absolută; se pot face excepții de la regula acestei obligativități când este nevoie, de exemplu, să se acorde prioritate cercetării urmelor perisabile, sau când trebuie să se ia măsuri pentru a împiedica dispariția unor suspjecții etc.

Trebuie reținut, de asemenea, că punctul de pornire al elaborării variantelor îl constituie totdeauna o „situație-problemă” în cadrul clarificării unui caz. Aceasta înseamnă că potențialul informațional existent, privitor la cazul respectiv, nu este suficient pentru a atinge un obiectiv determinat al cercetărilor. În consecință, procesul de cunoaștere pe bază de variante cuprinde întotdeauna și concomitent diferitele aspecte practice ale problemei, el fiind o îmbinare între partea conceptuală și munca concretă de verificare temeinică, pe toate căile, cu ajutorul tuturor mijloacelor specifice, a detaliilor ipotezei.

Bibliografie :

Dicționar de filozofie, Editura politică, București, 1978 ; Șt. Georgescu : Epistemologie, Editura didactică și pedagogică, București, 1978 ; E. Burbulea și T. Rădulescu : Pentru o cunoaștere științifică a militarilor, Editura militară, București, 1976 ; C. Suci : Criminalistică, Editura didactică și pedagogică, București, 1972.

BIBLIOGRAFIE

la temele pentru pregătirea de specialitate a cadrelor de securitate (pentru convocările din anul 1982).

A. Teme de interes general

1. Factori psihologici de care trebuie să se țină seama în atragerea unor persoane la colaborare secretă și organizată cu organele de securitate.

— Ordinul ministrului de interne nr. 000700/1975;

— Metode și tehnici de investigare psihosocială și posibilitatea folosirii lor în activitatea organelor de securitate și miliție, cu nr. S/35099 din 01.06.1978 (lucrare întocmită de Centrul de examinări psihologice al M.I.);

— Lucrarea: „Criterii privind recrutarea de informatori și colaboratori pentru munca de securitate”, Serviciul editorial și cinematografic — 1976;

— A. Tucicov-Bogdan: Probleme de psihologie judiciară, Ed. științifică, 1973.

B. Teme specifice

Informații interne

Tema: Măsuri ce se impun pentru îmbunătățirea calității rețelei informative pe profil de informații interne și a modului de lucru cu aceasta corespunzător cerințelor etapei actuale.

NICOLAE CEAUȘESCU: Expunere la Ședința activului de partid și de stat, 3 august 1978, Ed. politică, 1978; Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979, Ed. pol. — 1979, pag. 54—59;

— Ordinele ministrului de interne nr. 000875/1976 și D/00120/1979;

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului pe anul 1982;

— Lucrarea: „Organizarea legăturii cu rețeaua informativă”, Serviciul editorial și cinematografic — 1976;

— Publicația „Securitatea” nr. 2/80, pag. 4; nr. 3/80, pag. 13; nr. 1/81, pag. 3; nr. 2/81, pag. 31; nr. 2/82, pag. 5; nr. 3/82 pag. 43.

Contrainformații în sectoarele economice

Tema: Hotărârile Congresului al XII-lea, celelalte documente de partid și actele normative în vigoare privind sarcinile actualului cincinal în domeniul proiectării și cercetării științifice. Organizarea și desfășurarea activității de contrainformații în sectoarele economice, în obiectivele din domeniul proiectării și cercetării științifice.

NICOLAE CEAUȘESCU: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. — Ed. pol. — București, 1979, pag. 43—44;

— Programul directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000;

- Legea nr. 71/1969 privind contractele economice ;
- Legea nr. 28/19.XII.1969 privind organizarea activității de cercetare în R.S.R. ;
- Legea nr. 72/1969 privind organizarea, planificarea și executarea invențiilor ;
- Decretul Consiliului de Stat nr. 452/15.08.1973 privind avizarea documentațiilor tehnico-științifice pentru investiții ;
- Ordinele ministrului de interne nr. 000875/1976 și nr. D/00120/1979 ;
- Programul de măsuri al Departamentului securității statului pe anul 1982

Tema : Organizarea și desfășurarea supravegherii informative în rîndul naveștilor care domiciliază în localitățile rurale ori muncesc în obiective din asemenea localități.

- Documentele Consfătuirii de lucru de la C.C. al P.C.R. din 22 ianuarie 1982 ;
- Documentele Plenarei C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982 ;
- Ordinul ministrului de interne nr. 00140/1981 privind organizarea și desfășurarea activității informativ-operative în mediul rural ;
- Concluziile și sarcinile rezultate din bilanțul activității pe anul 1981 al Departamentului securității statului ;
- Broșura „Probleme ale activității de contrainformații în sectoarele economice” — Serviciul editorial, 1977 (capitolul adecvat temei) ;
- Publicația „Securitatea” nr. 2/80, pag. 12 ; nr. 1/81, pag. 22 ; nr. 4/81, pag. 10 ; nr. 2/82, pag. 36 ; nr. 3/82, pag. 34.

Contraspionaj

Tema : Documentarea acțiunilor de contraspionaj. Probleme care se ridică în diverse faze și modalități de soluționare a acestora.

- Ordinele ministrului de interne nr. 00120/1979, capitolul IV, secțiunea a II-a și nr. 000875/1976, capitolul IV ;
 - Programul de măsuri pentru realizarea sarcinilor ce revin unităților Departamentului securității statului în anul 1982, pct. 4, litera „g” și „i” ; pct. 5, lit. „e” ; pct. 7, lit. „a” ; pct. 8, lit. „a” — „e”. Pentru profilul C.P. în mod suplimentar : pct. 5, lit. „c” ; pct. 6, lit. „a” — „d” ; pct. 7, lit. „a” și „b” ;
 - Codul de procedură penală, titlul III (Probele și mijloacele de probă) ;
 - Publicația „Securitatea” nr. 2/80, pag. 4 și 36 ; nr. 3/81, pag. 11 ; nr. 1/82, pag. 16 și nr. 3/82, pag. 29.
-

